

*Poruncă nouă vă dau vouă:
să vă iubiți unul pe altul (In. 13, 34)*

CUPRINS

Porunca iubirii apare cu binecuvântarea **Arhiepiscopiei Sibiului**

C A L E A	Credința și dragostea dinții	C R E D I N Ț A
	Ortodoxia – firea omului (întrebări și răspunsuri la conferința „Ce este omul?”) - <i>Ierom. Rafail Noica</i> 5	
	Să facem fapte bune - <i>Corneliu C.</i> 35	
A D E V Ă R U L	De la Facere la Apocalipsă Rătăcirii și regăsiri	N Ă D E J D E A
	„Crede și nu cerceta” sau „Cercetează și nu crede”? - <i>Pr. Dan Bădulescu</i> 39	
	Misiunea Bisericii Tinerii - Familia - Lumea	
V I A Ț A	Să facem o unitate de conștiință ortodoxă și românească - <i>Pr. Gheorghe Calciu Dumitreasa</i> .. 49	D R A G O S T E A
	Sfinte Stadioane, roagă-te pentru mine, păcătosul! - <i>Cristian Șerban</i> 62	
	Relația dintre Statul laic și Biserica profetică - <i>Drd. Stelian Gomboș</i> 65	
	„PRO VITA - Realitatea la care ne adresăm” - <i>Alina Chișu</i> 74	

*Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu,
miluiește-mă pe mine, păcătosul.*

CUPRINS - continuare -

Actualitatea religioasă comentată

În România:

Legea privind libertatea religioasă și
regimul general al cultelor79

În lume:

CVARTETUL ORTODOX

România și Bulgaria s-au alăturat
Greciei și Ciprului în componența UE 91

Pavel Krug

**Uniunea Europeană
va fi creștină sau nu va fi deloc! .. 94**

Ioan Cișmileanu

Abonamente, Difuzare, Publicitate98

Cartea ortodoxă prin poștă 99

Pace ție, cititorule!

Apel 2%!

Iubiți credincioși,

Dacă sunteți **salariați** și doriți să sprijiniți asociația noastră și revista ortodoxă „Porunca Iubirii”, o puteți face prin completarea până la **15 mai** a formularului **230** (“Cerere privind destinația sumei reprezentând până la 2% din impozitul anual”) în 2 exemplare*.

Date privind completarea formularului:

- ◆ *Suma*: nu se completează (organul fiscal va calcula 2% din impozit și va vira suma în contul asociației noastre);
- ◆ *Denumire entitate nonprofit*: **Asociația Pentru Isihasm – Filiala Făgăraș**;
- ◆ *Cod de identificare fiscală al entității nonprofit*: **9682963**;
- ◆ *Cont bancar (IBAN)*: **RO45 RNCB 0055 0069 1844 0001 - BCR – Suc. Făgăraș**.

Un exemplar îl păstrați dumneavoastră iar celălalt îl depuneți *direct* la registratura organului fiscal din localitate (sau *prin poștă* - cu scrisoare recomandată). Atașați și o copie a **fișei fiscale 210** primită de la angajator (începând din acest an atașarea acestei fișe nu mai este obligatorie).

Persoanele care au obținut venituri din **activități independente** (avocați, notari, medici, contabili, agricultori, autori, patroni etc.) folosesc formularul **200** („Declarație specială privind veniturile realizate”)* în loc de 230, iar persoanele care au realizat venituri din **activități agricole** impuse pe bază de norme de venit folosesc formularul **231*** pentru a repartiza 2% din impozitul pe venit.

Menționăm că suma reprezentând **2% din impozitul pe venitul anual nu este o cheltuială a dumneavoastră**, ci astfel decideți ca statul să direcționeze această sumă (din impozit) în contul asociației noastre.

Banii primiți vor fi folosiți pentru a dona revista “Porunca Iubirii” unor persoane nevoiașe și pentru alte activități ortodoxe misionare și proiecte de viitor.

Vă mulțumim!

***Formularele 230, 231 sau 200 se găsesc gratuit la organul fiscal (Direcția de Finanțe) din fiecare localitate sau pot fi descărcate de pe site-ul nostru www.rugulaprints.go.ro.**

Credința și dragostea dinții

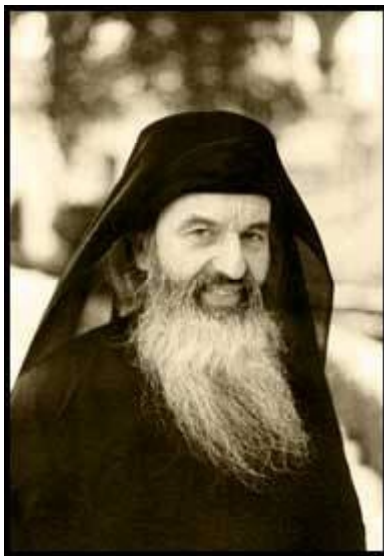
ORTODOXIA — FIREA OMULUI

= întrebări și răspunsuri la conferința „Ce este omul?” =

Ferom. Rafail Noica

Părinte Rafail, să înțelegem din cele spus de dumneavoastră, că relația trupească între doi tineri care se iubesc este „bună foarte”?

Frați și surori, trebuie să gândim teologic. Trebuie să înțelegem că dualismul (adică a crede în două principii: al binelui și al răului) este o erezie recunoscută de Biserică. Numai binele există, fiindcă numai Dumnezeu a zidit, și

nu diavolul. Vorbeam cu un tânăr, și m-a înțeles tânărul. A zis: „Când Dumnezeu a făcut omul, nu l-a făcut până la centură și după aceea să zică: „Ocupă-te tu, diavole, că în alea nu mă bag”. Dar ce este atunci răul? Nu este decât un bine, folosit așa cum nu ne descoperă Dumnezeu să se folosească, ori într-un țel greșit, oricând nu trebuie, oricât nu trebuie, oricum nu trebuie. Rău în sine, nu există. Nu există decât bine și bine foarte. Dar unde este făptura liberă, cum e? Chipul lui Dumnezeu, înger sau om, are libertatea să treacă peste cele ale lui Dumnezeu; asta

spre detrimentul lui și spre moartea lui, dar are această libertate, această liberă alegere... Și pe noi ne cheamă la o liberă alegere, pentru a alege, și pentru a alege drept, și pentru a nu ne rătăci și a nu ne dezamăgi. Sau, dacă ne dezamăgim, măcar să ne „dez-amăgim” și să revenim la adevăr. Trebuie să trăim lucrurile așa cum ni le descoperă Dumnezeu.

Da, relația aceea e bună foarte; și sunt mult mai multe lucruri bune foarte decât omul post-modern își închipuie. De ce omul post-modern își închipuie greșit? Fiindcă așa a fost băntuită lucrarea asta de diavol dintru bun început, încât omul acum nu și-o mai poate închipui în închipuire curată. Și de aceea zic: Doar de ne-ar da Dumnezeu destulă des-pătimire să întrezărim ceva. Dar vă spun: citiți scrierile Sântului Simeon Noul Teolog și citiți și Cântarea Cântărilor în Biblie, și o să vedeți că este element foarte propice pentru o întreagă poveste pornografică, dar numai pornografie nu este. Proorocește Solomon: *„Trăiește cele trupești, întrezărind, prin cele trupești, cele duhovnicești, pe care trupul le îngână și despre acelea vorbește”*. Marii sfinți ai omenirii, aceia pe care îi numește expresia modernă ”mistici”, cu cât sunt mai „mistici”, cu cât sunt mai adevărați și mai adânc în ale duhului, cu atât mai puțin se sfiesc de cele trupești, cu atât mai liberi sunt. Prin ei putem întrezări ceva, ca să curățim întâi ochiul minții, ca să vedem apoi încotro mergem. De exemplu, dacă trebuie să ne înfrânăm de la aceste relații [trupești], [cu ochiul minții curat vom vedea] de la care relații și cât să ne înfrânăm, și pentru ce să ne înfrânăm; și să nu mergem prea departe, nici în ale înfrânării, fiindcă am văzut catastrofe din prea mare înfrânare (tot o rătăcire este). Puritanismul este o erezie. Puritanismul l-am trăit eu pe pielea mea. Am ajuns în Anglia în anii '50, și se simțea încă puritanismul, care ajunsese la culminarea lui, în secolul al XIX-lea (englezii vorbesc de „epoca victoriană” - de la regina Victoria). Destrăbălismul, pe care îl cunoașteți astăzi, este efectul direct al puritanismului, care a vrut o puritate „mai mare” decât ne-a dat Dumnezeu, care nu a recunoscut adevărata valoare a trupului și a tuturor celor ale trupului. A încercat să suprima nu

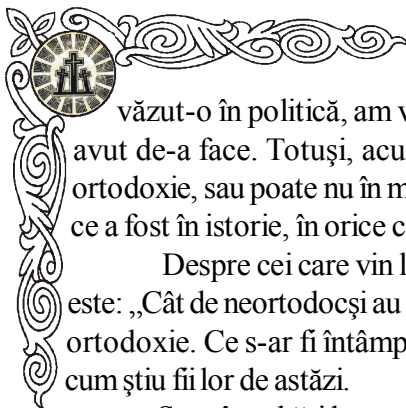

numai patima, ci mult mai mult. Căci, ce-i patima? O scâlcie a unei virtuți. Patimi în sine nu există, în virtutea a ceea ce am zis adineauri: că rău nu există. Deci, în loc să suprim patimile (cum zic marii părinți nevoitori: „Noi nu cu trupul ne luptăm, ci cu patimile”), au încercat să suprim mult prea mult, cu efectul că a răbufnit firea omenească; diavolul știa ce făcea. Poate că, unii oameni, ne ducem prostește, ne lăsăm duși la ceea ce Eminescu numește: „vane idealuri” de toate felurile: și politice și morale, cu rezultatul că răbufnește cândva firea, și atunci, răbufnind, dă în excesele contrare; diavolul a făcut-o înadins. Am simțit-o în 56-57, îmi amintesc, înainte să vină anii 60, și am simțit că o să vină apoi marea destrăbălare. Și nu m-am uimit când a venit.

Părinte Rafail, doar ortodocșii se mântuiesc? Au fost sfinți cu moaște și în afara Bisericii noastre?

Aș vrea să mai iasă o tură din cartea aceea a lui Homiakov („Biserica este una”), de care m-am bucurat foarte mult, că acum doi ani a ieșit aici, la „Reîntregirea”. Homiakov zice: „Omul din Biserică nu poate judeca în afara Bisericii. Tot ce lucrează Dumnezeu în afara Bisericii este subiect de iconomie dumnezeiască”. Ce putem judeca noi, la o adică, dacă putem judeca, sunt cele dinlăuntrul Bisericii. Dacă sunt moaște și sfinți în afara Bisericii? Am întâlnit mulți oameni „vii”, și am citit câteva vieți ale celor din trecut, care mă uimesc prin apropierea lor de cele pe care le pot judeca, în măsura în care pot, în Biserică. Dar nu m-aș aventura să mă pronunț că sunt sfinți și moaște, și nu m-aș aventura să spun nici că nu sunt. Sunt de competența Unuia, Dumnezeu.

Însă știm de la Hristos și cuvântul acesta: „Și alte oi am, care nu sunt din staulul acesta, și pre acelea trebuie să le aduc”. Acestea sunt în puterea lui Dumnezeu. Vedem că un Apus, care de 1000 de ani că n-a mai cunoscut Biserică, de când Roma s-a despărțit de Biserică, și a căzut în erezia, socotesc eu, cea mai cumplită din istorie. Am „văzut” pe pielea mea cum Apusul a suferit din această erezie, în mii

de feluri: am văzut în literatură, am văzut în toată cultura apuseană, am văzut-o în politică, am văzut-o în toate lucrurile cu care am avut de-a face. Totuși, acum, Apusul, în mare măsură, vine la ortodoxie, sau poate nu în măsură așa mare, dar în comparație cu ce a fost în istorie, în orice caz mai mare decât oricând.

Despre cei care vin la ortodoxie, întrebarea care se pune este: „Cât de neortodocși au fost străbunii lor?”, care n-au știut de ortodoxie. Ce s-ar fi întâmplat dacă ar fi știut de ortodoxie, așa cum știu fii lor de astăzi.

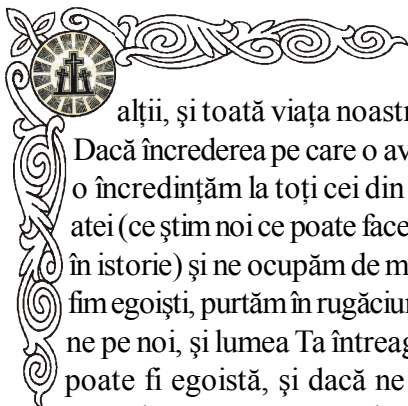
Sunt întrebări la care nu ne putem da răspuns, dar zic: În baza cuvintelor dumnezeiești, a vieții lui Hristos care S-a jertfit pentru vrăjmași (când noi eram vrăjmașii, el ne-a iubit și s-a jertfit), cum putem gândi că Dumnezeu lasă să se nască oameni pe pământ, numai spre pierzanie [pentru că nu-s ortodocși]? Însă, am văzut-o, tot pe pielea mea, că nu numai ce numim noi ortodoxie, este ortodoxie! Vă spun că Ortodoxia nici nu ar trebui să aibă nume în istorie, nici măcar Biserică. **Ortodoxia am văzut-o ca pe firea adevărată a omului, către care tânjește tot omul, sub diferite forme.** Observând ce este, istoric, ortodoxia, noi suntem ortodocși, dar vai de ortodoxia noastră! Părintele Sofronie spunea: „*Un Ortodox a fost în istorie, și pe Acela l-au răstignit*”.

Dar, când zic că ortodoxia este firea omului, multora dintre voi o să vă fie greu să înțelegeți aceasta. Eu am trăit-o (iarăși vă zic) tot pe pielea mea, că am tot căutat, cât am fost în protestantism, și întrând înapoi în Biserică, revenind la Biserică, după prima spovedanie și împărtășanie, a început în mine să trăiască o viață și să-mi dezvăluie niște lucruri de unde am înțeles că numai în mediul acesta poate înflori ceva duhovnicesc în om. Acesta este pământul în care pot trăi plantele acestea, pământul pe care toți îl caută, drept și strâmb.

Așa că, greutatea Bisericii și greutatea lui Dumnezeu cu omul este, pe de o parte, că nu trebuie să micșorăm importanța a ceea ce numim „ortodoxia” [...] (ortodoxia este răspunsul lui Dumnezeu prin întrupare și prin jertfă dumnezeiască, răspunsul tuturor

căutărilor omului, prin care ne găsim identitatea – „*Ce este omul?*” - , identitate pe care ne-a arătat-o Hristos; dacă Dumnezeu a trebuit să se întrupeze și, prin cinstit sângele Lui să ne descopere ce este omul, apoi trebuie să băgăm de seamă să nu pierdem ortodoxia iar, pe de altă parte, a fi ortodox înseamnă a iubi lumea întreagă, tot cosmosul, tot ce a zidit Dumnezeu, cu dumnezeiască dragoste, până și pe vrăjmaș. Nu ne încumetăm, la nivel ascetic, să iubim pe draci sau așa ceva, fiindcă sunt prea puternici față de noi, și riscăm să cădem în plasele lor, așa cum a suferit părintele Paisie Aghioritul. Foarte interesantă experiență ne-a dezvăluit el (las carte să ne spună mai departe), însă în nevointa noastră ne limităm la lucruri mai pe măsura noastră. Cu harul lui Dumnezeu, sfinții ajung la măsura, unde, cum zice Siluan: „Sfinții înconjoară și Iadul cu dragostea lor”. E o dragoste ne-silnică, care nu silește pe cei care vor pierzania, „fiul pierzaniei”, cum zice Hristos despre Iuda. Nu-i silește să iasă dintre aceia. I-ar dori cu prețul jertfei lor, i-ar dori mântuiți.

Deci, apărarea ortodoxiei înseamnă să ne apărăm singura cale în care ne putem regăsi pe noi și îl putem înțelege pe Dumnezeu cel adevărat. Dar a fi ortodox este a iubi întreaga lume, pe prieteni și pe vrășmași, și a avea încredere în Dumnezeu. Dacă cineva își pune problema, și mulți, poate toți și-o pun: oare numai ortodocșii se mântuiesc? - eu întrezăresc în întrebarea aceasta un duh al iubirii, care n-ar răbda gândul că cel din afara ortodoxiei ar putea pieri; chiar eu aș putea fi în afara ortodoxiei, și aici e un fel de a iubi aproapele ca pe sine. Adică, dacă cel din afara ortodoxiei neapărat se pierde, cum zice o anumită idee, un fel de gândire, mă văd eu în starea lui și nu pot răbda lucrul acesta. Răspunsul meu la întrebare este: Dacă în mine, păcătosul, se găsește destulă dragoste să mă gândesc și la cei care eventual pier, oare în Dumnezeu este mai puțină dragoste!? Întrebarea aceasta mi-a fost răspunsul, și cu conștiința că Dumnezeu iubește mult mai mult decât ce putem închipui noi, las în competența și atotputerea iubirii lui Dumnezeu pe toți, și îmi caut în ortodoxia pe care am găsit-o și în care mă aflu și în care cred, îmi caut mântuirea [...]

Cum se zice în slujbele noastre: „Pre noi înșine, și unii pre alții, și toată viața noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm”.

Dacă încrederea pe care o avem în Dumnezeu și în dragostea Lui, o încredințăm la toți cei din alte confesiuni, ba și religii, ba și pe atei (ce știm noi ce poate face Dumnezeu, multe minuni ne-a arătat în istorie) și ne ocupăm de mântuirea noastră, și, dacă nu vrem să fim egoiști, purtăm în rugăciune și pe aceștia (Doamne, mântuiește-ne pe noi, și lumea Ta întreagă!), mântuirea noastră nu este și nu poate fi egoistă, și dacă ne mântuim se va răsfrânge ceva din mântuirea aceasta, ca o mireasmă peste întreaga lume.

Ce semnificație și ce urmări credeți că va avea întâlnirea de săptămâna viitoare dintre Patriarhul Bartolomeu și Papa Benedict? Ce atitudine trebuie să avem noi față de întâlnirile ecumeniste în care e angajată conducerea Bisericii?

În primul rând, dacă e cineva competent pentru a purta un dialog cu cei din afara Bisericii, aceștia ar trebui să fie ierarhii noștri și teologii noștri. Acum, singura atitudine dreaptă pe care o putem avea, vă spun, este rugăciunea. Nu știu ce altceva v-aș putea spune; toți suntem oameni. Am văzut greșeli și greșeli mari și în rândurile celor mai luminați. Noi, poporul Bisericii, nădăjduim să ne mântuim prin preoția ierarhilor și preoților noștri, dar și ei, oameni fiind, ca noi toți, și împreună slujitori ai lui Dumnezeu, și ei, preoții noștri, și ierarhii noștri și teologii noștri, au nevoie de rugăciunea Bisericii. Nu știam de această întâlnire, dar să purtăm în rugăciune și pe părintele Patriarh, și pe cei din afara Bisericii, și să cerem Domnului ca El să lumineze, fiindcă Dumnezeu face lucrul acesta. Dar să știți: Dumnezeu face de multe ori într-un mod foarte paradoxal, paradoxal pentru noi și pentru gândirea noastră..

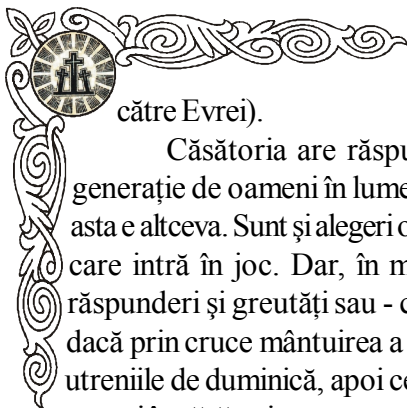
Dacă noi rămânem în rugăciune, în cel mai rău caz, numai noi ne vom mântui. Într-un caz mai bun și alții. În cazul cel mai bun, poate toți. Dar rugăciunea noastră va influența pe toți. Într-un sens, na-ș zice că nu trebuie să judecăm lucrurile acestea. Trebuie să le judecăm și să le înțelegem, dar cu dreptă înțelegere. Dar cine ne va da

dreapta înțelegere, decât Dumnezeu, prin Biserica lui, prin tainele Lui, prin preoții și ierarhii noștri? Revin la aceasta: punem în rugăciune și temerile noastre, și rugăciunile noastre, și supărările noastre. Și toate să le punem înaintea lui Dumnezeu. Cred că este singurul lucru ziditor pe care îl putem face. Dacă este un lucru mai bun pe care noi (ca popor al lui Dumnezeu și ca Biserică a lui Dumnezeu, că împreună suntem Biserica lui Dumnezeu) îl putem face, atunci Dumnezeu să ne lumineze și noi să îl facem. Că uneori, greșeli ale mai marilor Bisericii au fost îndreptate de către popor. Mai toți erezii au fost mai mari ai Bisericii. Arie a fost un episcop și au mai fost și alții. Un... opincă, să zicem, n-ar putea avea, în principiu, atâta influență cât ar avea un teolog sau un ierarh. Însă noi să ne rugăm unii pe alții, și să ne păstrăm în dragostea aceasta și în teama de a nu aluneca.

Părinte, învățați-ne, vă rugăm, cum să trăim sfințenia la măsuri înalte și în căsătorie.

Dumnezeu să vă învețe, că eu nu pot, n-am experiența căsătoriei. Dar câteva gânduri vă voi spune.

În primul rând, să piară din gândirea Bisericii ideea că e un nivel mai înalt și un nivel mai prejos – monahismul și căsătoria. Monahismul este un chip al vieții îngerești, în sensul că monahul, în principiu, se leapădă de cele mai multe ale lumii acesteia și se gândește, și își trăiește viața, în principiu, mai mult pentru cele veșnice. Am spus „în sensul”, dar adaug și „în măsura în care”. Adică nu toți monahii ajung la măsura unui Sfânt Siluan. Mai toți monahii, din cei pe care îi cunosc eu, au avut experiența mea, că m-am refăcut de rușine câteodată în fața unui mirean, care avea o trăire mult mai bună decât mine. Așa că, monahismul este mai înalt numai dacă se trăiește la nivel mai înalt. Însă nu există o cale mai înaltă sau mai joasă (cale ca atare). Cea mai înaltă cale pentru mântuire este calea pe care mi-o gândește Dumnezeu mie. Pe aceasta cale mă voi afla împlinit și în veacul acesta și într-

mântuire sau, cum zice sfântul Pavel, „într-o înviere mai bună” (în epistola

către Evrei).

Căsătoria are răspunderea, între altele, de a aduce o generație de oameni în lumea aceasta. Dacă se întâmplă sau nu, asta e altceva. Sunt și alegeri omenești și pronii dumnezeiești uneori, care intră în joc. Dar, în mod normal, așa este. Asta implică răspunderi și greutăți sau - cum zicem - „cruci” deosebite. Dar, dacă prin cruce mântuirea a venit la toată lumea, cum cântăm în utreniile de duminică, apoi ce vreți mai mult decât crucea pe care o aveți în căsătorie.

Tot ce este suferință, este și o cale de mântuire. Și sfântul Ioan Scărarul, în cartea cu precădere monastică, zice: „Atenție monahilor, că noi în mănăstiri putem să adormim, că totul ne este bine, că suntem cu slujbe și altele, în timp ce mireanul, hărțuit fiind de cele ale lumii, este ținut mai treaz și mai pe picioare de cele ale lumii”. Așa se întâmplă, că curelarul din Alexandria, a învățat pe marele Antonie gândul acela care l-a dus la desăvârșire: „Toți se vor mântui, numai eu voi pieri”. Cum trăia curelarul acela, fără să nădăjduiască!? Vedeți, că e același gând, același cuvânt ca al lui Siluan: „Ține-ți mintea în iad și nu deznădăjdui”. Adică recunoaște ce ești, recunoaște realitatea, fii obiectiv, să zicem, fii realist, dar nu deznădăjdui. Iadul deznădăjduiește, Dumnezeu nu.

Deci, suferințele care ne vin în viață, toate sunt îngăduite de Dumnezeu cu o socoteală, pe care, dacă o înțelegem, toate vor fi înspre mântuire. Fiindcă da, crucea nu este suferință, crucea este dragoste, însă dragostea dumnezeiască neapărat este răstignită. Și răstignirea în lumea aceasta, după cădere, înseamnă durere. Deci, până la urmă, oarecum, revenim la suferință cu crucea, însă suferință care merge și în sensul invers: dacă dragostea este suferință, calea suferinței ne poate aduce la dragoste; și o putem vedea foarte limpede și în vieți de sfinți, poate și în experiența vieții noastre, și până și în romane găsești experiențe dintr-astea. Suferința nu este neapărat distrugătoare. Au fost niște cazuri extraordinare în lagărele de exterminare din Germania, din Rusia și în închisorile românești (a ieșit nu de mult o

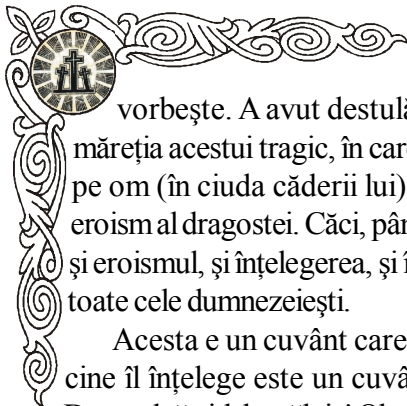
carte cu mărturii din închisori). Mircea Vulcănescu ne lasă ca moștenire cuvântul: „**Să nu ne răzbunați!**”. Cine știe ce a trăit acest Mircea Vulcănescu în închisoare!

Revenind la căsătorie, mai văd încă un lucru: îmbătrânind omul și depășind pe cele ale tinereții, ajunge la vârsta de bunic, când omul nu mai are atâta legătură cu pământul, nu mai are răspundere, și mulți cred că viața lor nu mai are nici un sens de acum înainte. Ba, de acum înainte are sensul adevărat! Sensul adevărat e acea orientare a privirii către cele veșnice. Moarte pentru om nu există. Nu moartea te așteaptă, ci „sufletul se întoarce”, cum zice rugăciunea, „la Cel de unde viață a aflat, iar trupul [vremelnic] se dă pământului din care a fost luat”. Vremelnic, fiindcă va veni vremea învierii și a trupului. **Bătrânețea, în căsătorie, este acolo unde viața căsătoriei și viața călugăriei încep să se apropie într-o singură viață, în orientarea către cele veșnice.**

Așa că, să nu mai existe gândul: „A! Ar trebui să fiu călugăr sau călugăriță, că asta e calea cea mai înaltă!”. Este cea mai înaltă dacă la aceasta te-a chemat Dumnezeu. Dacă nu, la ceea ce te-a chemat Dumnezeu, aceea este calea cea mai înaltă.

Părinte, vă rugăm să ne explicați cuvântul: „De pe cruce nu te dai jos, alții te iau”, din cartea „Nevoința cunoașterii lui Dumnezeu”.

Da, un minunat cuvânt a fost acesta. Cei care ați citit cartea, vă amintiți poate. A fost un ieromonah la Athos, care a fost ispitit a se întoarce în lume, din cauza multor greutăți prin care trecea. Și l-a văzut pe Iisus răstignit, spunându-i de pe cruce: „Nu te cobori, alții te ridică”. Am adăugat eu cuvântul „alții”, că în română altfel n-ar fi de înțeles, dar expresia în limba rusă este deosebit de frumoasă și de puternică: „ești ridicat!”. Adică, dacă te-ai angajat pe drumul crucii, mergi până la capăt; nu mai este scăpare și ieșire, decât în clipa în care *alții te ridică de pe cruce, după ce ai murit*. Cuvântul acesta poate să pară deosebit de cumplit pentru cei care nu intuiesc destul dumnezeiasca dragoste. Monahul a intuit-o și a văzut că Cel răstignit îi vorbește, nu-i

vorbește un teoretician, ci Cel care a suferit crucea și știe despre ce vorbește. A avut destulă intuiție omul acela ca să înțeleagă măreția acestui tragic, în care, pe lângă că Dumnezeu mântuiește pe om (în ciuda căderii lui), îl face și erou, cu un dumnezeiesc eroism al dragostei. Căci, până la urmă, din dragoste toate purced: și eroismul, și înțelegerea, și înțelepciunea, și puterea, și bogăția și toate cele dumnezeiești.

Acesta e un cuvânt care pare deosebit de tragic, dar pentru cine îl înțelege este un cuvânt deosebit de frumos și de măreț. Domnul să ni-l dezvăluie! Observați că, mai târziu, părintele Sofronie trece printr-o ispită asemănătoare. Îi spune lui David B., cam așa: „*Strig! De ani de zile strig către Dumnezeu, mă plâng zi și noapte, și Dumnezeu stă ca și cum nu aude. Și acum am obosit și nu mai pot. Mă gândesc că poate am ales o cale greșită [călugăria], că nu răzbesc și nu ajung nicăieri, dar, în același timp, o altă cale nu văd pentru mine*”. Și citează pe proorocul Eremia, care zice: „*Tu, Doamne, M-ai silit la asta, ai fost mai puternic decât mine. Eu n-am vrut*”. Și părintele Sofronie zice, în pasajul acela: „*Undeva și eu n-am vrut, m-am împotrivit la calea aceasta, dar ai fost mai puternic și m-ai silit*”. Dar atenție, nu a fost silit de un bici, sau o bătă, sau de un pistol, ci de **silnicia dragostei**, și aici este puterea cea mai mare a lui Dumnezeu: dragostea care i-a silit pe aceștia să-și asume calea crucii și nu ajung să o ducă mai departe. Poate că tot omul trece într-o măsură sau alta printr-o criză ca aceasta, dar e interesant cum, prin pronie dumnezeiască, prin scrierile lui Ioan al Crucii, l-a mângâiat Dumnezeu pe părintele Sofronie. Ioan al Crucii descrie uimitor ce trăiseră toți filocalicii noștri, arătând țelul final al acestor momente tragice. Astfel, părintele Sofronie se îmbărbătează și cred că n-a mai avut după aceea cădere, dacă îi putem zice așa. Cred că criza și-a trecut-o și n-a mai avut clătinări de măsura aceasta.

Dar, ajunge omul până la capăt. Acest „până la capăt” este important, fiindcă Dumnezeu ne face să trecem pragul capătului nostru și trecem dincolo de capăt. Așa se lărgeste dimensiunea omului,

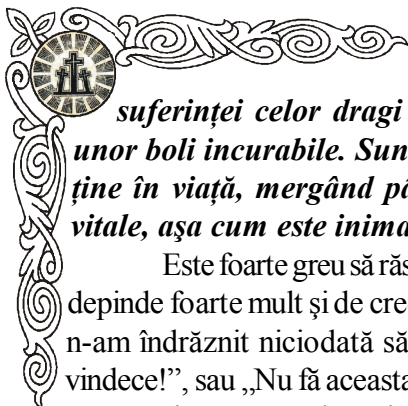
trecând peste măsura lui. Nouă ni se pare că este peste măsură, dar, sigur, Dumnezeu, făcătorul nostru, știe adevărata noastră măsură.

Ce sfat dați unui tânăr care cade de multe ori în păcatul malahiei, se pocăiește, dar din nou se întoarce la păcat?

Între altele, bănuiesc că nevoința este greșită. Într-o altă cuvântare am vorbit despre nevoință eretică. Asta nu ca să acuz pe tânăr, ca să-ți împovărezi mai mult viața, ci ca să te încurajezi să cauți în gândirea ta o altă cale de ieșire decât cea pe care o cauți acum. Mai mult nu-ți spun fiindcă nu-ți cunosc spovedania, dar cunosc multe dintre spovedanii de genul acesta.

Atunci când omul dobândește în gândirea lui ceva mai dumnezeiesc, o viziune mai dumnezeiască (și asta nu-i ceva neapărat extraordinar), ceva esențial se schimbă în gândirea noastră. În acel moment, păcatul deja, într-o anumită măsură, se biruiește. Dacă nu se biruiește, înseamnă că avem o gândire greșită. Când zic „gândire”, nu e gândirea *abstractă*. Gândirea se modifică și prin *actul vieții* noastre (de exemplu, prin acel suport material, cum numeam eu și nevoința fizică).

Este esențial să ceri Domnului să lumineze pe duhovnicul tău (sau al vostru, că nu ești singurul în lume care cunoști nefericirea asta), pentru ca Domnul, prin duhovnicia Bisericii, să lumineze pe poporul Său și să biruim păcatul, care nu este decât un identic natural, nu este decât o realitate virtuală. Ceea ce caută cu adevărat omul este altceva, [nu „lumina” păcatului]. Și când găsim calea către altceva, păcatul devine... Știți, o lumânare care-ți luminează o cameră întreagă, dacă o vezi sub razele soarelui de miază-zi, nici nu se mai vede flacăra. Nu s-a stins, arde lumânarea [ispita, dorința], dar de lumina soarelui nu mai vezi flacăra. Așa e și păcatul. Ceea ce are bun păcatul (fiindcă numai pe linie de ceva bun, de ceva zidit de Dumnezeu ne poate amăgi), ce are luminos păcatul, se stinge, în lumina adevăratei viziuni a ceea ce căutăm.

Părinte Rafail, care este atitudinea ortodoxă în fața suferinței celor dragi ai noștri, atunci când ia forma unor boli incurabile. Suntem datori a face totul pentru a-i ține în viață, mergând până la transplantul unor organe vitale, așa cum este inima?

Este foarte greu să răspunzi la o întrebare ca aceasta, fiindcă depinde foarte mult și de credința ta, și de credința celui iubit. Eu n-am îndrăznit niciodată să spun: „Lasă-l pe Dumnezeu să te vindece!”, sau „Nu fă aceasta: transplant sau operație!” pentru că nu sunt sigur ce este bun și drept și unde ne depășim măsura pe linia aceasta științifică și în lupta împotriva morții. Însă aș vrea să întorc gândirea către esențial. Esențialul este, prin credință, înțelegerea vieții veșnice. Și dacă orientarea către viața veșnică trăiește în om mai puternic decât altă chemare (biologică, fiziologică, chemare către viața aceasta, pe care tot o să o pierdem cândva), deci dacă această chemare către viața veșnică biruiește în om, curios, dar două lucruri se pot întâmpla:

1. Cel mai de așteptat este o moarte, vă spun, cu adevărat sfântă. Am avut sub epitrahilul meu două fete nemăritate. Una în vârstă de 33 de ani și una în vârstă de 27 de ani, cu cancer terminal. În câteva luni au murit amândouă. Au murit ca niște sfinte. Una zâmbea în coșciug.

2. Am cunoscut și pe alții în mănăstire. Un om avea scleroză în plăci și a venit să ceară rugăciunea părintelui Sofronie; s-a rugat intens părintele Sofronie și, la sfârșit, simțind că rugăciunea lui nu biruia moartea care lucra în omul acela, zice părintele Sofronie: „Iartă-mă, eu n-am rugăciune care să te vindece”. Omul acela, Constantin îl chema, Domnul să-l odihnească, a zis: „Părinte Sofronie, ce ziceți, mai mult decât o vindecare s-a operat. Am simțit puterea lui Dumnezeu, prezența lui Dumnezeu prin rugăciunea asta, și mă simt vindecat”, vindecat într-un sens esențial [sufletește].

Am cunoscut mai multe întâmplări din acestea și zic: „Dacă omul are credința aceasta, nu vreau să i-o opresc, dar nici nu simt că am dreptul să încerc să i-o insuflu. Paradoxal, dar când în om trăiește căutarea vieții veșnice, până la a disprețui sau a nu a se mai lăsa

impresionat peste măsură de viața aceasta și de făgăduințele ei, și trăiește acum moartea cu seninătate și poate și cu umor (cum am văzut câteva cazuri), poftim că se vindecă, de nu-și revin nici doctorii!

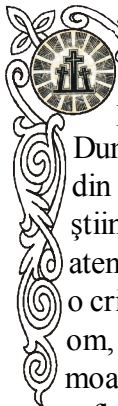
Așa că două lucruri se pot întâmpla: Cel mai paradoxal e că tocmai atunci se vindecă, [când poate disprețui viața trecătoare]. Și, mai puțin paradoxal, dar minunat: niște morți sfinte. Să ne dea Dumnezeu și nouă o moarte ca a unora dintre aceștia. Așa că iarăși, nu vă dau rețetă, dar nădăjduiesc să aveți niște puncte de reper.

Părinte Rafail, în cazul în care un om care a vrut cu tot sufletul să ajungă la Dumnezeu, iar căderea aceasta o simte precum în iad, fără bucurie, fără nădejde, fără putere de a merge mai departe, există o posibilitate de revenire, atâta timp cât acest om nici măcar o mică rugăciune nu mai poate face?

Da, există toate posibilitățile. Și cea mai mare posibilitate este dacă omul acesta și-ar putea vedea starea în care este, cu ochi dumnezeiesc. Este starea în care, paradoxal, este cel mai aproape de Dumnezeu! Vorbim de multe ori de depresii nervoase, din care medicina și psihologia încearcă să-l scoată pe om. În mare măsură, nu înțelegem drept lucrurile. Toate stările acestea de depresie și tot ce însoțește o situație pe care ai descris-o, sunt aceleași stări prin care au trecut marii sfinți, în crizele lor. Ei, cu rugăciunile, au biruit. Cel fără rugăciune are mai puține arme în mână. Însă uitați-vă, iarăși, la momentul acela al părintelui Sofronie: câteodată și rugăciunea celui mai rugător se istovește până la capăt, și nu mai este. Ba și la sfântul Siluan, atunci când a primit cuvântul acesta: „Ține-ți mintea în iad și nu deznădăjdui”. Dacă am ști să trăim stările acestea! Dacă am ști să le înțelegem dumnezeiește și să le trăim drept! Sunt stările în care suntem cel mai aproape de Dumnezeu, chiar și când simțim că nu avem rugăciune. Ce anume trebuie acolo, singur Dumnezeu știe, și rugăciunea poate, dintr-o dată, să izbucnească ca un vulcan. Nu noi oamenii

putem să facem ceva, ci numai

Dumnezeu. Nu putem, ca oameni, să aflăm o ieșire, decât prin rugăciune, pentru cei care pot să se roage încă acelui suflet, pentru ca Dumnezeu să-i dezvăluie acel cuvânt, care, într-o clipită, îl va ridica din starea aceea. Dar Dumnezeu îl va ridica, nu așa cum o face știința omenească și lucrarea omenească, prin mângâieri, prin atenuarea durerilor, ci printr-o totală vindecare. Și nu va fi numai o criză depășită, în care nu va mai cădea din nou, dar va fi un alt om, care s-a născut dintr-o moarte. Bănuiesc că neieșirea din moarte este ceva asemănător acestor crize. Când moare trupul, sufletul care nu cunoaște pe Dumnezeu, bănuiesc că intră în o așa suferință, într-o stare fără ieșire, fără nădejde, și, fiind sub influența păcatului în care a cedat toată viața, nu are ieșire. Nici Avraam nu avea ieșire. Dar credința lui Avram în iad îl ținea și pe el în această nădejde („Ține-ți mintea în iad și nu deznădăjdui!”), ba mângâia o mulțime de suflete, care aveau și ele o oarecare apropiere de starea lui Avraam și nădăjduiau în nădejdea lui Avraam și se mângâiau în sânurile lui Avraam, încă nemântuit până la pogorârea în Iad a lui Hristos. Singurul om care a răzbit până astăzi a fost Iisus. Depresia nervoasă sau căderea psihică nu erau cu putință, fiindcă păcat nu era în El, fiindcă lucrarea minciunii nu era în El. El a putut să răzbească starea aceasta, să se întoarcă și să-și reînvie și trupul. Dar observați că și aceasta a făcut-o nu în sens egoist și mândru. Zicea: „Stăpânire am să îmi pun sufletul și stăpânire am să-l iau din nou. Această poruncă am primit de la Tatăl”. Totul făcea în ascultare. Și Dumnezeu lucrează în ascultare. Ascultarea nu e nu numai pentru proști și pentru neștiutori. **Ascultarea este o stare a iubirii.**

Cum s-ar aplica aceasta acestor oameni [depresivi], nu știu. Dar eu zic că singurul lucru pe care îl putem face este să le arătăm cea mai deplină înțelegere, chit că nu putem să zicem nimic, ci să stăm cu dragoste, în tăcere, alături de ei, și să ne rugăm cu rugăciunea: „Doamne, Tu știi cum, Doamne, Tu fă ceva!”. Și dacă Dumnezeu îți dă un cuvânt, o să-l simți și o să-l zici și o să fie minuni. Dacă nu, e de competența altuia sau mai bine zis a lui Dumnezeu prin altul, sau fără

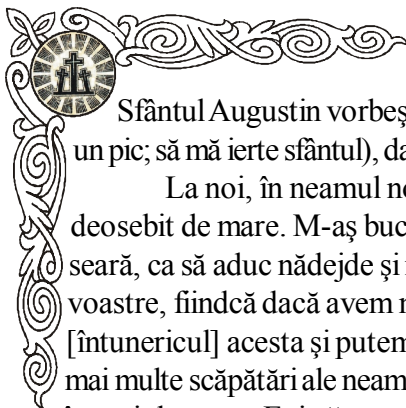
nimeni. Singur Dumnezeu știe. Dar să se facă rugăciune. Să se facă rugăciune cu simpatie, și încercând să înțelegem suferința omului. Zicea părintele Sofronie: „Nu vă uitați din ce pricină suferă omul, uitați-vă cât suferă omul!”. Chiar și singură, compătimirea, tăcută, este în stare câteodată să scoată pe câte un om din aceste nefericiri.

Părinte Rafail, vă referiți într-o notă de subsol la cartea „Nevoința cunoașterii lui Dumnezeu”, la o gândire mai curat duhovnicească, drept slăvitoare, care să ne repună pe făgașurile cu adevărat ale mântuirii. Dar acum pe ce făgașuri ne aflăm? Există vreun întuneric care bântuie neamul nostru și care ne depărtează de la dreapta slăvire, de la dreapta înțelegere? Dacă răspunsul este da, atunci ce este acest întuneric, în ce fel ne afectează și cum să ieșim din el?

Da, mă bucur că există trezirea aceasta. E o întrebare foarte grea. Încep de la cuvântul apostolului Ioan, care zice: „Lumea întreagă întru cel viclean zace”. Ce înseamnă „cel viclean”? Observ că până astăzi, până și în ortodoxie, o lume (lume neîncreștinată) este încă tributară întunericului care a bântuit pe strămoșii noștri păgâni. Fiecare neam avea dumnezeul lui, adică avea un drac care domnea asupra acestui neam. Aceste neamuri au fost tributare întunericului și diferiților draci. Păgânismul grecesc a fost mai luminat (datorită căutării mai curate a omului), ca să poată să se convertească în vremea apostolilor, așa că grecii, ca neam, au putut prelua ștafeta de la neamul ales al vechiului legământ, și astfel, Biserica noului legământ ne vine, cu precădere, prin prisma grecească.

Pe păgânismul din Apus îl văd deosebit de întunecat. De abia astăzi începe să se trezească Apusul la noțiunea de persoană - ipostas. Două lucruri nu înțeleg ei bine, și însuși fericitul Augustin nu le deslușește destul: **Duhul Sfânt și persoana**; iar cele două lucruri se reduc la unul, adică merg împreună. N-aș putea să vă zic exact cum, dar ei au înțeles, și confundă până astăzi

Duhul Sfânt cu un dar, cu un

pachet de la Dumnezeu, pe care ți-l trimite printr-o dumnezeiască poștă.

Sfântul Augustin vorbește despre asta undeva (caricaturizez un pic; să mă ierte sfântul), dar și persoana o confundă cu individul.

La noi, în neamul nostru, găsesc un deosebit întuneric, deosebit de mare. M-aș bucura să spun lucrul acesta, în această seară, ca să aduc nădejde și nu întristare și deznădejde în inimile voastre, fiindcă dacă avem nădejde, atunci conștientizăm lucrul [întunericul] acesta și putem deja să începem să-l depășim. Văd mai multe scăpături ale neamului, care se manifestă, între altele, și în graiul nostru. Există un cuvânt pe care l-am pierdut din graiul nostru și, pierdut fiind, într-o anumită măsură riscăm să pierdem și trăirea lui: **umilință**. „Umilință” traduce cuvântul „umilenie” din textele vechi slavone, și „catanixis” din greacă, și nu este smerenia, nici a fi înjosit. Umilința este dulcea străpungere a inimii de către dumnezeiasca dragoste, care dă lacrimi, ori dulci lacrimi de mângâiere, ori și lacrimi de pocăință, de durere pentru păcatele noastre. Aș elimina din vocabular expresia „părere de rău” și aș zice mai curând „căință, durere”, lucruri mai adânci, mai serioase decât „părere de rău”. E o expresie foarte slabă și psihică. De ce ? Fiindcă vocabularul, pe de o parte, este născut de o anumită gândire. Pe de altă parte, vocabularul influențează gândirea pe mai departe, și este foarte important să avem un vocabular drept, pentru ca gândirea noastră să se îndrepteze. În trecut, în texte mai vechi, o să găsiți expresia „slujbă umilincioasă”, „cuvânt umilincios”, sau în greacă – „catanicticos”, în slavonă – „umilitenâ”. Umilință ține de „umilenie” - în slavonă, și nu de „humilitas” - în latină. Umilenia are rădăcina „mil”, care dă și cuvântul „milă” și alte cuvinte cu această rădăcină din slavonă. Slujbele umilincioase sunt cu precădere slujbele din săptămâna mare. Este acea luminată întristare sau bucurioasă întristare pe care o poartă, ca o caracteristică, întreg postul cel mare. Și sunt și alte slujbe. Și au fost și scrieri umilincioase. Adică părinții au scris cu o deosebită insuflare a Duhului, și când le citești îți dau lacrimile. Aceasta nu înseamnă a fi *emoționat* (acest cuvânt vine din altă lume care nu are nimic duhovnicesc). Este mult

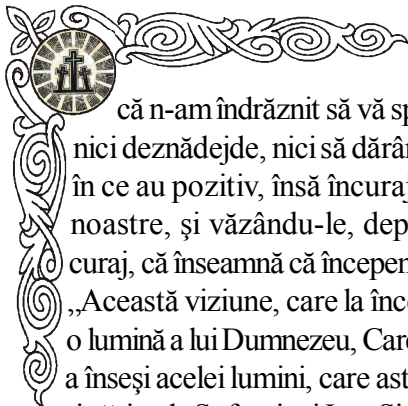

mai adânc decât o emoție. Părintele Sofronie spunea că umilința este când „minte și inima trăiesc aceeași viață”. Acesta e momentul când lacrimile duhovnicești încep să izbucnească. Sunt multe lucruri care se pot spune despre lacrimi... Ideea e că avem nevoie de un grai cu care să ne conștientizăm. Trebuie făurit graiul.

Unul din întinericurile pe care le văd în popor, adică în mine și în ceilalți, este **superficialitatea**. [...] Sunt multe aceste întinericuri. Vedeți, eu vin de la mănăstirea Sfântul Ioan Botezătorul. Sfântul Ioan Botezătorul are destulă dragoste și destulă sfințenie ca să poată trata pe poporul lui ca pe „pui de năpârci, cine va vestit să fugiți de urgia ce vine?”. Eu n-am nici dragostea lui, nici sfințenia lui și n-aș îndrăzni să zic așa ceva, dar vreau să zic că gândul meu este, în esență, cam pe aceleași linii. Noi nu trebuie să ne fălim cu ce avem, ci să ne socotim cu ce nu avem, ca să nu cădem de la pronia noastră. Cu ajutorul lui Dumnezeu, dacă ne vedem păcatul (întinericul neamului nostru), important este nu urâciunea păcatului pe care îl vedem, ci important este că îl vedem. Aceasta v-o spun ca să ajut să se trezească o însuflare în neamul nostru. Imnul acesta - „**Deșteaptă-te române**”, aș putea să-i fac o parafrază minunată, duhovnicească, ca să ieșim din ieftinismul acestei eroistici patriotice, în ceva duhovnicesc, și mă întreb (scriam și înalt preasfințitului, cândva) dacă acest „Deșteaptă-te române” nu este mai curând o intuiție duhovnicească care zace în neamul nostru și poate că a venit vremea să ne fie ca o cenușăreasă, oarecum prea târziu, dar să ne deșteptăm. Domnul să ne miluiască, cum știe El.

Iarăși revin la un cuvânt al părintelui Sofronie, care trăise ortodoxia până acolo unde a ajuns la vederea lui Dumnezeu. Rezumând tot ce am spus: *Ce este omul?* Este o călătorie din biologie la a deveni un duh de Dumnezeu văzător. Părintele Sofronie, ajungând la vederea lui Dumnezeu, pot să zic că a trăit, cine știe în ce măsură, dar deplin, ceea ce poate da ortodoxia. Ne zicea: „Noi, dacă suntem ortodocși, nu ne putem mândri că suntem ortodocși. Că suntem ortodocși nu putem decât să ne smerim, și *smerenia este duhul ortodoxiei*”.

Cam acesta este gândul meu.

V-am spus câte ceva, vă mărturisesc că n-am îndrăznit să vă spun prea multe. N-aș vrea să stârnesc nici deznădejde, nici să dăruim niște viziuni, idealuri și alte lucruri în ce au pozitiv, însă încurajez lucrul acesta: să vedem lipsurile noastre, și văzându-le, departe de a ne descuraja, să prindem curaj, că înseamnă că începem să vedem. Zicea părintele Sofronie: „Această viziune, care la început ne face să vedem păcatele, este o lumină a lui Dumnezeu, Care ne-o arată. Sfârșitul căii este vederea a înseși acelei lumini, care astăzi ne arată păcatele”. De aceea zice și părintele Sofronie și Isac Sirul și toată Filocalia în diferite cuvinte: „*Mai mare este cel care își vede păcatele, decât cel care vede îngeri*”.

Părinte, vă rog să ne explicați ce înseamnă ura de sine, despre care vorbește părintele Sofronie.

Bună întrebare. Există o ură de sine pe care o găsiți și în spitalul numărul nouă, când oamenii se taie cu cioburi, înghit termometre și altele, dar nu despre asta e vorba. Aceasta nu este o ură în sensul pe care noi [creștinii] îl trăim în legătură cu cuvântul acesta, astăzi. Ura de sine este dragoste pentru cel iubit - Dumnezeu și aproapele -, încât omul la sine nu se mai gândește. Este o parafrază a cuvântului „smerenie”, care, cum ne zicea părintele Sofronie, este acea calitate a iubirii Dumnezeiești ce se dă celui iubit, fără întoarcere asupra-și. Este faptul de a trăi în toți ceilalți, numai în sine nu. Cel iubit este locul în care vrea dragostea să se sălășluiască. Când locul său îl lasă gol [golire de sine], acest gol poate fi umplut de dragostea celorlalți. În dumnezeire, această dragoste care se numește și întrepătrundere, este faptul că, așa cum zice și părintele Sofronie, Tatăl când naște pe Fiul fără de timp mai înainte de veci, își varsă toată ființa sa în Fiul. Și purcezând și în Duhul, Tatăl numai în Tatăl nu trăiește, ci în Fiul și în Duhul. Dar în dumnezeire nu e tragedie, fiindcă dragostea este cea care unește toate cele trei persoane. Fiul primește această deplină dăruire a Tatălui și a Duhului, într-un Fiul care s-a golit de Sine, ca să aibă în Sine pe

Tatăl și pe Duhul, și El trăiește în Tatăl și în Duhul. Și așa și pentru Duhul.

Aceasta este esența urii de sine. **Lepădarea [golirea] de sine se numește în nevoința filocalică ură**, fiindcă, uneori, ia și aspectul unei uri (ca o ură).

Când mucenicul zice: „Că voi trăi sau că voi muri, nu importă. Pe Hristos trebuie să-l mărturisesc. N-am voie să mărturisesc pe altul decât pe Hristos, și, cu prețul morții, nu aruncă un bob de tămâie în fața statuii cezarului, sau mai știu eu ce lucru pentru care își va primi moartea. Aceasta este ura de sine, lepădarea de sine. Dar, dacă nu înțelegem ura de sine în contextul dragostei, riscăm să ajungem la spitalul numărul nouă.

Un subiect de studiu mare este acesta: dacă nu înțelegem un lucru din viața noastră în termenii acelor două porunci (pe care Hristos le-a zis ca fiind cele mai mari și că de ele atârână tot restul), înseamnă că n-am înțeles acel lucru. Dacă n-am înțeles ce este virtute, sau ce este patimă, ce este păcat, sau ce este poruncă dumnezeiască, sau ce este orișice în viața noastră, în legătură cu aceste două porunci - a iubi pe Dumnezeu și a iubi pe aproapele ca însuși pe sine -, înseamnă că lucrul acela încă nu l-am înțeles.

Părinte Rafail, mitropolitul Ioannis Zizioulas zice că mântuirea se realizează ca o trecere de la ipostasul biologic la ipostasul eclezial. Pentru aceasta, zice el, este fundamental ca trupul și erosul să nu fie desființate, ceea ce ar desființa posibilitățile de expresie, ci ipostaziate eclezial. El concluzionează că trupul este elementul de comuniune prin excelență. Aceste afirmații converg cu învățătura lui Sofronie despre principiul ipostatic? Ne puteți prezenta pe înțelesul nostru aceste învățături? Ne sunt ele utile?

Ce știam noi când ne-am născut în lumea aceasta? Pentru prima dată, în veșnicie [lăsată parcă îndărătul nostru], începeam o călătorie prin care aveam să înțelegem ceva despre ființă. Existența este un mod al ființei, este ființă în devenire. Prima experiență a vieții este

o experiență biologică, trupească. Și, cum ziceam, tot ce este trupesc este o îngânare a ce este duhovnicesc. Vedeți, cuvântul acesta despre dragostea dumnezeiască - „întrepătrundere” (sau „perihoreză”, cum învățați în cursurile de teologie) are o analogie în trăirea trupească, în zămislirea omului. Vedeți cum, și acolo este o îngânare. Vedeți îngânări duhovnicești în cele trupești, în rugăciunile Bisericii. Ce înseamnă odihna sufletului în loc luminat, în loc cu verdeață, în loc de odihnă. Ce este lumină, ce este verdeață și ce este odihnă, dincolo? Avem experiența trupească a acestora, dar înseamnă altceva în duh. Cred că parafralez corect și pe Înalt Prea Sfințitul Zizioulas și cred că nu-l caricaturizez nici pe părintele Sofronie, zicând că prima experiență a vieții este în trup, biologică. Dacă am trăi-o corect (nu-mi place cuvântul corect, sună prea rece și disciplinarist), dar hai să zicem că dacă am trăi-o în adevăr, ar fi prima treaptă prin care putem să trecem mai departe în cele ale duhului. Scâlciată fiind experiența trupească, riscăm să se scâlcieze și cea duhovnicească; se întâmplă catastrofic tot felul de lucruri pe linia aceasta, dar Dumnezeu știe că are mijloace de a depăși aceasta, și acolo multe lucruri rămân iarăși numai în competența lui Dumnezeu.

Vă dau o pildă: am cunoscut o englezoaică, profesoară, care avea două fete. Ea a avut nefericirea că, într-o seară, soțul ei n-a venit acasă și n-au mai știut niciodată ce-i cu el. Femeia aceasta era credincioasă și învățase pe cele două fete ale ei rugăciuni și a merge la biserică. Fata cea mare, de vârsta mea, a zis într-o zi mamei: „Rugăciunea Tatăl nostru? Ce-i acesta un „tată? Unul care nu este acolo”. Și de atunci și-a luat tălpășița și a trăit cu generația hippy și cu toate cele ce s-au trăit de acea generație prin toată lumea. Până la urmă e posibil ca și un cuvânt urăcios de-al ei să fi provocat moartea mamei ei. Când un tată nu trăiește destul de deplin ca un tată, ceva din figura tatălui dumnezeiesc se strică. Ce înseamnă „sfințească-se numele Tău”, când eu, ca tată, nu-mi trăiesc datoria mea de tată? Am observat alt lucru: Mama este chipul Bisericii. Cu precădere, Maica Domnului este un chip al Bisericii. Ușor se confundă, într-unul din capitelele

Apocalipsei, chipul femeii care sta să nască (și care este Biserica) cu

Maica Domnului. Dar fiecare femeie, ca mamă, este un chip al Bisericii. Pe mine m-a miluit Dumnezeu să înțeleg Biserica în cea mai mare parte, fiindcă - Domnul să o odihnească! - am avut o mamă care a câștigat în mine deplină încredere. O mamă care niciodată nu m-a mințit și care a fost iubitoare, jertfelnic de iubitoare. Cu tot felul de păcate și scăpături omenești, că nici ea nu era un mare sfânt. A avut o moarte frumoasă. Nu îndrăznesc să-i zic „sfântă”, dar cam pare a fi așa. Mai târziu, după ce a trecut criza mea și am revenit în Biserică, și mi-am dat seama ce este Biserica, am avut o izbucnire înlăuntrul meu. Am zis: „Păi Biserica este mama mea și de acum o să cred orbește în ce zice Biserica”. Acesta a fost, să zicem, începutul carierei mele bisericești. Adică mama îți dă viață, îți împărtășește dragoste și este un chip al celei în care poți să ai deplină încredere că nu te minte. Aceasta s-a răsfrânt asupra Bisericii.

În același fel, toate experiențele, inclusiv cea a trupului, trăite drept, în măsura și în limitele pe care ni le dezvăluie Dumnezeu, toate sunt menite de Dumnezeu a fi un prim pas întru cele duhovnicești și întru cele veșnice. „Strică-le pe acestea trupesti și șansele sunt să se strice (și o să fie mult mai greu a desluși) și cele duhovnicești”.

Părinte Rafail, în rugăciunea „Tatăl nostru”, spunem: „Tatăl nostru care ești în ceruri”. Vă rog să ne definiți „Cîerul”, cerurile în care există Dumnezeu. Cred că este cu neputință ca Dumnezeu să fie numai în cerul de deasupra noastră.

...Duhul Sfânt, „care pretutindenea este și toate plinește”, oare acum nu este și în sala aceasta? Oare Dumnezeu nu aude ce zic? De la El nădăjduiesc să fie cuvântul pe care îl rostesc. De la El nădăjduiesc să fie dreapta înțelegere pe care o să o aveți în inimile voastre și, chiar dacă zic un cuvânt greșit, nădăjduiesc ca Dumnezeu să-l corecteze în inimile voastre. Dumnezeu pretutindenea este și toate plinește. Când zicem „ceruri”, zicem experiența unei vieți pe care nu o are pământul, nu o are viața biologică, și care

să fie (care sunt deja acum, în lucrare, în devenire, în înfăptuire, și după așa-zisa noastră moarte, în finală înfăptuire, ca răsplata).

Așa că, trebuie să creștem dincolo de înțelegerea copilăroasă că [Dumnezeu e] acolo sus, dincolo de nori, departe-depart, unde nici cu telescopul nu-L vezi. Spunea părintele Sofronie că era un profesor de teologie în Rusia, care zicea: „*Un veac întreg, Copernic a scrutat cerurile cu telescopul, și pe Dumnezeu nu l-a găsit. Înseamnă că nu cu acel instrument trebuia căutat Dumnezeu*”. Instrumentul este inima care luminează mintea, mintea în inimă. Luminarea este – atenție! - întâi cunoașterea păcatelor,

fiindcă ce să lumineze Dumnezeu în mine, decât ceea ce sunt și ceea ce este în mine întâi. Dar aceasta nu înseamnă că acolo voi rămâne, ci mă luminează ca să pot să zic: „O, Doamne, greșit-am, nelegiuit-am, nedreptățit-am... Miluiește-mă, scoate-mă, scapă-mă!”. Astfel începe o călătorie și un dialog cu Dumnezeu, care pretutindenea este și toate plinește, până când vom ajunge la Dumnezeu. Dea Domnul să ajungem!

Dar vreau să zic un chip pe care l-am citit într-o predică a preasfințitului Antonie de Suroj de la Londra. Și el avea cuvânt puternic. Noi ne închipuim pe Dumnezeu, ca șezând pe un tron, înconjurat de nefeință (înconjurat întâi de îngeri și altele și după aceea de nefeință) și că Dumnezeu din aia ne-a scos pe noi. Dar nu e așa. Nu există asemenea spații ale nefeinței. „Dumnezeu este”, și „tot ce este, este Dumnezeu”. Nefeința sunt eu, atunci când nu eram; și acum îmi port încă nefeința în cârcă, până când, în devenirea mea, în existența mea, voi purcede din ale lui Dumnezeu și voi ajunge înapoi la Dumnezeu, și până când voi putea spune și eu: „Doamne, prin harul Tău, și eu pot să zic: eu sunt”.

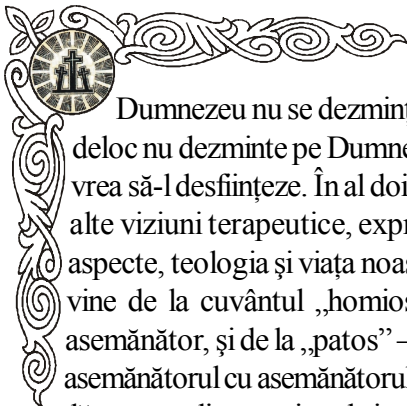
Părinte Rafail, cum poate omul să dobândească harul Duhului Sfânt?

Primul pas, cel care ai pus întrebarea aceasta, fă constant rugăciune către Dumnezeu. Spune-I-o lui Dumnezeu, cere-I și întreabă-L pe Dumnezeu, și aceasta să-ți fie parte din canonul tău. Fie că ești în tramvai, că mergi, că lucrezi, când mintea nu îți e luată de alte lucruri, cere-I lui Dumnezeu cum să poți dobândi Duhul Sfânt.

Toată viața bisericească, toată nevoința, toată citirea, toată cultura, și prin cultură am în vedere cu precădere slujbele noastre bisericești, culminând cu Liturgia, sunt o viață menită de a ne câștiga Duhul Sfânt, a câștiga dragostea și Duhul Sfânt. La nivele ascetice, parcă mai mult decât celelalte persoane ale Dumnezeirii, Duhul Sfânt este legat de noțiunea de persoană și de dragoste – dragostea Duhului Sfânt. Bineînțeles că, dacă vorbim de Dumnezeu, unde e Duhul Sfânt, este și Tatăl, este și Fiul, dar, nu știu în ce fel, Duhul Sfânt se identifică, uneori, în călătoria nevoinței noastre, mai mult cu cele două noțiuni care ne sunt în gând: persoana – ipostasul deci, și dragostea. Așa că toată viața bisericească să nu o confundați, doar așa, cu o viață corectă sau cu altceva. Toată viața bisericească este o nevoință spre a dobândi Duhul Sfânt, și dacă nu e aceasta, am ratat-o într-o anumită măsură, și Dumnezeu să ne pună înapoi pe făgaș.

Părinte, putem folosi remediile homeopatice?

De multe ori am zis oamenilor: Da, dar vedeți cu cine aveți de a face. Cred că trebuie în acest caz rugăciune, și nu numai cu cele homeopatice. În general, în lumea noastră, învitregită de Dumnezeu, mai important este homeopatul decât homeopatia - ca răspuns la întrebare. Aceasta e valabil și în toate celelalte domenii, și în medicina clasică. Dacă omul este mai integru (ce este aceea integritate, Domnul să definească), ești în mâini bune, dacă nu, prin homeopatie, ca și prin alopatie, ca și prin orișice, poți să primești rele.

Homeopatia mi-a plăcut fiindcă am găsit în ea o știință în care Dumnezeu nu se dezmințe, ca, până la urmă, să văd că știința deloc nu dezmințe pe Dumnezeu, decât atunci și acolo unde omul vrea să-l desființeze. În al doilea rând, homeopatia, mai mult decât alte viziuni terapeutice, exprima, îngâna în multe feluri, în multe aspecte, teologia și viața noastră ascetică, ortodoxă.. Homeopatia vine de la cuvântul „homios” din limba greacă, care înseamnă asemănător, și de la „patos” – patimă, suferință. Ideea e că vindeci asemănătorul cu asemănătorul și nu cu contrarul. Dacă ai insomnii îți dai un remediu care ți-ar da insomnii dacă nu le-ai avea, dar acum, că nu le ai, te trezește! Și invers, de exemplu, cafeaua lucrează ca somnifer, în anumite condiții. Am avut experiență vie.

Ce m-a impresionat este că acest cuvânt apare de câteva ori în imnologia din luna din Săptămâna Mare, în limba greacă. Se zice de Domnul Hristos, care a pățimit asemenea nouă, iar cuvântul în limba greacă este „homeopafis” – „asemănător ai pățimit”. Dar cuvântul se poate întrebuința și în alte scopuri religioase, sau în vrăji și mai știu eu ce - ferească Dumnezeu. De aceea zic eu că este important în mâinile cui ești.

Părinte, cum putem înlătura egoismul, care e atât de adânc înrădăcinat în ființa noastră, pentru a ajunge la dragoste? Cum putem face să-l iubim pe aproapele nostru și chiar pe vrăjmașul nostru?

Iarăși spun, fă-ți canon suflete care ai scris aceasta, să întrebi pe Dumnezeu tot mereu întrebarea aceasta, și aceasta îți va fi o rugăciune importantă.

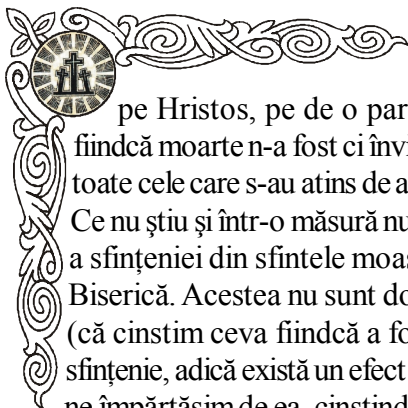
Una din nevoințe este să vedem cum trăia Hristos (pentru aceasta să ne rugăm, să citim evangheliile). Apoi, dacă zice că iubirea aproapelui este ca însuși iubirea de sine, aceasta nu ne arată cât cantitativ să-l iubesc și pe aproapele, ci, văzându-mă pe mine, ce mă face să sufăr, ce mă bucură, ce mă omoară, știu cum să fiu și cu aproapele, și este un fel de a iubi, de a trăi această poruncă, în nevoința noastră. Să înțelegem pe aproapele „ca pe mine însumi și prin mine”. Nu în

toate amănuntele. Mie poate că îmi place ciocolata amară, și aproapelui să nu-i placă ciocolata amară. Eu pot să încerc să văd ce face plăcere aproapelui și îi fac un dar asemănător, în termenii lui. Trebuie mers mult mai departe decât a face un dar. Părintele Sofronie zicea: „Nu te uita din ce pricină suferă aproapele, ci cât suferă. Și când știi puțin, sau chiar mai mult, ce este suferința, atunci împreună pătimești, împreună suferi cu acela”. Te te proiectezi în aproapele sau asimilezi pe aproapele în viața ta, și se depășește egoismul; deja trăiești într-o oarecare întrepătrundere, preiei ceva din suferința lui și eventual îi dai ceva din liniștea ta. Se întâmplă și asta, cu minunate efecte, dar așa zice că toată nevoința asta care este de folos, culminează cu împărtășirea, cu Cel care ne-a dat aceste porunci. Să ne împărtășim cu înțelegerile acestea și cu trupul și sângele Celui care ne-a dat porunca aceasta. Fiindcă Mântuitorul zice că Împărăția Cerului este așa cum arunci o sămânță de muștar în pământ, și vine ziua și vine noaptea, și trece vremea și crește cum nu știi. Fiindcă pământul de la sine rodește. E mai ales vorba de pământul ființei noastre. Ne nevoim cum putem, încercăm să citim și să înțelegem pildele, să-l cugetăm, pe baza experienței noastre, pe aproapele, să ne împărtășim cu sfintele daruri și cu toate celelalte taine ale Bisericii.

Însă, adevărata lucrare nu este în puterile și în competența omului. Adevărata lucrare, în chip tainic, o face Dumnezeu în pământul ființei noastre, care, sub razele luminii dumnezeiești, rodește așa cum nu știm, și cred, și chiar văd, prin unele efecte ale smereniei sfinților, că ei nu se văd ca sfinți, și n-au văzut (într-o măsură au văzut, într-o măsură n-au văzut) ceea ce trăiește în ei, dar în mod firesc, Dumnezeu i-a scos din biologie și i-a dus în ne-stricăciune, cum ei nu știu.

În discuțiile cu sectanții, mulți dintre ei ne pun următoarele întrebări: Dacă Hristos ar fi fost omorât, dacă putem spune așa, cu un cuțit, cuțitul s-ar fi făcut obiect sfânt? Cum răspundem întrebării? De ce ne adresăm crucii ca unei persoane vii?

Aici sunt două întrebări esențiale. Dacă cuțitul l-ar fi omorât pe Hristos, pe de o parte, socotesc că am cinsti și cuțitul, fiindcă moarte n-a fost ci înviere din morți, ci sfințire care sfințește toate cele care s-au atins de această sfințenie, de trupul lui Hristos. Ce nu știu și într-o măsură nu pot ști sectarii este puterea concretă a sfințeniei din sfintele moaște și din tot ce avem ca sfințenie în Biserică. Acestea nu sunt doar efecte ale bunei cinstiri a omului (că cinstim ceva fiindcă a fost în preajma lui Hristos). Există o sfințenie, adică există un efect concret al sfințeniei, și, într-o măsură, ne împărtășim de ea, cinstind aceste lucruri sfinte.

Referitor la a doua întrebare, acolo e o taină pe care nu o știu și nu o deslușesc, dar v-o prezint așa cum gândesc acum lucrurile. La început am spus că părintele Sofronie spunea că ultima dimensiune este persoana, ipostasul. De multe ori mă întreb ce înțelegea prin dimensiune și cum ipostasul este ultima dimensiune și bănuiesc că ***în afară de persoană nu este nimic***. Vă duc mintea la alte lucruri unde ne încurcă Scriptura, Apocalipsa, și anume când zice că, la judecată, „moartea își va da pe morții pe care îi ținea și iadul își va da morții, și moartea și iadul vor fi aruncate în iezerul cerului de foc”. Ce este moartea? Este faptul că eu mor? Ce este iadul? Este doar faptul că eu sufăr? Nu știu, dar pe de o parte observ că vedem moartea și iadul ca pe doi saci pe care Hristos îi întoarce pe dos, îi golește de tot ce are înăuntru ca suflete, care se mai pot mântui poate, și pe ele (moartea și iadul) le aruncă în iezerul de foc, goale, fără suflete. Pe de altă parte, și moartea și iadul parcă sunt, oarecum, într-o măsură, personificate. În imnologia crucii, chiar spune unul din tropare: „*Îți grăim ca unei însuflețite*”. Și mă întreb ce este aceasta? Și vedem că la venirea a doua, crucea va merge înaintea lui Hristos. Ce este aceasta? Citiți începutul viziunii lui Ezechiel, unde vede pe Dumnezeu pe un scaun înalt, și scaunul acesta avea roți care erau pline de ochi. Și zice: „Duhul lui Dumnezeu era în roți”. Ce sunt aceste roți? Oare în veșnicie, tot ce are Dumnezeu, și animale și instrumente, sunt persoane vii? Nu știu, rămâne ca întrebare, și zic să contemplăm lucrul acesta cu uimirea pe

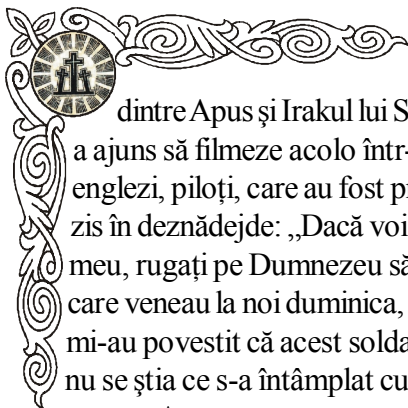
care o provoacă. Și nu numai să așteptăm, dar chiar să cerem ca la vremea potrivită, Dumnezeu să ne dea adevăratul răspuns.

Părinte, cum putem înțelege prezența lui Dumnezeu pretutindeni și, în același timp, prezența unei mari suferințe în lume?

Este vorba de libertatea înfricoșătoare a omului. Și zic înfricoșătoare, fiindcă Dumnezeu, cu atotputerea Lui și prezența Lui, nu silește omul, că socotește, pe de o parte, că omul prea este un dumnezeu, fie el în facere, pentru ca Dumnezeu să-l silească. Pe de altă parte, dacă omul, în libertatea lui, nu alege cele drepte, atunci alegerea lui nu are valoare veșnică. Rezultatul, în cazul unui om în cădere, este că Dumnezeu se vede nevoit să lase, pe de o parte, toate scandalurile și catastrofele, și iadul care ne împresoară, toate chinurile acestea care au fost în istorie. E o istorie cu munți de cadavre și mări de sânge. Dar, pe de altă parte, și am observat-o iar pe viu, uneori, în crizele cele mai mari, este destul pentru un suflet să întoarcă pentru o clipă ochii către Dumnezeu, și îl scoate din tragediile cele mai cumplite cu o eleganță de nedescris. Numesc eleganță, pentru că omul nici nu-și dă seama, și bietul om, întunecat și prost, poate să zică: „Ah, ce noroc am avut!”. Și cinstea merge acestui zeu cu numele „noroc”, și Dumnezeu continuă să iubească pe om, fără să aibă bucuria de a-l vedea pe om întorcându-se, ca pe unul din cei zece leproși, zicând: „Mulțam, Ție, Doamne atotputernice, că ai făcut o minune de nedescris!”. De multe ori nici nu observăm că e o minune de nedescris.

Dintr-o publicație de la Alba Iulia, o revistă care vorbea despre o asociație care vrea să apere copii, îmi amintesc povestea unei mame din Ardeal, care a fost răpită de o întreagă mafie și dusă în Italia pentru prostituție. La un moment dat descrie cum strigă din inima ei deznădăjduită către Dumnezeu, că nu era nici o ieșire. Și se oprește o mașină, un client, și o poartă în mașină, și se dovedește a fi un tânăr care a ajutat-o să scape dintr-o situație fără ieșire, și a dus-o înapoi în România.

Vă mai pot spune încă o situație de acest gen. În primul război dintre Apus și Irakul lui Saddam, televiziunea americană CNN a ajuns să filmeze acolo într-o închisoare. A filmat doi prizonieri englezi, piloți, care au fost prinși de către irakieni. Și unul din ei a zis în deznădejde: „Dacă voi ajunge pe ecranele voastre, poporul meu, rugați pe Dumnezeu să mă scoată din iadul acesta!”. Copii care veneau la noi duminica, de la Londra, cu care vorbeam mult, mi-au povestit că acest soldat a venit înapoi în Anglia, iar celălalt nu se știa ce s-a întâmplat cu el.

Am cunoscut o persoană care, după 20 de ani de iad cumplit, o englezoaică, care într-o clipită de deznădejde, și-a amintit de rugăciunea Tatăl Nostru și a spus-o întărind fiecare cuvânt cu puterea pe care ți-o dă o oarecare deznădejde, care nu e deznădejdea aceea păcătoasă, căci îi dă avânt rugăciunii. A doua zi persoana aceea a ajuns la noi la mănăstire, și cu timpul a devenit și ortodoxă. Și a scos-o Dumnezeu din cei 20 de ani de durere.

Deci vreau să zic că pe de o parte, Dumnezeu îl lasă pe om să-și desfășoare istoria cum vrea el. Pe de altă parte, în orice condiții, dacă un suflet se întoarce către Dumnezeu, atunci și Dumnezeu face niște minuni, pe care ar fi bine să le înțelegi, că de multe ori eleganța [smerenia] lui Dumnezeu face că trec pe sub nasul nostru și nu le vedem, dar sunt niște minuni mult mai trăsuitoare, aproape și decât învierea lui Lazăr din putreziciune.

Când dobândește omul curăția inimii? Poate un om simplu, un om obișnuit, să ajungă la această măsură duhovnicească?

Nu numai că poate, dar asta și este menirea vieții. Să nu socotiți lucrurile pe care le vedeți în viețile sfinților ca pe niște lucruri care sunt numai pentru marii specialiști. Marele specialist ești tu. Rușinea noastră, câtă vreme n-am ajuns la sfințenia acestor sfinți, este că n-am ajuns acolo, fiindcă tot omul este chipul lui Dumnezeu și asemănarea. Și iarăși zic ce am zis la început: de ce să așteptăm moartea, ca alții să ne cânte: „*Chipul slavei negrăite sunt, măcar că port ranele*

păcatelor”. Acum să cântăm
aceasta. Cum zicea părintele Sofronie:

„Acesta e programul nostru, al obștii noastre și al întregii omeniri:
Chipul slavei negrăite sunt, chiar dacă port ranele păcatelor.

***Părinte, ați spus că iubirea lui Dumnezeu pentru
apostolii Ioan și Iuda era aceeași. Cum să înțelegem atunci
ceea ce scrie în Evanghelie, și anume că Ioan este numit
„ucenicul pe care îl iubea Iisus”?***

Dragostea este aceeași, și pentru Ioan, și pentru Iuda, și pentru
tine, și pentru mine. Pentru că dragostea este dragoste și nu se schimbă.
Însă, pe de o parte, dragostea se modelează pe măsura și pe forma fiecăruia.
Astfel, aceeași dragoste altfel iubește pe Petru, fiindcă altfel primește Petru;
altfel pe Ioan, fiindcă altfel primește Ioan; altfel pe Maica Domnului, fiindcă
așa e Maica Domnului; altfel pe Iuda, fiindcă Iuda nu primește.

Ultimul cuvânt al iubirii neclintite a lui Hristos a fost în
Ghetsimani, când a venit Iuda cu tabăra de tâlhari. Îi zice lui Iuda:
„Prietene, pentru ce ai venit?”. Doar-doar, acum, Iuda își va face pocăința,
își va aminti că și el a fost numit „prieten” și că nu s-a dezmințit Hristos de
cuvântul zis: „Voi sunteți prietenii Mei, dacă păziți cuvântul Meu”. Dacă
acum Iuda l-ar fi păzit, ar fi revenit în ceata prietenilor lui Iisus.

Cât despre „ucenicul pe care îl iubea Iisus”, aici este o expresie a
modestiei caracteristică smereniei duhovnicești. Nu îndrăznea Sfântul Ioan
să zică: „Eu L-am iubit pe Iisus mai mult decât alții”, așa cum îndrăznise
Petru, când a zis că „dacă toți aceștia te vor lepăda, eu mă duc și la
închisoare și la moarte cu Tine”. Știm însă că nimeni dintre aceștia n-a făcut
păcatul pe care l-a făcut Petru, în afară de Iuda, bineînțeles. Deci Ioan
avea subțirimea aceasta, nu îndrăznea să spună: „Eu l-am iubit mai mult
decât alții”, și atunci zicea: „Ucenicul pe care l-a iubit Iisus”; ca și cum ar
zice: „Nu știu de ce l-a iubit, dar aceasta este realitatea”.

Este în lumea virtuții ceea ce se întâmplă în mod păcătos în
lumea păcatului: dai vina pe altul. „Nu eu, ci femeia pe care Tu mi-ai
dat-o”, și deci e vina femeii și bineînțeles a Ta, numai că n-a fost destul
de grosolan Adam ca să zică toate cuvintele acestea. Dar și

în lumea virtuții se întâmplă ceva asemănător, că subțirimea face că Ioan nu judecă pentru ce Iisus arată atâta dragoste către el și se pune pe el la persoana a treia (ucenicul pe care l-a iubit Iisus).

Părinte Rafail, ce se cuvine să facem în actuala criză iconoclastă, care se pare a se ivi (problema scoaterii icoanelor și a însemnelor religioase din școli și din instituțiile publice)?

Lumea trebuie să-și urmeze cursul pe care și l-a ales omul, fie în alegerile drepte, fie în cele nedrepte, și cele proorocite trebuie să se întâmple. Cred că astăzi, istoric, este cu precădere vremea libertății în care poftim, că Dumnezeu îngăduie tot libertinajul să se dezlănțuie.

Cel mai important lucru este ca eu, noi, să ne facem alegerea cea dreaptă. Când zic „eu”, mă gândesc la fiecare dintre voi. Și fiecare, cum zice Apocalipsa, în sfârșitul ei, „cel ce nedreptățește, mai nedreptățească; cel ce spurcă, mai spurce; dar cel ce lucrează dreptatea, mai lucreze dreptatea și cel ce sfințește, mai sfințească-se. Că iată vin degrab și plata, în mâna Mea, cu Mine. Să dau fiecăruia, după faptele lui”.

Până la urmă, mântuirea este alegerea personală a fiecărei persoane, alegere pozitivă sau - ferească Dumnezeu! – alegere negativă. În orice circumstanțe din viața noastră, două lucruri cred că sunt importante: 1. văzând și putând judeca anumite lucruri care se întâmplă în jurul meu, să fac alegerea și să fac alegerea cea dreaptă. 2. să fac rugăciune pentru cei care rățesc, rugăciunea fiind singurul fel de a nu judeca și de a nu fi judecați. Nu este cazul să ne prefacem că nu știm că e păcat și că e rău sau altceva. Este faptul de a nu lepăda pe aproapele, chiar dacă ne este vrăjmaș. Și dacă nu putem mai mult, dacă nu avem mai multă putere, să zicem măcar „Doamne, miluiește cum știi Tu! Luminează-ne pe toți, că toți suntem păcătoși”.

Părinte Rafail, vă mulțumim pentru această seară minunată și când Dumnezeu va rândui, dorim să ne mai întâlnim în această conjunctură. Vă mulțumim!

Lucrul care trebuie:

SĂ FĂCEM FAPTE BUNE

Corneliu C.

„Căci în har sunteți mântuiți; prin credință, și aceasta nu e de la voi: este darul lui Dumnezeu” (Efeseni 2, 8).

„Căci precum trupul fără de suflet mort este, astfel și credința fără de fapte, moartă este” (Iacob 2, 26).

„Să faci ce e bine, să se înavuțească în fapte bune, să fie darnici, să fie cu inimă largă” (I Timotei 6, 18).

„Căci Fiul Omului va să vină întru slava Tatălui Său, cu îngerii Săi; și atunci va răsplăti fiecăruia după faptele lui” (Matei 16, 27).

*

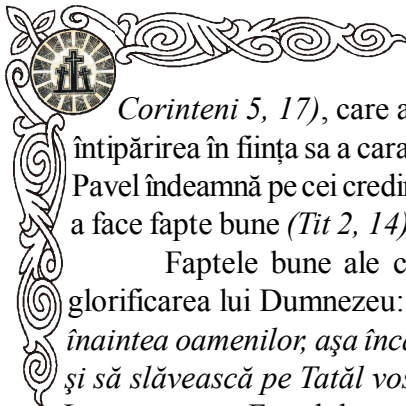
Mântuirea sufletului este lucrarea lui Dumnezeu săvârșită prin jertfa ispășitoare a Fiului Său, Iisus Hristos, și primită prin credință de omul păcătos, credință dovedită în viața acestuia prin faptele sale.

Un creștin adevărat trebuie să facă fapte bune tocmai pentru a dovedi viața nouă pe care acesta a primit-o din Dumnezeu prin credința în Iisus Hristos: „Pentru că a Lui făptură suntem, zidiți în Hristos Iisus prin fapte bune, pe care Dumnezeu le-a gătit mai înainte, ca să umblăm întru ele” (Efeseni 2, 10).

„...și demonii cred și se cutremură” (Iacov 2, 19), credința lor însă, nu este o credință adevărată, căci faptele lor sunt rele. Ei nu au o credință care izvorăște din iubirea lui Dumnezeu, ci numai din teama de pedeapsa lui Dumnezeu, pedeapsă de care ei sunt conștienți. Credința adevărată, mântuitoare, izvorăște din iubirea lui Dumnezeu, iubirea pentru ceea ce este El și pentru ceea ce a făcut El prin Iisus Hristos, Fiul Său, pentru mântuirea omului păcătos.

Faptele bune sunt un rod al credinței adevărate, care apar în viața tuturor acelor care L-au primit și care-L iubesc pe Iisus

Hristos. „Deci, dacă este cineva în Hristos, este făptură nouă” (II Corinteni 5, 17), care are un caracter nou, care urmărește întipărirea în ființa sa a caracterului lui Iisus Hristos. Apostolul Pavel îndeamnă pe cei credincioși să aibă râvnă deosebită pentru a face fapte bune (Tit 2, 14).

Faptele bune ale creștinului adevărat au drept scop glorificarea lui Dumnezeu: „Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor; așa încât să vadă faptele voastre cele bune și să slăvească pe Tatăl vostru Cel din ceruri” (Matei 5, 16).

Ignatius spune: „Faptele bune sunt gândirea lui Dumnezeu, înfăptuită de oameni”; „Pentru că a Lui făptură suntem, zidiți în Hristos Iisus spre fapte bune, pe care Dumnezeu le-a gătit mai înainte, ca să umblăm întru ele” (Efeseni 2, 10).

Faptele bune sunt pregătite de Dumnezeu pentru fiecare credincios creștin înainte de a umbla în ele. Noi nu ar trebui să ne frământăm mintea, gândind care ar fi faptele bune pe care ar trebui să le facem pentru a fi plăcuți lui Dumnezeu. Dumnezeu ne dă oportunități, ne scoate în cale faptele bune pe care le-a pregătit pentru noi și pe care noi trebuie să le facem și să nu le ocolim și nici să nu facem alte fapte pe care vrem noi să le facem, nu și Dumnezeu. Faptele bune sunt dovada ascultării de Dumnezeu și a iubirii de semenii.

Faptele bune izvorâte din iubirea de Dumnezeu și de semenii, sunt actul de identitate a credinciosului: „De aceea, după roadele lor îi veți cunoaște” (Matei 7, 20). Domnul Iisus ne spune: „Poruncă nouă vă dau vouă: Să vă iubiți unul pe altul. Precum Eu v-am iubit pe voi, așa și voi să vă iubiți unul pe altul” (Ioan 13, 34), iar apostolul iubirii, Ioan, ne spune: „Fiii mei, să nu iubim cu vorba, numai din gură, ci cu fapta și cu adevărul” (I Ioan 3, 18), căci așa a iubit Iisus.

Faptele bune fără credință există, dar credința fără fapte nu. „Credința fără de fapte, moartă este” (Iacov 2, 26), este falsă. Faptele bune fără credință sunt făcute din duh de mândrie și urmăresc slava omului care le face. Faptele bune în credință sunt

făcute într-un duh de smerenie și au drept scop gloria lui Dumnezeu.

Acestea sunt faptele bune acceptate de Dumnezeu. Faptele vor avea o răsplată (II Corinteni 15, 7). „Căci Fiul Omului (...) va răsplăti fiecăruia după faptele sale” (Matei 16, 27). „Pentru că noi toți trebui să ne înfățișăm înaintea scaunului de judecată al lui Hristos, ca să ia fiecare după cele ce a făcut prin trup, ori bine, ori rău”. (II Corinteni 5, 10). Hristos va răsplăti faptele bune făcute în credință, adică acelea pe care Dumnezeu le-a pregătit să umblăm în ele, care-L proslăvesc și care reflectă caracterul divin al omului credincios. Faptele bune pe care le-a pregătit Dumnezeu să umblăm în ele sunt acele fapte care se fac din dragoste chiar dacă cer jertfă, sunt fără plată, fără interese personale, fără viclenie.

Celor ce au umblat prin credință, făcând faptele bune pregătite ca să umblăm în ele, Hristos le va spune: „Veniți, binecuvântații Tatălui Meu, moșteniți Împărăția cea pregătită vouă de la întemeierea lumii” (Matei 25, 34). Dar Hristos va „răsplăti” și faptele pe care deși ar fi trebuit să le facem, totuși, nu le-am făcut. Căci „cine știe să facă ce e bine și nu face, păcat are” (Iacov 4, 17). Iar plata păcatului este moartea. Celor ce nu au făcut faptele bune pregătite de Dumnezeu pentru a fi făcute, dovedind prin aceasta neascultare și necredință, Hristos le va spune: „Duceți-vă de la Mine, blestemaților, în focul cel veșnic, care este gătit diavolului și îngerilor lui” (Matei 25, 41). Credința fără fapte este moartă.

„Fără credință, dar, nu este cu puțință să fim plăcuți lui Dumnezeu...” (Evrei 11, 6).

De când Treimii mă închin

De când Treimii mă închin
 Scăpat-am de obștescul chin
 Ș-al întâmplării leneș foc
 Aprins de-al patimii noroc.

Acestui blând și antic Hrist
 Îi fac dovada că exist
 Prin viața mândră sau spășită
 De El prin mila-i dăruită.

Înveșmântat în lutul greu
 Nimic din lume nu-i al meu
 Oricâte-aș vrea să dovedesc
 Lumii și mie, cât trăiesc.

O picătură-n valea morții
 Suntem pe balustrada sorții
 Dacă nu vrem a-L recunoaște
 Stăpân, pe cel ce-n veci ne paște!

Nicolae Ionescu
 (din volumul *Echinox*, 2006)

„Crede și nu cerceta”

sau

„Cercetează și nu crede”?

Pr. Dan Bădulescu

Cine nu a auzit vreodată acest reproș venit din partea celor laici, profani, secularizați și liber cugetători, fie ei filosofi, oameni de știință și cultură, sau oameni simpli din popor. Și când fac aceștia reproșul de mai sus, și cui? Atunci când sânt constrânși să primească anumite afirmații dogmatice și învățături bisericești, ce nu le pot primi și li se par potrivnice cugetului lor și al lumii în care trăiesc și ai cărei fii se simt a fi. „*Crede și nu cerceta*” se combină atunci cu „eu nu sânt dogmatic”, „nu pot avea prejudecăți”, „nu sânt obtuz” (în sens de îngust, deși unghiul acela are cea mai mare deschidere...), „nu vreau să am ochelari de cal”, „minte îngustă”, și cele asemenea acestora. Ce anume vor aceștia? Ei cer o libertate neîngrădită de cercetare și nu acceptă acei „ochelari de cal” ai dogmelor. Este evident că oamenii au uitat de ce s-au inventat ochelarii de cal: tocmai pentru ca acesta să vadă numai mersul înainte, fiind condus de vizitiul său, și să nu fie tulburat sau chiar speriat de cele ce le-ar fi putut vedea în lături. Calul este condus cu piteni, frâu și ochelari de cal, supus fiind stăpânului său. Calul sălbatic nu le are și nu le cunoaște pe acestea, putând fugi de colo-colo unde îl trag pornirile. El va trebui prins și domesticit, dresat pentru a sluji stăpânului său, omul. Tot așa și mintea noastră, în starea noastră naturală, sălbătică, pătimășă și păcătoasă, are nevoie de aceste mijloace, „frâu, piteni și ochelari de cal” pentru a se supune Stăpânului, adică lui Dumnezeu, cel ce o conduce

la pășunea cea duhovnicească, adică în Împărăția Cerurilor. Neavând dogmele dumnezeiești, adică acele hotare, sau „ochelari de cal”, mintea se tulbură ușor și se sperie, părăsind drumul cel bun și rătăcind în prăpastie.

Asemenea se întâmplă și cu cercetarea: ea trebuie făcută cu smerenie, frică și măsură. Și atunci, cum vom face? Crede și nu cerceta, așa cum, chipurile, ne învață Biserica cea oprimentă? În antiteza respectivă, așa cum a fost ea prezentată de către liber-cugetători și ateii umaniști, s-ar părea că Biserica crede dar nu cercetează – deci numai credință (mai mult sau mai puțin oarbă), în vreme ce știința cercetează și nu crede (și cu atât mai puțin nădăjduiește), ci are dovezi și certitudini solide. Deci avem despărțirea religiei de știință și a credinței de cercetare. Vom vedea că aceasta este o nouă lucrare a celui ce desparte, diavolul, și că lucrurile nu au stat așa nici în trecut, când religia și știința erau unite, ca și credința și cercetarea, dar nici în zilele noastre. Biserica este și ea domeniul cercetării, dar este o cercetare mult diferită de cea științifică. Dar întrucât nu există și nu poate exista un om lipsit de vreo credință, și oamenii de știință „cred” ceva, cred în ceva, dar acel „ceva” este diferit de adevărul revelat, iar credința (pentru ei) este eretică. Prejudecăți, idei preconcepute, vor exista cu duiumul și în tabăra științifică, oricât ar nega ei acest lucru evident.

Potrivnicii noștri spun că „crede și nu cerceta” s-ar găsi în Scriptură. Desigur că dacă îi punem să ne arate locul respectiv nu vor putea să-l găsească nicăieri, deoarece formularea ca atare nu există acolo, ci a fost învățată nu la biserică ci provine de la cursurile marxiste de combatere a religiei. Totuși, găsim în Scriptură pasaje cu acest îndemn, dar dat în alt duh decât cel invocat de ateii și liber cugetători masoni:

„Cele mai grele de tine *nu le cerca* și cele mai tari decât tine *nu le cerceta*. Cele ce ți s-au poruncit ție, *acestea cugetă*, pentru că nu-ți sânt de treabă ție cele ascunse. Întru prisoseala lucrurilor *tale nu iscodi*, pentru că mai mult decât înțelegerea omului s-au arătat ție.

Căci pre mulți au înșelat gândul lor, și în socoteala rea au lunecat cugetele lor.” (Înțelepciunea lui Isus Sirah, III, 20-23)

„Eu *nu cred că trebuie socotiți printre cei credincioși* aceia care îndrăznesc să discute ceva dintre acestea, pentru faptul că nu ascultă de cuvintele: «Cele mai grele de tine *nu le cerca* și Cele mai tari decât tine *nu le cerceta*».” (Fer. Teodoret al Cirului)

Omenirii nu i-a convenit astfel, și deci face invers: *cercetează și nu crede*, așa cum ne învață ateii materialști și liber cugetători. Dar noi, cei credincioși, „cari pre heruvimi cu taină închipuim”, să nu facem nici una nici alta. Căci Biserica și Sfinții ei au cercetat cu măsură, și așa ne îndeamnă și pe noi.

Sf. Ioan Gură de Aur zice:

„Să primim cu multă recunoștință cuvintele Scripturii; *să nu depășim măsura noastră, nici să iscodim cele mai presus de noi, așa cum au pățit dușmanii adevărului*, care, voind să cerceteze totul cu propriile lor gânduri, nu s-au gândit că *este cu neputință omului să cunoască desăvârșit* creația lui Dumnezeu... Când auzi «a făcut», *nu iscodi* nimic altceva, ci caută în jos și *crede* în cele ce s-au spus.... Dacă Pavel, omul acesta atât de mare și atât de destoinic, a spus că judecățile Lui, adică rânduilele și conducerea Lui, *sânt cu neputință de cercetat*, și n-a spus neînțelese, ci cu *neputință de cercetat*, că nu primește nici o cercetare să fie, iar urma căilor Lui, spune el că este de negăsit...

Elenii pentru asta au rătăcit, *că au îngăduit totul minții* lor și n-au voit să știe că mintea omenească e slabă; au gândit la lucruri mai presus de puterile lor, au depășit măsura propriilor lor hotare și au căzut din vrednicia cuvenită lor... Și odată ce s-au abătut de la calea cea dreaptă, au pornit spre prăpastie și s-au rostogolit în adâncul răutății...

Și dacă cineva ar spune: Cum se poate să fii răpit în afară de trup? Îl voi întreba: Cum este cu putință să fii răpit *în* trup? Cea din urmă situație este și mai grea decât cea dintâi,

credință”

dacă cineva trebuie să o cerceteze după judecată și nu să asculte de

La fel găiesc și Sfinții Grigore de Nyssa, Vasile cel Mare, Fer. Augustin, Ioan Damaschin, Atanasie de Paros și Teofan Zăvorâtul.

În alte locuri Părinții îndeamnă la o cercetare moderată:

„Deci, chiar dacă Moise n-a spus nimic despre elementele lumii, de foc, de apă, de aer, tu însă, *cu propria ta minte, înțelege* mai întâi că toate aceste elemente sânt amestecate în tot ce există. În pământ vei găsi și apă, și aer, și foc...

Când Moise a spus: «*De-nceput au făcut Dumnezeu cerul și pământul*» a trecut sub tăcere apa, aerul, focul și toate cele care se nasc din aceste elemente; că acestea erau în univers ca niște completări ale lumii; iar istoria făcerii lumii le-a lăsat la o parte, tocmai pentru *a deprinde mintea noastră cu cercetarea*; i-a dat puține date, *ca să mediteze* asupra celor care nu s-au spus... Dacă era nevăzut, atunci gândește-te singur cu ce voal era acoperit... Rămâne *să ne gândim* că apa acoperea fața pământului, pentru că materia lichidă nu fusese trimisă încă la locul său...

Dar *să ne întoarcem cu cercetarea la cele rânduite* de Dumnezeu cu atâta măiestrie!...

Dacă nu *vei iscodi peste măsură «semnele»* date de acești luminători, vei afla, pe temeiul observațiilor unei îndelungate experiențe, folosul lor...

Că am căutat să nu stărui mai mult asupra lor, ca să nu par că depășesc măsura; dar tu, om *iubitor de cercetare, gândește-te singur* la toate acestea...

Dar *să ne întoarcem la cercetarea creației*”.

Asemenea și Sf. Grigore de Nyssa.

Cum ar trebui procedat? Ce ne spune Scriptura în această privință? „Începătura înțelepciunii – frica Domnului, și pricepere bună la toți ceia ce fac pre ea. *Bunăcredință la Dumnezeu - înce-pătura*

simțirii, și înțelepciunea; și învățătura necuraților vor defăima”.

(Pilde I, 7) ia:

De aici a fost luat celebrul *credo ut intellegam* (cred ca să înțeleg) al Fericitului Augustin. Tot acesta ne vorbește de cercetările sale:

„De aceea experiența generală a simțurilor se numește, așa cum s-a spus *«pofta ochilor»* (1 Ioan II, 16) ... iar curiozitatea de a încerca lucruri contra acestora nu se produce pentru a încerca o neplăcere, ci din pofta de a încerca și de a cunoaște...

Tot așa este și în celelalte simțuri, pe care *ar fi prea mult să le cercetăm*...

Nu mă mai îngrijesc să cunosc trecerile astrelor și sufletul meu nu mai caută răspunsul umbrelor...

Totuși, cine poate enumera în cât de multe, foarte multe mărunte și de disprețuit lucruri este ispitită curiozitatea noastră în fiecare zi și de câte ori lunecăm adesea?

...Și nu eram eu însumi descoperitorul, eu care am străbătut totul și am încercat să le disting și să le prețuiesc pe fiecare după valoarea lui...

Dăruiește de aici timp pentru meditațiile noastre asupra ascunzișurilor legii Tale, și *să nu o închizi celor care bat*.... O, Doamne, desăvârșește-mă și descoperă-mi-le!...

Să aud și să înțeleg cum, la început, ai făcut cerul și pământul...

Lasă-mă Doamne, să cercetez mai pe larg, Tu, Speranța mea, și să nu fie tulburată atenția mea...

S-a aprins sufletul meu de *dorința de a cunoaște această enigmă* foarte complicată. *Nu închide*, Doamne, Dumnezeuul meu, Tată bun, Te rog fierbinte, pe Hristos, pentru dorința mea, aceste lucruri și folosite și ascunse, pentru ca să pătrundă în ele și să se lumineze în lumina milei Tale, Doamne. Pe cine voi întreba

cu privire la ele?... Te rog pe Hristos, în numele Lui, Sfântul Sfinților, *nimeni să nu mă oprească*”.

Iar în legea harului se spune:

„O, adâncime de bogăție, și de înțelepciune, și de înțelegerea lui Dumnezeu! *Cătu-s de necercetate* judecățile Lui și neurmăte căile Lui.” (Romani XI, 33)

Socotim că citatele patristice de mai sus sânt prea suficiente pentru a limpezi problema „crede și nu cerceta”. Sfinții Părinți trasează fără putință de tăgadă și îndoială limitele cercetării, „iscodirii” omenești, ce vine direct sau indirect din curiozitatea protopărinților, curiozitate care nu „a ucis pisica” așa cum spune zicătoarea, ci întreg neamul omenesc.

Adversarii lui „crede și nu cerceta” se plasează, fără să o recunoască, pe poziția opusă: „cercetează și nu crede”, invocând faptul că Dumnezeu ne-a dat mintea și simțurile spre cercetare și cunoaștere. Cei mai sinceri dintre ei, cu siguranță nu au cunoscut câtuși de puțin argumentele de mai sus, iar cei înrăiți nu vor ceda nici chiar de s-ar invoca încă o sută de alte argumente similare, așa că îi lăsăm judecății lui Dumnezeu.

Să vedem acum și îndemnul Duhului Sfânt de a cerceta, a cerca, a ispiți:

„Iubiților, nu la tot duhul credeți, ce *ispitiți* duhurile de sânt de la Dumnezeu, căci mulți proroci mincinoși au ieșit în lume.” (1 Ioan IV, 1)

„Iară Duhul aievea zice că în cele de apoi vremi să vor depărta oarecarii de către credință, luând aminte la duhuri de înșelăciune și dăscălii ale dracilor.” (1 Timotei IV, 1)

Ne dăm seama imediat că adversarii lui „crede și nu cerceta” au înlocuit această sintagmă cu reversul ei: „cercetează și nu crede”! Mai mult decât atât, în necredința lor, au ajuns și la călcarea poruncii de mai sus, deoarece ei *niciodată* nu cercetează *duhurile*, ci se limitează doar la cercetarea *acestei lumi* căzute, cu mintea lor omenească,

necurățită de patimi, neluminată de către Duhul Sfânt, și prin urmare supusă oricând și oricum înșelării pe care o iau drept adevăr de necontestat.

Reținem că Sfinții Părinți nu au oprit cu desăvârșire cercetarea, căci ei înșiși au făcut din plin acest lucru, ci doar i-au pus niște limite, adică hotărând:

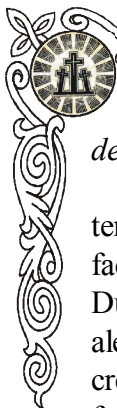
„Pentru aceea, am socotit de trebuință să vă scriu vouă și ce am învățat din dumnezeieștile Scripturi și ce am fost sfătuiți de bărbații cei cucernici, precum și ceea ce *noi înșine, prin căutare, am aflat.*” (Cuvânt al Preacuviosului Părintelui nostru Efrem Sirul)

Exact același lucru fac și dogmele bisericești. Ele nu îngustează și închistează adevăruri, căci aflându-se în domeniul tainelor dumnezeiești, acestea au fost sânt și rămân veșnice, absolute, neschimbate, dar ineputabile! Dogmele însă fixează și niște hotare ale acestor adevăruri, pentru ca ele să rămână *ortodoxe*. Depășirea acestor hotare duce la căderea în minciună, care aici este numită erezie și duce la depărtarea de Dumnezeu și de Împărăția Sa, și astfel la pierderea veșnică a mântuirii.

Creștinii care citează des argumentul „crede și nu cerceta”, respingându-l sub acuzația de „dogmatism”, să ia aminte din ce duh grăiesc aceasta: cel al francmasonilor caracterizați de ateism deschis sau ascuns și al liber cugetătorilor umaniști necredincioși sau al simplilor ateï, care cer dreptul cercetării nelimitate și neîngrădite de nimeni și de nimic. Adică, pur și simplu cer drepturile ce se cuvin lui Dumnezeu!: „Pentru că *Duhul toate le cercetează, și adâncurile lui Dumnezeu*”. (1 Corinteni II, 10)

Cel ce nu se supune dogmelor scripturistice și patristice, adică bisericești, nu este creștin decât cu numele, într-o statistică sociologică moartă! Duhul Sfânt este contrar duhului lumii masonice și umaniste. Dar argumentele scripturistice și patristice nu par câtuși de puțin convingătoare tuturor. Acestora li se adresează astfel Sfinții Părinți:

„Multe pentru fire au scris înțelepții elinilor, și nici un cuvânt al lor nu a stătut nemișcat și neclintit, de vreme ce pururea

cel de apoi pe cel mai dinaintea de el
 îl surpă. Drept aceea noi nu avem nici
 o tre-buință a vădi și a surpa pe ale acelora, pentru că *din*
destul sânt ei între dânșii spre a loruși răsturnare...

Acești filosofi, necunoscând pe Dumnezeu, n-au pus la
 temelia creației universului o cauză rațională; ci ideile lor despre
 facerea lumii sânt concluziile neștiinței lor inițiale despre
 Dumnezeu. De aceea unii, pentru a explica facerea lumii, au
 alergat la ipoteze materiale, atribuind elementelor lumii cauza
 creării universului, alții și-au închipuit că natura celor văzute este
 formată din atomi, corpi indivizibili, molecule și pori; corpi
 indivizibili, care, când se unesc unii cu alții, când se despart unii
 de alții; și astfel duc la nașterea și distrugerea existențelor din
 natură; corpurile, la rândul lor, care dăinuiesc mai mult, își au
 cauza dăinuirii lor în unirea mai tainică a atomilor.

Cu adevărat pânză de păianjen Țes cei ce au scris acestea,
 punând la facerea cerului, a pământului și a mării niște cauze atât
 de slabe și lipsite de trăinicie... De aceea □ □ necredința în
 Dumnezeu, care locuia în ei, i-a înșelat și au spus că universul
 este fără cârmuire și fără rânduire și că este purtat la întâmplare...

Că geometriile, adică (măsurările de pământ) și
 meșteșugurile cele aritmeticești, și iscodirile cele pentru cele tari și
 mult vestita (lăudăroasa) astronomie - deșertăciunea cea cu multă
 îndeletnicire, - spre ce fel de sfârșit s-au răzvrătit, dacă cei ce se
 sârguiesc întru acestea, au socotit, că și lumea aceasta ce se
 vede, împreună vecuitoare este cu Ziditorul tuturor, cu
 Dumnezeu...?

Din pricina acestor necesități logice, după cum spun
 învățații aceia, ei au respins ipotezele celor dinaintea lor și au
 avut nevoie de o ipoteză proprie... Un alt învățat, unul din cei
 plini de idei și cu cuvinte amăgitoare, s-a ridicat împotriva acelora,
 le-a risipit ideile lor și le-a înlăturat, punând în locul lor propria
 lui părere.” (Sf. Vasile cel Mare *Hexaimeron*)

Dacă vom primi propunerea potrivit căreia zilele sânt „mari epoci cosmice”, ce țin sute de milioane de ani, dacă nu chiar miliarde, interesant de aflat cum își reprezintă respectivii autori configurația cosmică a primelor trei „zile/epoci cosmice/ere geologice”, în care nu se aflau decât cerul și pământul, fără nici un alt corp ceresc, nici galaxii, sisteme solare, soare, planete, sateliți (asteroizi, comete, meteoriți, prafuri cosmice, găuri negre, etc.)? Ce fel de fenomene geologice și biologice s-au putut întâmpla în asemenea condiții îngrozitoare și cu totul absurde și științific și teologic? Săraca materie, cum ar fi putut ea evolua?

În încercarea de a evita conflictul între știință și revelație se preferă uneori soluția elegantă de tip agnostic, care să te pună la adăpost și dintr-o parte și din cealaltă. Numai că acest compromis nu este totdeauna și roditor. Astfel de afirmații pot nemulțumi și o tabără și cealaltă, a „fundamentaștilor” atât creștini și cât și oameni de știință, care vor o mărturisire fierbinte sau rece și nu una „încropită”. (Apocalipsa III, 15, 16)¹

Note

¹ „Știu ale tale lucruri, căci nici rece ești, nici cald, mai bine de ai fi rece decât cald. Aș, căci *încropit* ești și nici rece, nici cald, vreau să te borăsc din gura Mea.”

Din darurile-Ți de-mpărat

Pin darurile-ți de-mpărat
 In foc ceresc m-ai îmbrăcat
 Și pentru asta-Ți voi sluji
 Până în cea din urmă zi.

Când lângă mine viu Te știu
 Nu-mi pasă cât e de pustiu
 In jurul meu, și cât iubesc
 Și alții, ce doar eu voiesc.

Dacă-ndoiala de-a purta
 Cu resemnare crucea mea
 Se va schimba vreodată-n chin
 Dă-mi Doamne vlagă, drept s-o țin.

Iar dacă tot ce e perfid
 M-atrage-n omenescul vid
 Cu revărsare de torent
 Din ce în ce mai virulent,

Dacă-mbuiizarea, ura, teama,
 Mă fac să nu iau bine seama
 Capcanei puse de cel rău
 Ieși Doamne-n ajutorul meu!

Revarsă-Ți harul Tău de sus
 Peste un preaplecător supus
 Ce-și recunoaște cu tărie,
 În veac, a lui nimicnicie!

Nicolae Ionescu

(din volumul ***Echinox***, 2006)

Să facem o unitate de conștiință **ORTODOXĂ ȘI ROMÂNEASCĂ**

Părintele **Gheorghe Calciu Dumitreasa**

Interviu realizat în anul 2000 de *George și Marilena Căbaș*

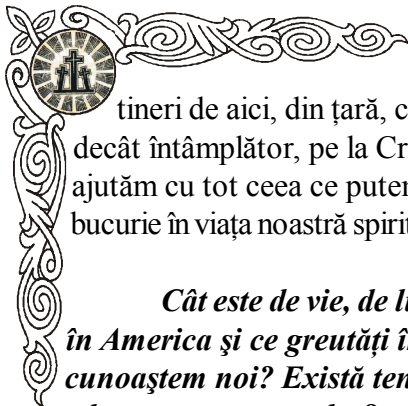
Părinte Calciu, am dori să ne răspundeți la câteva întrebări pentru revista noastră, "Porunca Iubirii". Cunoașteți revista?

O cunosc și îmi place foarte mult

Vă rog să ne spuneți dacă există preocupări în viața credincioșilor ortodocși români din diaspora, de a păstra tradiția, credința, limba strămoșilor lor?

Absolut. Să știți că am impresia că noi o păstrăm mai curată decât aici în țară. Vorbesc de oamenii care au un nivel cultural. Ceilalți se lasă influențați de expresii. De altfel, engleza face o presiune extraordinară asupra noastră, în special asupra tineretului. De aceea stăruim, noi preoții și cu grupurile de credincioși, să păstrăm toată tradiția. Adică facem vecerniile, facem slujbele, facem parastase, pomeni, într-un mod mai exagerat uneori, pentru că acolo și ispitele sunt mai mari. Încercăm să ne păstrăm toată tradiția noastră, să ne păstrăm ființa națională.

Fericirea este că avem și un episcopat, suntem organizați. Vin tineri de aici, din țară, care n-au avut de-a face cu Biserica decât întâmplător, pe la Crăciun și pe la Paști și îi integrăm; îi ajutam cu tot ceea ce putem să îi ajutam și ei se integrează cu bucurie în viața noastră spirituală și culturală de acolo.

Cât este de vie, de lucrătoare, este credința ortodoxă în America și ce greutatea întâmpină păstrarea ei așa cum o cunoaștem noi? Există tendințe actuale de modernizare, de adaptare a canoanelor?

Nu, dimpotrivă. Suntem foarte tradiționaliști. Și vreau să spun că ortodoxia începe să câștige foarte mult teren în America. Nu sunt convertiri spectaculare. Au fost însă și convertiri în masă. De exemplu, două biserici protestante, cu toți credincioșii, câteva sute de credincioși, au trecut la ortodoxie.

Însă sunt biserici, sunt mănăstiri de americani convertiți. Una dintre mănăstiri este **Mănăstirea Platina**, de călugări, care scoate revista „Cuvânt ortodox” (Orthodox Word). Și dependentă de dânsa, sau în aceeași frățietate, este **Mănăstirea Sfântul Paisie Velicovschi** din Forestville, de maici, care a tradus aproape toate cărțile importante de spiritualitate românească. Aceasta mănăstire ocupă un teren foarte larg, maicile trăiesc în chilii separate, au viață comună. În chilii trăiesc fără lumină, fără nimic, numai aici jos au. Și toate aceste chilii care sunt circa 60, poartă nume românești: Văratice, Sucevița, Moldovița. Toate au nume românești pentru că eu le-am trimis pe maici înapoi și le-au cunoscut pe părintele Cleopa și pe părintele Iustin de la mănăstirea Petru-Vodă. Au rămas impresionate și s-au îndrăgostit de viața duhovnicească. Cea mai mare iubitoare de viață românească este maica Nina, care acum este în Alaska, într-o insulă, unde sunt numai două maici în pustietatea de acolo, fără nici o legătură cu uscatul. O dată pe săptămână vine o șalupă care le aduce mâncare de la mănăstirea de călugări din apropiere.

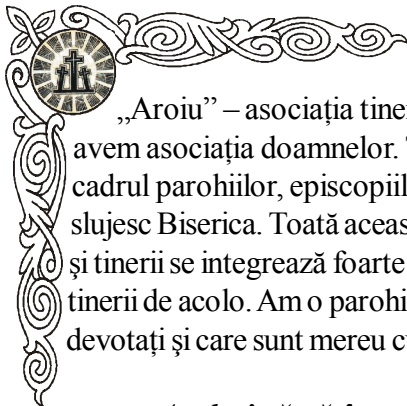

Așa că, în fiecare moment găsești convertiri în ortodoxie, convertiri foarte interesante. Viața americană nu este o viață așa de spirituală, este o viață materială, iar acești oameni care se convertesc, de obicei sunt rebelii societății. Adică, sunt tineri care s-au rupt de familia lor pentru că membrii familiei lor erau prea conformiști sau prea legați de material. Unii dintre ei sunt de pe stradă. Unele dintre măicuțe sunt femei de pe stradă care au trăit cu hippy, cu punchie, și au descoperit ortodoxia! Unii erau din secta Zen, pe la budism, pe la catolici, peste tot. Nu i-a satisfăcut nimic, dar au descoperit această spiritualitate ortodoxă.

Există un lanț de librării cu literatură religioasă ortodoxă în diverse orașe. Sunt 50 de magazine făcute de mănăstirile acestea două. În față au librăria propriu-zisă iar la spate au o mică capelă. Se cheamă „Books tour - cafe bar”, adică se dă o cafea și acolo poți să citești. Nu trebuie să cumperi. Poți să stai toată ziua să citești. Acolo se aud și cântările din capelă, ei devin din ce în ce mai curioși, vine și mirosul de tămâie, și încet-încet se interesează, și astfel descoperă o spiritualitate nouă, pe care nu au mai găsit-o nicăieri. Mulți s-au convertit la ortodoxie și chiar la monahism. Sunt foarte deștepți cei de la Mănăstirea Platina. Unul dintre ei era inginer de sistem, lucra pe un computer care conducea o rețea mare. A renunțat la tot și a venit acolo. Altul era solistul de la formația Nirvana. Am văzut că și pe aici unii tineri cunosc această formație. El a părăsit muzica și a venit la ortodoxie. Lui i-am dus cărți de cântare românească, fiindcă cunoaște muzica. Eu merg măcar odată pe an la Mănăstirea părintelui Paisie, pentru că ei au un curs de catehizare a credincioșilor convertiți, și el predă acolo. Așa că ortodoxia câștigă. Acest lucru nu-i spectaculos, pentru că suntem puțini, dar ortodoxia câștigă.

În ce proporție participă tineretul la acțiunile organizate de parohii? Au tinerii inițiative proprii?

Da, să știți că tinerii care vin acolo la biserică, toți sunt foarte atașați Bisericii. În general, credincioșii sunt organizați într-

o frățietate, Brotherhood, în care intră adulții, apoi avem asociația „Aroiu” – asociația tinerilor ortodocși români americani, și avem asociația doamnelor. Toate sunt asociații care lucrează în cadrul parohiilor, episcopiilor. Noi îi spunem „Diaconie”, adică slujesc Biserica. Toată această activitate se face în jurul Bisericii, și tinerii se integrează foarte mult. Eu m-am bizuit foarte mult pe tinerii de acolo. Am o parohie mică, dar am câțiva tineri sufletești, devotați și care sunt mereu cu mine.

Aș dori să vă întreb dacă tinerii înțeleg așa cum se cuvine Sfânta Liturghie, dacă se spovedesc și se roagă? Nu în mod formal, ci profund.

Toți acești tineri să știți că se roagă, se spovedesc, se împărtășesc, iar dacă nu știu exact ce înseamnă, aceasta e datoria preotului. În orice caz, tinerii mei au înțeles și știu foarte bine ce înseamnă și Liturghia, și vecernia și postul și rugăciunea, și spovedania, și așa mai departe. Ei sunt foarte credincioși. Am niște tineri așa de credincioși!

Erau niște tineri căsătoriți, absolvenți de facultate, care au câștigat la loterie, tulcenii (și eu sunt tulcean de origine) și ai căror părinți nu mergeau la Biserică. „Ce-i cu misticismul acesta?” ziceau ei. Acum însă, sunt cei mai devotați Bisericii. Sunt mulți tineri care aici nu au credință prea mare, poate din cauza influențelor, n-aș putea spune exact, dar acolo descoperă adevărata ortodoxie, adevărata credință. Aceasta este responsabilitatea noastră, și dacă o facem bine, iese bine. Dacă o nu o facem bine, iese rău.

Ce ne sugerați, cum s-ar putea crea o punte de legătură mai trainică între tinerii români din America și cei din țară?

Eu cred că acest ROMFEST pe care îl facem aici va stabili o relație între tinerii din America și tinerii din țară. După cum vedeți, noi ne-am desfășurat activitățile pe continente diferite. A fost comunism aici, de aceea noi făceam ceea ce făceam doar pentru noi. Adică, ne povesteam nouă înșine dorul și aleanul inimii și așa mai departe.

În afară de aceasta, am încercat să venim în 1990, 1992, nu s-a putut.

Când am venit prima dată, a fost ca o tatonare. Abia am mers pe picioarele noastre, ca un copil care abia începe să meargă. Sper că în orașele mici, orașele de provincie, spre deosebire de București, viața este mai familială, ca o viață de familie, și sper că aici vom avea un impact mai mare, și grupuri întregi de tineri, de studenți, muncitori, teologi, se vor atașa mai mult de noi și vom păstra o legătură. Intenția noastră este aceasta: **Să facem o unitate de conștiință românească, aceeași în Occident ca și aici.** Și pe baza acestei conștiințe comune, relația va fi cu totul deosebită față de până acum.

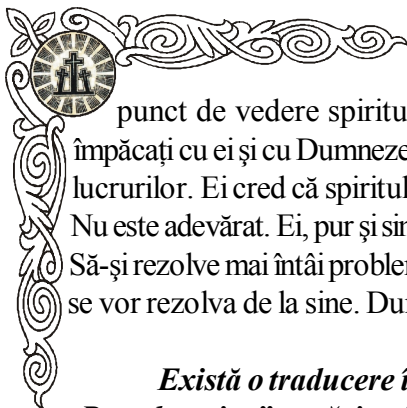
Nu suntem pentru a ne povesti nouă ceea ce știm, ci suntem pentru a povesti altora ce știm sau pentru a învăța de la alții. De aceea ținem ca să venim aici în România și să ne spunem tot ceea ce avem, să ne mai mângâiem, dacă este cazul, și să realizăm acea unitate de conștiință creștină și națională.

Ce le-ați sugera tinerilor din țară, în plan duhovnicesc și nu numai, pentru ca națiunea să nu sucumbă?

Lor le recomand, în primul rând, respectarea unor principii morale izvorâte din credință și a unor principii etice izvorâte din conviețuirea socială. Eu fac totdeauna o diferență între etică și morală. Le recomand o adâncire a trăirilor duhovnicești și o sinceritate totală în relația lor cu semenii. Să lase deoparte viața sălbatică. Există o agresivitate, o sălbăcie a spiritului. Ei trebuie să-și îmblânzească spiritul. Să-l domesticească, să-l facă mai mistic, să respecte morala, să respecte legea bună și relația cu semenii. Dacă toate sunt realizate, țara schimbă aspectul.

Eu cred că criza cea mai mare în România nu este cea economică, ci este cea morală. Dacă oamenii ar fi morali, n-ar mai fi furturi, n-ar mai fi exagerări, jefuiri și așa mai departe.

M-am întâlnit aici cu foarte multă lume. Fiecare se plânge că n-are bani, că sunt săraci. N-am auzit pe nimeni să se plângă că

are probleme cu spiritul, cu sufletul. De aici aş trage concluzia că, din punct de vedere spiritual, ei stau foarte bine, sunt perfect împăcaţi cu ei şi cu Dumnezeu. Dar nu! Ei au schimbat importanţa lucrurilor. Ei cred că spiritul moral şi credinţa depind de bogăţie. Nu este adevărat. Ei, pur şi simplu, au inversat, au răsturnat valorile. Să-şi rezolve mai întâi problemele spirituale, şi după aceea celelalte se vor rezolva de la sine. Dumnezeu are grijă de toate celelalte.

Există o traducere în limba engleză a imnului acatist „Rugul aprins” a părintelui Daniil?

Nu, nu există. Din păcate nu există. Dar cred că şi-ar pierde frumuseţea.

Dar există, am înţeles, o versiune în limba franceză.

Există, am auzit şi eu că există. N-am avut traducerea. Maicile de la mănăstirea aceasta s-au străduit să facă o traducere. Am citit câteva încercări de-ale lor şi am observat că traducerea şi-a pierdut frumuseţea. Este intraductibil. Eu am ezitat multă vreme să citesc, să practic acatistul „Rugului aprins”, pentru că mă lăsam furat de frumuseţe. Adică sonoritatea, imaginile sunt aşa de extraordinare, că uitam aproape spiritualitatea lor. După ce te obişnuieşti însă cu el mai mult, începe să nu te mai şocheze frumuseţea. La început m-am gândit că am putea să fim răpiţi mai mult de frumuseţea poetică decât de sensurile mistice. Şi atunci am ezitat, acum însă am început să-l citesc, alternând cu acatistele clasice.

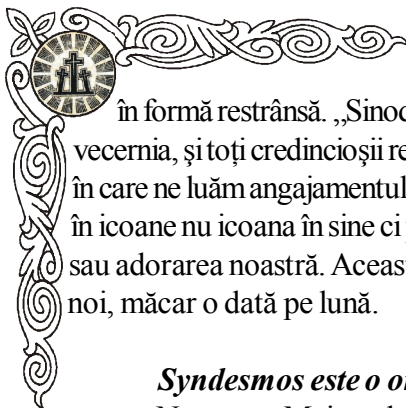
Cum conlucraţi cu celelalte Biserici ortodoxe din America, în special cu cea ucraineană şi cea greacă, ținând cont şi de problemele naționaliste?

Noi suntem Biserica Ortodoxă Americană, care se citeşte OCA – „Orthodox Church of America”. În această biserică sunt români, sârbi... În general sunt bisericile din ţările foste comuniste. Mai fac parte libanezii, sirienii. Grecii îşi păstrează oarecum

independența lor și izolarea lor, pentru că ei țin de Constantinopol sau de Atena. Tendința în ultimii ani a fost ca toate Bisericele ortodoxe să se unifice. Au fost chiar câteva conferințe ale episcopilor, ale ierarhilor de acolo, ca să se realizeze unitatea arhierescă a Bisericilor ortodoxe. Apoi s-a voit să se obțină de la Patriarhia Ecumenică, recunoașterea unei Patriarhii ortodoxe. Patriarhul Ecumenic Bartolomeu a fost așa de supărat, încât i-a amenințat pe greci că îi anatemizează dacă fac așa ceva. Asta pentru că Biserica greacă, ecumenică, este cât o parohie! Dacă se pierd ajutoarele Bisericii ortodoxe americane, grecești în speță, atunci mor. El s-a simțit amenințat în ființa lui și chestiunea a căzut. Grecii nu s-au mai amestecat. Dar nu a dispărut problema. Deci este un început făcut și noi sperăm că într-o vreme mai îndepărtată, nu generația noastră, generația următoare - care se integrează tot mai mult în ființa americană, dar vor să-și păstreze limba, vor să-și păstreze identitatea națională, dar se integrează în viața americană - vor reuși să facă această patriarhie.

Generațiile noi de greci din America nu mai știu grecește decât foarte puțin. Unii dintre români s-au americanizat și ei, la fel ucrainenii ș. a. m. d. Însă noi menținem această legătură, pentru că noi avem asociații în fiecare oraș gu:— asociații ortodoxe, în care ne întâlnim odată pe lună toți ortodocși. Avem astfel discuții despre viața morală, despre liturgică, despre acțiuni de caritate, de unificare. Când se face la o biserică românească, se face masă românească. Când se face la o biserică sârbească se face o masă sârbească ș. a. m. d. Adică noi suntem într-o legătură permanentă.

Și mai avem ceva: în Duminica Ortodoxiei, în oraș, toate bisericile sunt închise la vecernie. Se ține vecernia numai într-o singură biserică ortodoxă, în amintirea persecuției. Dacă suntem prea mulți, atunci sunt două biserici deschise. Dar celelalte rămân închise. Și se face procesiunea cu icoanele bisericii sau cu ale credincioșilor, ale ortodocșilor. Credincioșii vin cu icoane la biserică, când se face procesiunea în jurul bisericii. Când ne întoarcem de la procesiune se citește „Sinodiconul” sinodului antiiconoclast, într-o formă

scurtă, adică numai pe o pagină. Eu am pus pe Internet acest „Sinodicon” în formă restrânsă. „Sinodiconul” îl citește preotul care conduce vecernia, și toți credincioșii repetă cuvânt cu cuvânt „Sinodiconul”, în care ne luăm angajamentul că vom respecta icoanele și că vedem în icoane nu icoana în sine ci persoana căreia i se dedică venerarea sau adorarea noastră. Aceasta ne leagă. Deci suntem mereu între noi, măcar o dată pe lună.

Syndesmos este o organizație activă în Statele Unite?

Nu prea. Mai mult pe teorie și literatură se sprijină. Organizații active sunt acestea: ale tineretului, ale femeilor, ale Brotherhood-ului. Ele sunt născute în Biserica Ortodoxă de către ÎPS Arhiepiscop Valerian Trifa, care a fost un geniu pentru Biserică. El a salvat Biserica Americană din mâna comuniștilor, că altfel erau invadați de comuniști. El este primul care a gândit o organizare a întregului corp ortodox: adulți, femei, tineri. Și în felul acesta, sistemul de organizare a fost preluat de toate celelalte biserici, inclusiv de greci, cu modificările respective. Dar ideea de bază este a ÎPS Valerian. Și aceasta creează diaconia generală a Bisericii în America, atât cât putem.

Am dori să ne spuneți câte ceva despre actualitatea și semnificația Mișcării „Rugului Aprins”.

Mișcarea „Rugul Aprins” a implicat în ea cele mai teribile, cele mai extraordinare elemente de cultură românească, din teologie, din știință, din literatură. Cred că această mișcare a Rugului Aprins trebuie să-și continue activitatea, să meargă pe aceeași linie de credință, dar mai ales de impact extraordinar asupra tinerilor. Eu văd că tineretul acesta este bolnav, este realmente bolnav. Toată Biserica are responsabilitatea acestor tineri. Eu mă uitam la băieții aceștia de la revista Scara. Ei au fost întotdeauna alături de Biserică. Biserica nu i-a ajutat, nu și i-a asumat. Adică atunci când a avut nevoie de ei, Biserica și i-a asumat ca să o ajute. Biserica nu le-a luat apărarea niciodată. Acesta nu-i un punct bun. Biserica trebuie să ia o poziție.

Dacă tinerii aceștia sunt ai tăi, asumă-ți-i, și cu greșeli, eventual. Eu nu cred că au făcut greșeli. Eu îmi asum orice. Tinerii mei dacă fac o greșeală eu mi-i asum. Cer iertare celor la care au greșit, dar nu mă simt deloc speriat. A făcut cineva rău și trebuie să-l reneg sau să-l ignor? Nu! În toată această lume, Biserica nu este numai locul sfinților. Biserica trebui să-și asume răspunderea pentru toți credincioșii, buni și răi. Dacă Biserica stă deoparte, dacă Biserica, de teama greșelilor trecute, se retrage într-o muțenie totală, ea nu este o Biserică vorbitoare, predicatorie, învățătoare. Biserica sfințește, învață, vindecă, consolează. Acestea sunt lucruri pe care trebuie să și le asume, dar nu și le asumă. Rămân surprins.

Dacă ierarhii noștri se tem pentru greșelile pe care le-au făcut, nu e bine. A greși este omenește. Eu nu vreau să scuz orice greșeală, dar toți greșim. Dacă stăm să judecăm câte păcate facem într-o zi în fața lui Dumnezeu! Dacă stai în muțenie, normal că îți recunoști vina, dar nu ți-o ispășești, ci îți teaurizezi păcatele tale. Ieși în viață, ieși și spune: „Am greșit, dar vreau să mă vindec... și vreau să vindec”. Acesta este rolul Bisericii. Deci preotul, episcopul, trebuie să iasă. Eu știu că au familii, că au greutăți. Dar dacă ți-ai ales preoția, întâi este necesitatea credinciosului și pe urmă este necesitatea ta. Acesta este destinul tău, de sacrificiu. Unii dintre preoți pun în față interesul personal și după aceea pe cel al credinciosului. Tu ești un păstor. Dacă te gândești că Iisus a mers într-o singură cămașă, pe care probabil și-o spăla când putea sau i-o spălau femeile mironosițe. Mergea desculț și a răspândit atâta iubire, atâta iertare și atâta învățătură... Dar tu ai mașină nouă, ai biserică ai salariu. Care e sacrificiul tău? Adică socotești că Biserica este numai un mijloc al tău de trai? Biserica este un mijloc de trăire spirituală pentru credincioși și pentru tine. Dacă s-ar înțelege lucrul acesta, atunci viața lumii s-ar schimba. Dar nu se înțelege. Câteodată se înțelege. Sunt convins că mulți înțeleg lucrul acesta, dar n-au puterea să aplice. Preoția este întâi și întâi o vocație și o jertfă, și numai în al doilea rând este și o profesie.

Părintele Iustin de la mănăstirea Petru-vodă, ne spunea: „În societatea actuală, un preot vine, și omul sărac așteaptă un sfat, o povață... și părintele are o mașină cât mai sofisticată, îl stropește de noroi – parafralez - și vine apoi să-i propovăduiască despre sărăcie și lucruri din acestea. Îi lipsește acea jertfă a exemplului personal”.

Sigur că da, cred că părintele Iustin este cel mai puternic om al României în momentul actual, cred că nu mai este altul.

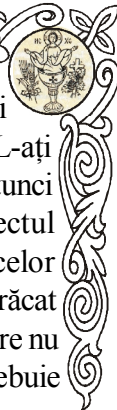
Cum vedeți rolul spiritualității isihaste, în contextul îndemnului Mântuitorului ca „toți să fie una”?

Nu-i nimic de explicat aici. Precum „Tatăl și Eu suntem una” și noi toți trebuie să fim una. Adică trebuie să existe o unitate a spiritului și a conștiinței creștine și românești, ca să fie tărie. Aceasta e visul nostru creștin, visul Mântuitorului – o turmă și un păstor. Trebuie să fim una, așa cum Tatăl și Fiul sunt una. Acesta este un mare îndemn, și e un îndemn greu pentru noi. Dar nu imposibil. Dumnezeu nu cere nimic ce este imposibil pentru natura omenească. Așa că acesta este sensul pe care îl avem noi.

Care credeți că ar trebui să fie regulile de viață pentru un grup de tineri care își propun să aibă în centrul existenței lor rugăciunea lui Iisus?

Domnul Iisus să fie centrul existenței lor, iar celelalte să fie lucruri morale. Adică să fie tineri care să nu fie imorali, să nu fie ahtiați după poziții sociale, deci să nu facă orice compromis pentru o poziție socială. Să practice rugăciunea, nu numai rugăciunea inimii. Să practice Liturghia, să fie prezenți la Liturghie mereu. Rugăciunea inimii nu substituie Liturghia, spovedania, împărtășania. Părintele Ghiuș avea o față luminată, era închinat unei vieți în rugăciune permanente. Dacă era în altar, se așeza în colțul acela, și tot colțul se lumina. Nu era o lumină vizibilă, cum să spun, dar o simțeai și vedeai fața lui vizibilă și frumoasă. Așa trebuie să fie fața unui tânăr care practică rugăciunea lui Iisus:

să răspândească lumină. Și răspândește. Realitatea e că răspândește lumină. Dacă ești așa și îți place rugăciunea și ești generos cu ceilalți, atunci ai făcut reală toată viața creștină. L-ai pus pe Domnul Hristos în mijlocul vostru și în voi înșivă, și atunci sunteți cu adevărat ai lui Iisus, cu o viață morală, cu respectul familiei, cu creșterea de copii în credință, cu ajutorarea celor bolnavi. Ai hrănit pe flămând? Ai săturat pe cel setos? Ai îmbrăcat pe gol? Ai vizitat pe bolnav? Pentru că o credință nelucrătoare nu este o credință adevărată. Ea trebuie să fie lucrătoare. Și trebuie să aveți un duhovnic.

Mai sunt în Statele Unite urmași ai Rugului Aprins? Mai trăiesc?

Da, părintele Braga a fost membru al Rugului Aprins. Este duhovnic la mănăstirea Adormirea Maicii Domnului. Părintele Felix Dumneac, care acum este foarte bătrân și care este tot la mănăstirea aceasta. Părintele Vasilache este la New York. În orice caz, foarte puțini mai sunt.

Părintele Braga făcut un lucru minunat: Rugul Aprins avea icoana la care se ruga – icoana Rugului Aprins. El a reușit să o scoată din țară și este la dânsul [n.red.: au fost două, din care una se află acum la Mănăstirea Antim].

Evoluționismul a creat îndoială între credincioși. Ne puteți spune ceva în legătură cu acest subiect?

Eu am scris niște articole. O să caut în buletin și vă trimit eu articolele mele, cu permisiunea de a fi publicate în revistă. În acest buletin atac toate problemele. Și evoluționismul l-am atacat. Când am scris articolul în revista de Paști, a apărut un articol în Washington Post despre strămoșul nostru din Neanderthal, în care scria că, în baza unor analize ale ADN-ului, s-a dovedit că nu e nici o legătură între spița umană și omul de Neanderthal. Nu e nici o legătură. Sunt numai niște asemănări. Și între ADN-ul meu și al câinelui sunt niște asemănări. A căzut

teoria că majoritatea popoarelor europene se trag din omul de Neanderthal. Nu este adevărat.

Așa că, vrând-nevrând, oamenii de știință trebuie să recunoască. Ei nu recunosc dar vor trebui să recunoască. Vor fi forțați să recunoască faptul că speciile au fost create de Dumnezeu și nu există evoluție. În cadrul speciei există mai frumos sau mai urât. Dar ca să ajung să mă trag din broască, ca să ajung până la om, asta e imposibil. Așa că toate teoriile acestea, ei înșiși le infirmă... Toate lucrurile acestea sunt absurdități ale oamenilor de știință, care, în materie de spiritualitate, sunt semidocti sau sferodocti. Cineva spunea că singura știință care a ajuns la licență este Teologia. Toate celelalte sunt la bacalaureat. Singura știință este Teologia, pentru că ea lucrează cu adevăruri absolute. Ea este adevărata știință a lui Dumnezeu, lăsată pe Pământ.

Cum privește Biserica fertilizarea in-vitro?

E împotriva total. Nu e admis. Toate acestea sunt intervenții ale omului în planul divin. Umblă în planul divin, ca și cum ar putea să schimbe direcțiile pe care Dumnezeu le-a fixat. Prima oaie care a fost clonată în Anglia, în câteva luni a îmbătrânit complet, s-a dus. Adică, s-ar putea naște niște maladii genetice care să distrugă o întreagă specie. Dumnezeu a avut un plan de creație. Omul de știință, care e foarte mărginit, a crezut că materia s-a organizat singură, din prima moleculă, și de acolo am evoluat toți așa. Nu înțeleg că ei nu sunt în stare să vadă adevărul. Asta pentru că sunt incapabili, ochii lor sunt legați. Ei văzând, nu văd, și auzind, nu înțeleg.

Dacă ni s-ar oferi ocazia, prin Loteria Vizelor, un timp de sedere în străinătate, ar fi un lucru pozitiv sau nu ar fi pozitiv pentru noi și pentru copii?

Să știți că copii se pierd. Copiii care vin la vârsta de minim 16 ani și au o educație formată, nu se pierd. Copiii mici se pierd. Sistemul școlar din America este diabolic. Acolo copilul învață că el este o persoană, că părinții n-au voie să intervină în educația lui! Viața

sexuală e încurajată de la 12-14 ani, fetele nasc în școală și așa mai departe. Părinții sunt oprimatorii tinerei generații, și părinții acceptă chestia aceasta. Și pe urmă, trăiesc într-un mediu american și uită limba română. Presiunea limbii este foarte puternică în America. Nu te forțează nimeni, dar unii termeni sunt așa de stricți încât aproape că nu găsești corespondent în limba română pentru ei. Și atunci ai să vezi, în special la oamenii care nu au cultură, cum vorbesc o limbă pestriță. Și e de înțeles. De exemplu, întreabă o bătrână pe alta: „Ce-ți fac boii tăi?”. „Boy-î” sunt copii. „Păi stau pe porci și mănâncă pai”. Adică stau în balcon (porch) și mănâncă plăcintă (pie). Adică limba se strică foarte mult. Limba se strică și e rău pentru viața duhovnicească. Avantajul pe care o să-l aveți e că o să învățați limba engleză.

Bisericele scot un buletin – „Rugul aprins”, de la părintele Braga, de acolo. Și revista „Schimbarea la Față” e de la cealaltă mănăstire. Vi le trimit eu. Dar să știți că revistele voastre sunt mai bune decât cele de acolo.

Am primit și critici.

Sigur, oriunde sunt slăbiciuni. Dar vreau să spun că sunt mai bogate decât cele de acolo. Asta și pentru faptul că buletinele noastre sunt buletinele mănăstirilor, bisericilor și, vrând-nevrând, pun și treburile administrative (aspectele practice) în revistă. Adică întâlniri, conferințe, donații, icoane, sau mai știu eu ce. Însă veți avea și de câștigat din revistele de acolo, din America.

Sfinte Stadioane, roagă-te pentru mine, păcătosul!

Cristian Șerban

Formula din titlu, inspirată din literatura născută în sihăstriile mănăstirilor din Neamț, ar putea să ne ducă cu gândul la ideea năstrușnică și greu de digerat că prezența unui înalt cleric pe o arenă de sport înseamnă transformarea ei într-un templu sacru, într-un loc de smerită închinare. Însă toți preoții

lumi de s-ar strânge să sfințească o arenă sportivă, o arenă pe care de obicei vedem în ultimii ani mai mult bătați chioare de gladiatori decât spectacol și performanță, tot nu s-ar schimba nimic în mentalitatea și atitudinea suporterului. Fiindcă suporterul știe una și bună!

O așa „grijă” și „atenție” copleșitoare față de mamele componentilor galeriilor adverse n-ai să vezi nici la maternitate. Tot felul de trivialități, înjurăturile mai vechi mai noi și internaționale, bâta ascunsă în pantaloni, fumigenele, petardele, bannerele „miștocărești”, zgâriatul mașinii fotbalistului care nu a dat gol sunt pentru suporterul de azi obligatorii. Sau nu!?

Este clar că pe stadion, suporterul nu intră ca într-un templu, cum la fel de evident este că orice prelat care vine să sfințească locul nu poate să le dea fotbaliștilor puteri magice sau să-i facă pe „ai noștri” într-atât de „ronaldinieni” încât să se bată cu „galacticii”, cu „extratereștrii” sau cu alte specii din astea, din neamul lui Goliath.

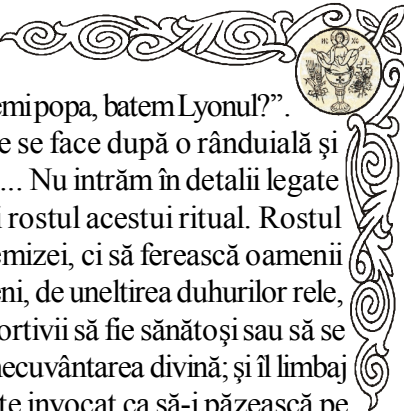
Fiindcă presa, în fața marilor acte de corupție se pipernicește, dar când vine vorba de cravatele lui Becali, micii lui Mircea Sandu și aventurile galante ale lui Adi Mutu se semețește, am găsit de cuviință să vedem care este rostul și folosul unei slujbe de sfințire a unei arene de sport. Asta, ca să-i răspundem și lui nea Gheorghe, un vecin de-al meu,

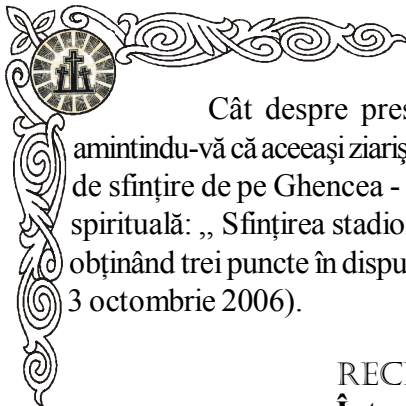
care n-a prea înțeles mare lucru din știrea de la „teve” și s-a întrebat și el ca tot omul: „Cum măi frate? Dacă chemipopa, batem Lyonul?”.

Slujba de sfințire a unei case se face după o rânduală și un tipic bisericesc bine pus la punct ... Nu intrăm în detalii legate de tipic, dar mergem către sensul și rostul acestui ritual. Rostul slujbei nu este să facă din sportivi semizezi, ci să ferească oamenii de nenorociri, de răutatea altor oameni, de uneltirea duhurilor rele, să invoce ajutorul divin pentru ca sportivii să fie sănătoși sau să se vindece, să coboare peste acel loc binecuvântarea divină; și îl limbaj mai puțin tradițional - Dumnezeu este invocat ca să-i păzească pe sportivi să nu se accidenteze sau rănească de moarte, să-i păzească de întâmplări rele pe cei din fenomenul sportiv care călătoresc pe ape, în aer sau pe uscat, să liniștească cugetele suporterilor mai turbulenți. În principiu o astfel de slujbă se face pentru a preveni răul, ci nu pentru a aduce victorii glorioase (care apropo, pentru echipa vizitatoare înseamnă o înfrângere, lucru ce ar însemna că amestecul divinității în fotbal să dea numai unora câștig de cauză și pagubă celorlalți, raționament din care desprind ideea că Dumnezeu are lucruri mai importante de făcut decât să influențeze scorul, rezultatul unei întreceri sportive).

Și a mai întrebat nea Gheorghe, că de ce la sfințire Becali a chemat și preoții, dar și televiziunea. Nu cumva asta e fanfaronadă? Nu sunt un apropiat al lui Gigi Becali ca să răspund la întrebarea asta perfect, dar pot să sesizez că între momentul de acum 3-4 ani - când campioana țării se chinuia prin tururi inferioare și juca cu „Nimeni” Grodno - și saltul evident valoric care a propulsat echipa Steaua în cea mai tare competiție intercluburi, s-a produs mutatul muntelui către Mahomed. Adică, mai mult aleargă presa după Becali, decât Becali după presă.

Sunt împotriva reclamei exacerbate ce urmează de obicei unui act de caritate becalian (obicei care nu trebuie totuși înfierat și comentat acid atâta vreme cât cu greu găsești politicieni să dea măcar bani de covrigi unei mătuși bolnave), dar nu pot să nu remarc că pe alte stadioane (la Arad sau Constanța) astfel de slujbe de sfințire au trecut aproape neobservate, lucru care îmi relevă că pe Gigi Becali mulți vor să-l vadă

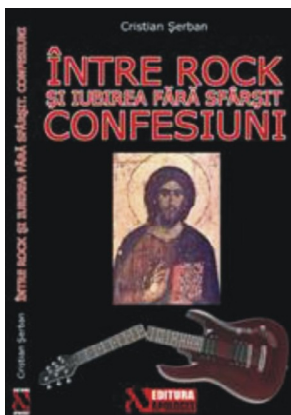

la pământ pentru simplul fapt că are în el „un strop de Dumnezeu”.

Cât despre presă, îi lăsăm ultimul cuvânt - doar amintindu-vă că aceeași ziariști au ironizat, persiflat, desființat slujba de sfințire de pe Ghencea - minunându-ne de atâta profunzime spirituală: „Sfințirea stadionului Farul a dat roade, constănțenii obținând trei puncte în disputa cu Pandurii Târgu Jiu (Libertatea, 3 octombrie 2006).

RECENZIE

Între rock și iubirea fără de sfârșit. Confesiuni - Cristian Șerban

Hristos nu a spus „Vai vouă tâlharilor!” sau „Vai vouă desfrânaților!” sau „Vai vouă vameșilor!”, ci mai degrabă a condamnat mândria fariseilor de a considera drepti. Pe păcătoși Iisus i-a așteptat și îi așteaptă cu răbdare. Având pildă înaintea, de mulți oameni care s-au ridicat din rândul păcătoșilor și au căutat o viață cuvioasă, și urmând exemplul lor, Cristian Șerban ne introduce prin intermediul unei cărți - jurnal

în lumea promiscuă a rockului, pe care încet-încet o lasă în urmă, spre a se dedica trup și suflet celui mai înalt țel al vieții creștine – mântuirea. Despre această carte (a doua a autorului, după „Internetul. Tinerii în fața provocării”) scriitorul Laurențiu Dumitru spune „Cristi Șerban s-a hotărât să lupte, să dezlege „piatra de moară” de la gâtul „acestor mai mici ai lui Hristos” și implicit să întindă o mână celor ce se scufundă în apa tulbure a ambiguităților sensurilor vieții fără Hristos. O face delicat, tainic, vorbind nu despre greșelile altora, ci despre ale lui, pe care Domnul în bunătatea Sa le-a acoperit. Citiți în tihnă și meditați!”.

Relația dintre Statul laic și Biserica profetică

Câteva puncte de vedere cu privire la relația dintre Stat și Biserică în cadrul discursului social – istoric

Drd. Stelian Gomboș

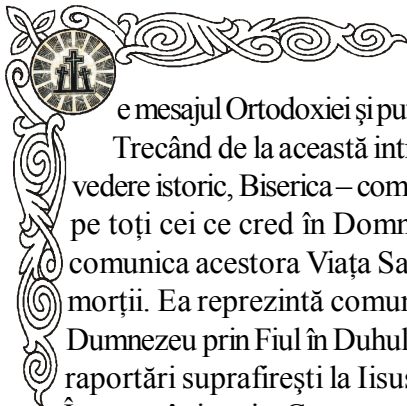
Există o tensiune: între real și ideal, între istorie și Împărăția Lui Dumnezeu. Sau, mai concret, între idealul creștin (care este viața în Hristos) și viața pământească pe care o ducem cu toții. Rezolvarea acestei antinomii sau contradicții nu implică numai acțiunea umană ci și cea divină. Prin el însuși, omul a realizat prea puțin în planul destinului său. Când singur vrea să se autodivinizeze, să se facă înger el va ajunge fiară.

Omus secundus deus – maximă iluministă și marxistă – e concretizarea acestei căderi. Căutând singur paradisul desăvârșirii a aflat iadul dezumanizării. Tensiunea nu se poate rezolva în sine ci numai în Hristos.

Iar mântuirea noastră se realizează așezându-se sub Revelație, nu deasupra ei. Omul căzut refuză Revelația, el pune condiție Revelației, erezia, care este produsul subiectivismului demonic, face ce vrea cu Revelația și transmiterea ei prin Biserică. Ei uită că natura Revelației nu e o sumă de propoziții, de informații, iar înțelegerea mântuirii nu e una gnostică, teoretică.

Se uită că religia creștină nu e rodul căutării omului ci este istoria căutării omului de către Dumnezeu. În Revelație, în această căutare și descoperire, Dumnezeu nu comunică numai adevărul despre El, ci se deschide El Însuși și ne arată condițiile mântuirii în El. Unirea omului cu Dumnezeu este scopul Revelației, deci umanul este uman numai în

Dumnezeu. Această înfiere a noastră în Hristos se realizează în Biserică. Acesta e mesajul Ortodoxiei și puterea ei unică: accesul la **duhul înfierii**. Trecând de la această introducere, voi susține că din punct de vedere istoric, Biserica – comunitate a creștinilor, cuprinde și unește pe toți cei ce cred în Domnul nostru Iisus Hristos, pentru a le comunica acestora Viața Sa, care este Înviere și victorie asupra morții. Ea reprezintă comunitatea și comuniunea oamenilor cu Dumnezeu prin Fiul în Duhul Sfânt, precum și forma văzută a unei raportări suprafirești la Iisus Hristos – Cuvântul lui Dumnezeu Îtrupat în istorie. Cunoaștem faptul că Biserica are o alcătuire, o constituție teandrică, ea unind timpul cu veșnicia, istoria cu supraistoria ori cu metaistoria. „Ea este locul unei „mișcări” veșnice a Înălțării și a Cincizecimii care unește Cerul și pământul prin „vălul” Sfintelor Taine, locul unde Sfântul Duh face cunoscută prezența și Trupul cel slăvit al Mântuitorului” – potrivit afirmațiilor teologului Olivier Clement.

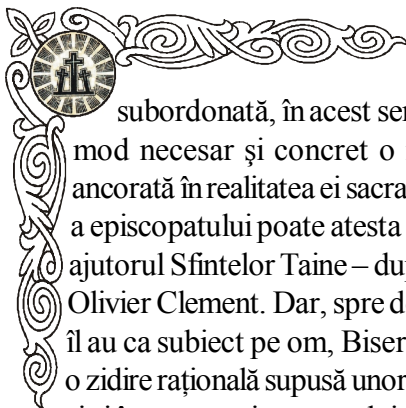
Modurile de existență a Lui Dumnezeu se comunică Bisericii, Ea este cea aleasă fiind plină de Treime, spune Sfântul Vasile cel Mare: Ea este aleasa și ea trimite. Sfânta Treime este baza, modul structură și funcțiilor Bisericii. Taina coborârii Sfintei Treimi și taina urcării omului la Ea este esența adevărului, concretizat în această realitate divino-umană care este Biserica. A fi creștin, a fi în Biserică înseamnă a fi în Sfânta Treime. Unirea se face prin Sfântul Botez, În Biserică nu în afară de Biserică, după principiul paulin care spune că nu ne propovăduim pe noi înșine. Orice propovăduire care rupe pe Hristos de Treime, de Biserică, face din ea o simplă învățătură umană.

Mântuirea în Biserică este intrarea în comuniune cu Sfânta Treime, căci Ea, Biserica, este locul și spațiul manifestării Sfintei Treimi. Iar Biserica se manifestă în Sfânta Treime, în care se află nuanțele persoanelor: a Tatălui, a Fiului și a Sf. Duh. De aceea, cea mai mică biserică devine Ierusalimul ceresc. Hristos ne mântuie nu prin învățătura Lui, în primul rând, ci în și prin Persoana Sa, care a zis: Eu sunt pâinea vieții (Ioan 6,35). De aici rezultă **inseparabilitatea operei și învățăturii Lui Hristos de Persoana Sa**, și acesta este un

principiu dogmatic. Hristos nu a venit să ne dea numai o gnoză, o cunoștință, un cod moral, sau anumite mistere esoterice, El este prezent în Biserică prin Sfintele Taine. Și de aici rezultă aspectul ființial al mântuirii: El ni se dă cu viața Lui, iar mântuirea: este viața noastră în Sfânta Treime, după cum Sfântul Apostol și Evanghelist Ioan ține să consemneze în cap. 17. Morala se identifică cu persoana Lui Hristos. La fel, Revelația nu e o sumă de propoziții sau de doctrine, ea este persoana Lui Iisus Hristos, este viața Sfintei Treimi. Dar acestea sunt în Biserică, însă ruperea omului de Dumnezeu și de dragostea Lui, prin erezie, este un „pustiu de bine”. „Ei uită că ascultarea și smerenia sunt criteriile existenței în sânul Sfintei Treimi”, după cum spune Sfântul Siluan Athonitul. Ei uită că Hristos „ trăiește în eternitate în stare de Fiu”, adică de ascultare.

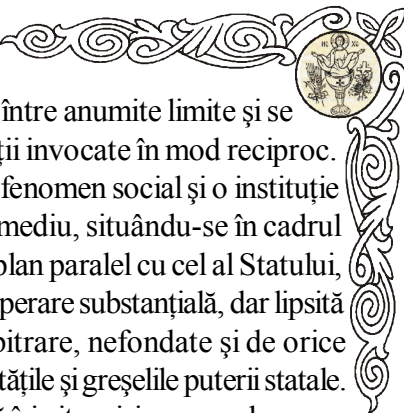
Biserica, așadar, este locul unde veșnicia încorporează timpul acestui veac. Rolul ei nu este acela de a înveșnici istoria, ci de a o sfinți. Misiunea ei este eshatologică, și anume aceea de a-l răscumpăra pe om pentru veșnicie, de a-l desprinde pe el de această lume, în vederea obținerii adevăratei sale cetățenii – Împărăția Cerurilor, care nu este în și din lumea aceasta. Cu alte cuvinte, ea nu este o simplă parte a istoriei deoarece ea are propria misiune specifică, ci este o asumare a ei, fără a se confunda cu realitățile istoriei pentru că ea are propria misiune, nu trăiește în afara lor. Deși Biserica este din cer, misiunea ei este una pământească. Biserica este supraistorică, metaistorică dar în același timp se află în istorie pentru că Hristos Domnul S-a întrupat în istorie, iar Biserica pe care a întemeiat-o cu “*însuși scump sângele Său*” a rămas în istorie pentru a-l răscumpăra pe om pentru supraistorie. Biserica nu ignoră, nu refuză și nu respinge istoria, ci și-o asumă, fiindcă misiunea ei este nu numai eshatologică ci și istorică – căci omul trăiește în istorie, într-un timp și spațiu circumscris, din punct de vedere istoric și geografic. Este taină, simbol și mod al prezenței lui Dumnezeu în lume, dar ea este și fenomen social, act și fapt istoric. Biserica nu poate lucra și cultiva mântuirea oamenilor desprinsă fiind de realitatea materială a vieții, despărțită fiind de pământ și de

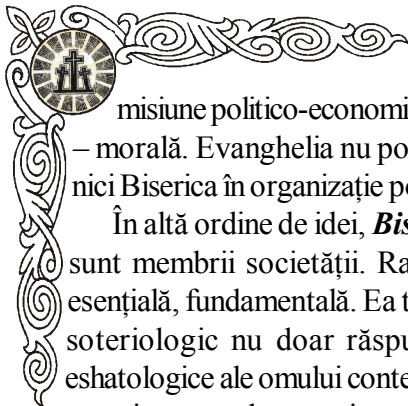

... timpul acesta “palpabil”, pentru că ea a luat naștere în timp și este subordonată, în acest sens, categoriilor temporale. Ea este în mod necesar și concret o instituție. Alcătuirea sa ierarhică e ancorată în realitatea ei sacramentală, doar succesiunea apostolică a episcopatului poate atesta că Dumnezeu rămâne printre noi, cu ajutorul Sfințelor Taine – după cum spune același renumit teolog Olivier Clement. Dar, spre deosebire de alte instituții sociale care îl au ca subiect pe om, Biserica nu îl consideră pe om doar ca pe o zidire rațională supusă unor necesități și interese strict temporale, ci și în perspectiva scopului său supranatural și suprafiresc către care trebuie să convergă întreaga sa existență personală și comunitară. În aceste împrejurări Biserica nu a trecut cu vederea și nici nu a tratat superficial realitatea existențială ce conduce social și politic istoria, care se întrupează în Stat. Statul nu este de sorginte ori de esență divină, dar corespunde rânduiei dorite de Dumnezeu, el are o demnitate bine delimitată care invocă și impune supunere și ascultare din partea tuturor. De aceea, Biserica a avut întotdeauna simțul istoric, întrucât nu a respins și nu a ignorat rolul Statului în planul existenței social – istorice, neopunând acestuia un refuz categoric izvorât dintr-o orientare spirituală spre lumea de dincolo. Dimpotrivă, Instituția Ecclesială l-a considerat un partener și un aliat indispensabil al societății civile și religioase, după cum precizează, în această direcție, atât învățătura scripturistică cât și tradiția canonică a Bisericii. Mai mult decât atât, fiind împlinitoare a cuvântului biblic, încă de la început Eclesia a rânduit pomenirea în cadrul liturgic a conducătorilor Statului, practică ce se află și astăzi în uz.

Prin urmare, postulatul și posibilitățile unei relaționări între Biserică și Stat se întemeiază și se fundamentează pe faptul că Biserica este atât o realitate duhovnicească, mistică, cât și o realitate instituțională, socială, istorică iar omul – ca subiect al istoriei și, în fond al unei organizări statale – aparține atât Împărăției Cerurilor, cât și celei a Cezarului. Însă Biserica, în pofida apartenenței sale la o altă lume, la un alt univers, nu și-a pierdut simțul istoric încercând să se situeze permanent într-un raport de conciliaritate, de armonie și deschidere față de

structura seculară. Ceea ce este foarte important de subliniat aici, este faptul că acest raport se desfășoară între anumite limite și se fundamentează pe baza unor condiții invocate în mod reciproc. Așa cum spuneam, Biserica este un fenomen social și o instituție socială, strâns legate de un anumit mediu, situându-se în cadrul unei organizări statale, însă într-un plan paralel cu cel al Statului, înțelegându-se prin acest lucru o cooperare substanțială, dar lipsită de orice imixtiuni și amestecuri arbitrare, nefondate și de orice “tovărășie” a Bisericii la toate nedreptățile și greșelile puterii statale. În această relație Biserica nu poate să își uite misiunea sa, deoarece cele două laturi ori aspecte ale caracterului său diacronic sunt strâns unite iar ființa ei este teandrică, misiunea ei este una celestă. Ea nu este o instituție ca oricare alta. De aceea, ea nu se poate confunda cu interesele Statului care sunt pur lumești, pământești, limitate deci, la această existență terestră. Un conformism și o compatibilitate absolută cu aceste interese ar putea fi păgubitor pentru credibilitatea, imaginea și autoritatea ei în fața poporului, a lumii. Biserica nu are voie să se amestece în disputele politice, înlăturând astfel, orice bănuială ori suspiciune cu privire la favorizarea și părtinirea vreunei guvernări politice. Ea nu trebuie să fie purtată și manipulată în platforma program a vreunui partid politic și nici nu-și va regăsi, vreodată, identitatea în spectrul propagandei electorale. Rolul său predominant constă în a-I conduce pe oameni pe drumul ce duce la mântuire, oferindu-le această certitudine, șansă și posibilitate. O preocupare intensă și exagerată pentru problemele ce revin competenței Statului ar putea genera suspiciuni referitoare la garanția mântuirii și a misiunii sale în lume. Căci creștinismul nu se poate reduce la un simplu moralism sau doctrinalism, acestea fiind metode ale misionarismului neoprotestant. Trebuie să înțelegi, să cauți, să afli că dogma nu este doctrinalism iar morala eticism, ci ele sunt ***viață, participare la Dumnezeu***. Dacă „Bucuria Tatălui și a Fiului este în Duhul Sfânt”, spune Sf. Grigorie Palama, cum faci tu din iconomia lor în Biserică, și în Istorie?

Profesorul Teodor M.

Popescu susține că Biserica nu are o

misiune politico-economică deoarece ea este o instituție religioasă – morală. Evanghelia nu poate fi transformată în lege de Stat și nici Biserica în organizație politico – socială.

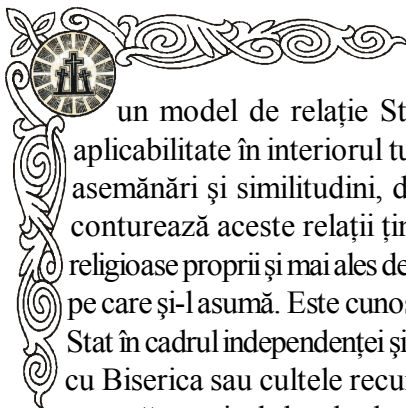
În altă ordine de idei, ***Biserica este în lume***. Mădularele sale sunt membrii societății. Raportul Bisericii cu societatea este esențială, fundamentală. Ea trebuie să-și exercite rolul spiritual și soteriologic nu doar răspunzând problemelor axiologice și eshatologice ale omului contemporan îndeosebi, ci și îngrijându-se cu orice preț de protejarea și promovarea demnității tuturor persoanelor umane precum și coeziunea societății. Prin aceasta nu trebuie să înțelegem că Biserica se substituie Statului în relația acestuia cu societatea și nici nu își asumă funcțiile proprii ale acestuia, însă ea trebuie să împlinească o misiune esențială și totodată imperativă, anume: alinarea suferințelor tuturor oamenilor și protejarea demnității umane – lucru ce scoate în evidență ***gândirea și slujirea socială a Bisericii***, așa încât ea nu poate fi în afara problemelor sociale cu care se confruntă omul. Ea nu poate fi un spectator indiferent, pasiv și superficial, fără participare directă și substanțială, în raport cu societatea și implicit cu Statul care supraveghează și cârmuiește această societate. Dar mărturisirea creștin - socială în istorie este incomodă pentru societatea bazată pe minciună, înșelăciune și violență. A mărturisi pe Dumnezeu, inclusiv din punctul de vedere al doctrinei sociale a Bisericii, înseamnă a declara război pe viață și pe moarte diavolului, a nu mărturisi înseamnă a avea pace cu acesta. Dacă în perioada persecuțiilor, creștinismul era prigonit fiind în afara societății, astăzi se constată o ieșire a acestuia din creștinism spre puncte centrifuge ale autoumanizării și ale autosuficienței.

Vocea profetică a Bisericii se aude în istorie, căci nu se concepe, ca propovăduind adevărul să nu mustri păcatul, și în sensul social - comunitar. Glasul ei este aidoma cuvintelor scripturii: „Iată Eu stau la ușă și bat”... Chemarea ei, filantropică, se îndreaptă către toți, și face acest lucru din ziua Cincizecimii, prin vicisitudinile istoriei. Glasul ei străbate veacurile, căci mărturisirea credinței creștine îi aparține doar Ei.

Caracterul spiritual și transcendent al Bisericii nu reprezintă o scuză și o justificare imbatabilă pentru o atitudine pasivistă în relație cu socialul, așa cum nici mentalitatea strict consumistă a sistemelor social – economice ale vremurilor nu poate constitui o argumentare pentru “socializarea” excesivă a mesajului său. Drept urmare, o atitudine antistatală și ignorantă ar poziționa Biserica în cealaltă extremă – antisocială, iar ancorarea excesivă în social ar denatura și deteriora însăși misiunea sa. Accentuarea unilaterală a mesajului său ar duce, pe de o parte, la relativizare, iar pe de alta, la lipsa de realism, precum și o carență a discursului său social care oricum se află în stadiul incipient de noviciat și catehumenat. Nu putem ignora faptul că ea trebuie să-I susțină pe oameni nu doar din punct de vedere moral – duhovnicesc, chiar social, prin grija față de trup, care deși este pieritor are o valoare inestimabilă deoarece el reprezintă organismul în care omul își lucrează mântuirea. Biserica are o atitudine critică, dar în același timp constructivă și iubitoare față de lume, astfel încât ea niciodată nu este împotriva acesteia, ci pentru ea, este în și deasupra lumii. Ea are drept scop și țință finală înveșnicirea lumii cu Mântuitorul Hristos – Fiul lui Dumnezeu – În Împărăția Sa, prin dragoste desăvârșită, și nicidecum pieirea sau distrugerea ei. “Prin aceasta ea nu își pierde atributele sale, nu se “cosmicizează”, ci coboară în lume pentru a o ridica și câștiga pentru veșnicie. În felul acesta Biserica evită atât “monotelismul ecclesiologic” – negarea misiunii sale în lume, cât și seminestorianismul – relativizarea adevărului dumnezeiesc în favoarea lumii.” – După cum afirmă Pr. Prof. Dr. Gheorghios Metallinos de la Atena.

Conștientizăm faptul că raportul între cele două instituții a evoluat în mod diferit de-a lungul timpului, plecând de la perioada de aur a așa – zisei simfonii bizantine și ajungând până la contextual actual geopolitic, social, cultural și religios trebuie să presupună anumite pârguri și condiții de relaționare între cele două instituții mai sus menționate. Această asociere nu poate fi contextuală, conjuncturală sau oportunistă și nici abordată aleatoriu ca fiind nesemnificativă, ci trebuie să fie

una sinceră și foarte serioasă. Este adevărat și faptul că nu putem defini un model de relație Stat – Biserică universal valabil, cu aplicabilitate în interiorul tuturor statelor, deși pot exista unele asemănări și similitudini, deoarece fiecare Stat își reglează și conturează aceste relații ținând seama de tradițiile culturale și religioase proprii și mai ales de cadrul politico – ideologic și axiologic pe care și-l asumă. Este cunoscut faptul că în epoca noastră fiecare Stat în cadrul independenței și suveranității sale își normează relațiile cu Biserica sau cultele recunoscute, în așa fel încât fiecare țară creează premisele legale ale raporturilor sale cu cultele religioase.

Problema principală se referă la modul în care se stabilește acest cadru și care sunt condițiile ce-l definesc. Și când susținem acest lucru ne gândim la rolul pe care îl acordă Statul Bisericii în contextual spiritual și cultural al societății totodată și paradigma sau tipologia adoptată în definirea relațiilor dintre cele două instituții. În situația de față este bine să fim realiști și să nu avem pretenția reînvierii unor tipologii ce nu mai corespund contextului istoric, politic, religios și cultural al vremurilor (de pildă *modelul bizantin*), dar nici nu putem fi atât de ignorați încât să aspirăm spre efemeritatea statutului laic (*modelul francez*), și asta de dragul autonomiei și a unei presupuse libertăți, bineștiind că adevărata și autentică libertate nu există decât în Dumnezeu – Cel în Treime lăudat. Imparțialitatea, neutralitatea ori nepărtinirea Statutului în relație cu cultele nu poate însemna nicidecum enclavizarea Bisericii și transformarea ei într-un domeniu particular în care intră cine poate și iese cine vrea și nici cultivarea unei conștiințe ateiste, secularizate. Imposibilitatea existenței unui *Stat theocratic* nu poate justifica extinderea hegemoniei unuia ce l-a alungat pe Dumnezeu și Biserica Sa, la periferia societății. Departe de noi gândul de a postula imaginea intervenționistă a unei Biserici ce stă, în mod autoritar, deasupra Statului chemându-l la raport și ordine, noi optăm pentru o viziune mult mai optimistă care vizează o “*sinergie*” a destinului uman cu Dumnezeu. Biserica nu poate sta fără cuvânt și fără acțiune în lumea contemporană, căci misiunea ei nu s-a încheiat, ea fiind legată de concepțiile, ideologiile și de situațiile regimurilor politice și

sociale trecute. Ea este datoare lumii prin îndeplinirea misiunii ei moral – duhovnicești și sociale, prin îndreptarea anomaliilor, a erorilor, a lipsurilor și a slăbiciunilor politice și sociale la care membrii ei colaborează sau asistă cu indiferență.

Pe de o parte, trebuie să se conștientizeze și de către cei care sunt nostalgici după “modelul bizantin”, că în împrejurările de față, Biserica nu-și poate revendica sarcini care îi depir:ășesc atribuțiile. Ea nu poate institui cenzura pentru unele acțiuni politico-economice ale Statului, dar nici nu poate fi redusă misiunea ei la un “pur ethicism”. Ea trebuie să dețină în mod concret și real cadrul legislativ pentru a se adresa omului de mâine, ca cetățean și credincios, cu alte cuvinte trebuie să adopte măsuri de perspectivă, fără a fi nevoiți să facem distincția artificială între cei doi și fără a fi suspectați de încălcarea libertății de conștiință. În altă ordine de idei, faptul că ea nu reprezintă un reper de “consiliere” pentru Stat, așa după cum s-a întâmplat în epoca bizantină, nu îndreptățește o atitudine ignorantă față de opinia ei atunci când este dezbătută problema valorilor sau nonvalorilor societății de mâine. Aceasta este marea provocare a contextului social – istoric actual, atât pentru România care a ieșit din șabloanele unui model totalitarist, și care nu a adoptat încă un model concret și eficient de relații Stat – Biserică, orientându-se doar oarecum mimetic după modelele altor state europene, cât și pentru identitatea Europei de mâine. În ce privește România, ne întrebăm care este sau care ar fi modelul cel mai simbiotic, eficient și optim în vederea consolidării și definirii unei relații între Stat și Biserică, atâta vreme cât nici modelul tradițional – bizantin, precum nici cel izvorât din revoluția franceză, al Statului laic și laicizat nu pot fi alternative viabile pentru contextul actual? Biserica este chemată la (re)evaluarea *vocației sale profetice* cu privire la cărmuirea duhovnicească a lumii, pentru a putea aspira să ajungă, din „Biserica luptătoare”, „Biserica cea triumfătoare” – care nu este din lumea aceasta dar este pentru lumea aceasta, și care vrea să participe, „într-un cer nou și pământ nou”, la comuniunea veșnică și deplină cu „Împăratul Veacurilor ce au să fie!”...

Simpozion

„PRO VITA - Realitatea la care ne adresăm”

Alba Iulia - 15 dec. 2006

Alina Chisu

Pe data de 15 Decembrie 2006 a avut loc la Alba Iulia simpozionul “Pro vita - realitatea la care ne adresăm”. Scopul acestui simpozion a fost **găsirea unor metode noi de consiliere pre și post avort**. Situația cu care se confruntă țara noastră în momentul de față este una foarte dificilă. Numărul de avorturi crește pe zi ce trece iar cei din jur nu fac absolut nimic să oprească acest lucru. Asociațiile Pro Vita sunt printre puținele asociații de acest gen din țară care se ocupă cu consilierea pre și post avort.

La Alba Iulia, începând cu luna februarie din 2006, funcționează un „**cabinet de informare și consiliere pre și post avort**” în cadrul *Spitalului Județean*. Printr-o lege proprie a spitalului toate femeile, înainte de avort, sunt obligate să treacă pe la biroul de consiliere, unde li se explică efectele negative ale avortului, atât din punct de vedere fizic, cât și psihic și moral. Cabinetul este acreditat, deci funcționează legal și este singurul cabinet de acest gen din țară. Totul a fost posibil datorită domnului director al spitalului și datorită bunăvoinței I.P.S. Andrei.

De asemenea, în cadrul programului de la Alba Iulia, mai funcționează o altă componentă și anume: „**Educație pentru o viață sănătoasă**”, program derulat *la clasele IX din cadrul tuturor liceelor din Alba Iulia*. Temele prezentate sunt : Adolescența; Bolile cu transmitere sexuală și prevenirea acestora; Relațiile intime și consecințele lor psihice; O sarcină nedorită (Avortul).

O ultimă componentă este programul de **voluntariat** desfășurat în cadrul Spitalului județean: 40 de voluntari ajută pacienții de pe secțiile de chirurgie, oncologie și pediatrie. Ceea ce oferă ei este un suport moral, acompaniere și înțelegere.

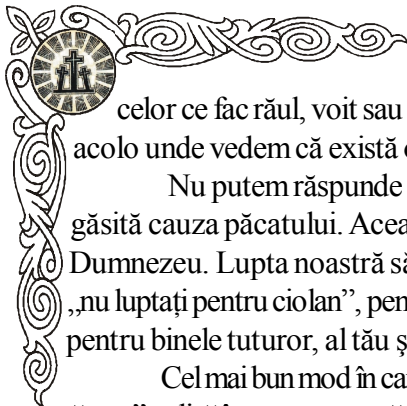
Astfel, cei prezenți la simpozion au încercat să găsească soluții cât se poate de eficiente pentru derularea optimă a acestei activități.

Cuvântul de deschidere a fost al **Înalt Preasfințitului Arhiepiscop Andrei** al Alba Iuliei care a prezentat ideea cum că lupta împotriva copiilor este de fapt lupta împotriva Împărăției lui Dumnezeu, pentru că ea este împărăția copiilor.

Cel care a vorbit în continuare a fost **pr. Ilie Moldovan** care a încercat să încurajeze activitatea spunând că „viața și a unui singur d:copil salvat e o izbândă, deoarece fiecare suflet e unic, nu are preț și nu poate fi răscumpărat” și că rolul acestor întruniri este de a înfrăți participanții prin cuvânt, de a-i da încrederea fiecăruia că nu e singur în lupta pe care o duce.

Domnul director pe protecția copilului, Chirilă, a încercat să găsească sursa atâtor avorturi în țara noastră. Omul nu își mai dedică viața lui Dumnezeu, iubirii și copiilor, ci banilor, profesiei, carierei. Deci, în fața unui copil nedorit el rămâne complet pierdut, nu are fundamentul ce i-ar asigura o judecată sănătoasă. Tot de aici și anticoncepționalele de care se abuză extrem de mult, ce duc atât la probleme de ordin psihic, cât și la puternice urmări pe plan biologic. România nu mai are o comunitate locală decât rar, în sate, care să permită menținerea unei tradiții ortodoxe și a un răspuns ferm împotriva abuzurilor sexualității și a avortului.

După un scurt moment în care s-au cânta colinde și a fost prezentată o scenetă care a încercat să redea oarecum ceea ce se întâmplă la cabinetul de consiliere, **scriitorul Danion Vasile** și-a prezintă punctul de vedere în acest domeniu atât de controversat. Cei ce luptă pentru bine nu trebuie să fie mereu cu un pas în urma schimbărilor. Dacă după apariția unei probleme în societate, cum ar fi explozia avorturilor după '89 ori, mai recent, apariția unui număr mare de cărți ce atacă credința creștină, reacțiile creștinilor sunt

ulterioare și în general întârziate, efectul este mic. Trebuie să mergem înaintea celor ce fac răul, voit sau nu, și să încercăm să facem (mai) bine acolo unde vedem că există o problemă ce încă nu s-a manifestat.

Nu putem răspunde la un păcat, tratându-l izolat. Trebuie găsită cauza păcatului. Această cauză este depărtarea omului de Dumnezeu. Lupta noastră să nu fie pentru cele de pe lumea asta, „nu luptați pentru ciolan”, pentru bani, carieră, ci pentru Dumnezeu, pentru binele tuturor, al tău și al aproapelui.

Cel mai bun mod în care putem... funcționa este „colindând în tăcere”, adică întreaga noastră ființă să o umplem de bucurie, iar astfel se poate face lucrarea și în ceilalți. Să ne îngrijim de bucuria sufletului nostru.

De asemenea doamna **Larisa Iftimie (Ciochină)** autoarea cărții „O viziune asupra vieții” a fost prezentă la Alba Iulia. Ideea pe care a mizat a fost o colaborare extraordinară între noi și presa. Presa și mass-media trebuie pusă și în slujba creștinismului, trebuie scris la redacții și edituri pentru a publica mesaje și idei creștine și acolo unde ele nu și-au găsit locul până acum. De asemenea, dacă vedem ceva ce nu e în regulă în presă, un neadevăr, să nu ezităm să atragem atenția redacției răspunzătoare de el. Adică să scriem mail-uri ori să dăm telefoane când ceea ce vedem scris undeva ni se pare greșit.

Doamna doctor Christa Todea de la Cluj a prezentat avortul și urmările lui negative din punct de vedere medical și nu numai.

Părintele Lavrentie de la Agapia a susținut ideea că slujba cea mai bună a unui creștin este să răspândească idei bune în comunitatea sa. De preot ascultă omul mai rar și poate mai greu, dar dacă vede că unul dintre cei apropiați lui îi dă idei ce se dovedesc bune, e foarte posibil să asculte de ele. Deci rolul nostru este și de a ne implica în viața aproapelui, colegi de serviciu ori facultate, prieteni, și de a da îndemnuri creștine. „Student între studenți, gospodar între gospodari”. Omul trebuie să câștige suflete pentru Dumnezeu (și și pe al său).

Sângele atâtor copii [avortați] face ca în țara noastră să meargă lucrurile prost.

Profesorul de religie, **Ioan Rogoz**, de la Cluj a precizat că educația copilului trebuie să includă și accentul pus pe castitate, dacă vrem ca omul să aibă șanse să fie sănătos și să găsească bucuria lui Dumnezeu.

La sfârșitul simpozionului s-au prezentat rezultatele cercetării pe Sexualitate efectuate în anul 2005. Cel care a prezentat a fost profesorul *Vlad Milea*.

Dintre cei prezenți amintim : *Gigel Chiazna* - Pro Vita Craiova, *Mihaela Simon*, *Lăcrămioara Pădureț*- Infoadolescent Iași, *Marian Neagu* - Provita Brâncoveanu București, *Dr. Mihaela Pușcaș* - Cluj, *George Ionescu* - Pro Vita Craiova, *Mircea Ungur* - Pro Vita Târgu Mureș, delegat de la Episcopia Aradului, *Dana Uivari* - Yochebed Alba Iulia etc.

Angajament

*Doamne, Dumnezeule, depun mărturie
Pentru toate zilele ce au să mai vie
Să muncesc, să ajut, să mă rog și să tac -
Spre lauda Ta, Doamne, toate le fac.
Supusă, smerita voi suporta
Tot ce vei cere de la inima mea
Tu ești lumina, ești far pe pământ
Laud de-a pururi al Tău Nume sfânt.
Și toata vremea cât pe pământ voi sta
Ai milă de mine și nu mă lăsa
Să rămân fără a Ta mângâiere,
Numai în chinuri și numai durere.
Tot ce eu am, doar Ție-ți închin
Prea Sfântă Treime, ceresc divin,
Ești pe lume singura dragoste-a mea
În veci Te voi preamări și lăuda.
Amin !*

Eugenia Iuli Maria

Vrei să ajungi de boală neatins?

Vrei s-ajungi de boală neatins?
Învăță-n taină Duhul necuprins
Ca ajutor neprețuit să-ți fie
Când cazi într-a păcatului robie!

Nu încerca să înțelegi prea clar
Cine întors-a dulcele-n amar,
Trufia-acelei june prim al sortii
Cu disperarea sa din ceasul morții!

E de prinos și antipedagogic
A prinde vraja în principiul logic
Și a găsi păcatului o scuză:
Îndreptățită poftă de lehuză...

Un accident din care nu se moare
Ci, dimpotrivă, încălziți de soare
Trăim la adăpostul semilunii
Mârșavi ca parții, nemiloși ca hunii.

Dacă-ntr-un ungher s-ar ivi speranța
De-a-ți asuma schimbării cutezanța
Pentru căința relelor tentații
Intra-vei iar în a Tatălui tău grații.

Plecați acum, rătăcitori lumești
Din viața-nchisă-n mincinoase vești
Și nu uitați, că cine se smerește
Loc bun în rai Cel Sfânt îi pregătește!

Nicolae Ionescu

(din volumul ***Echinox***, 2006)

Legea privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor

Legea nr. 489/2006 publicată în Monitorul oficial Partea I, nr. 11/8.01.2007

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

Art. 1. – (1) Statul român respectă și garantează dreptul fundamental la libertate de gândire, de conștiință și religioasă al oricărei persoane de pe teritoriul României, potrivit Constituției și tratatelor internaționale la care România este parte.

(2) Nimeni nu poate fi împiedicat sau constrâns să adopte o opinie ori să adere la o credință religioasă, contrară convingerilor sale, și nici nu poate fi supus vreunei discriminări, urmărit sau pus într-o situație de inferioritate pentru credința, apartenența sau neapartenența sa la o grupare, asociație religioasă sau un cult ori pentru exercitarea, în condițiile prevăzute de lege, a libertății religioase.

Art. 2. – (1) Libertatea religioasă cuprinde dreptul oricărei persoane de a avea sau de a adopta o religie, de a și-o manifesta în mod individual sau colectiv, în public sau în particular, prin practicile și ritualurile specifice cultului, inclusiv prin educație religioasă, precum și libertatea de a-și păstra sau schimba credința religioasă.

(2) Libertatea de a-și manifesta credința religioasă nu poate face obiectul altor restrângeri decât al celor care sunt prevăzute de lege și constituie măsuri necesare într-o societate democratică pentru securitatea publică, protecția ordinii, a sănătății sau a moralei publice ori pentru protejarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Art. 3. – (1) Părinții sau tutorii au dreptul exclusiv de a opta pentru educația religioasă a copiilor minori, conform propriilor convingeri.

(2) Religia copilului care a împlinit vârsta de 14 ani nu poate fi schimbată fără consimțământul acestuia; copilul care a împlinit vârsta de 16 ani are dreptul să-și aleagă singur religia.

Art. 4. – Orice persoană, cult, asociație religioasă sau grupare religioasă din România este liberă de a stabili și menține relații ecumenice și frățești cu alte persoane, culte sau grupări religioase și cu organizațiile intercreștine și inter-religioase, la nivel național și internațional.

Art. 5. – (1) Orice persoană are dreptul să își manifeste credința religioasă în mod colectiv, conform propriilor convingeri și prevederilor prezentei legi, atât în structuri religioase cu personalitate juridică, cât și în structuri fără personalitate juridică.

(2) Structurile religioase cu personalitate juridică reglementate de prezenta lege sunt **cultele** și **asociațiile** religioase, iar structurile fără personalitate juridică sunt **grupările** religioase.

(3) Comunitățile religioase își aleg în mod liber structura asociațională în care își manifestă credința religioasă: cult, asociație religioasă sau grup religios, în condițiile prezentei legi.

(4) În activitatea lor, cultele, asociațiile religioase și grupările religioase au obligația să respecte Constituția și legile țării și să nu aducă atingere securității publice, ordinii, sănătății și moralei publice, precum și drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Este interzisă prelucrarea datelor cu caracter personal legate de convingerile religioase sau de apartenența la culte, cu excepția desfășurării lucrărilor de recensământ național aprobat prin lege sau în situația în care persoana vizată și-a dat, în mod expres, consimțământul pentru aceasta.

(6) Este interzisă obligarea persoanelor să își menționeze religia, în orice relație cu autoritățile publice sau cu persoanele juridice de drept privat.

Art. 6. – (1) Gruparea religioasă este forma de asociere fără personalitate juridică a unor persoane fizice care, fără nici o procedură prealabilă și în mod liber, adoptă, împărtășesc și practică o credință religioasă.

(2) Asociația religioasă este persoana juridică de drept privat, constituită în condițiile prezentei legi, formată din persoane fizice care adoptă, împărtășesc și practică aceeași credință religioasă.

(3) O asociație religioasă poate deveni cult în condițiile prezentei legi.

CAPITOLUL II

Culte

Secțiunea 1

Relațiile dintre stat și culte

Art. 7. – (1) Statul român recunoaște cultelor rolul spiritual, educațional, social-caritabil, cultural și de parteneriat social, precum și statutul lor de factori ai păcii sociale.

(2) Statul român recunoaște rolul important al Bisericii Ortodoxe Române și al celorlalte biserici și culte recunoscute, în istoria națională a României și în viața societății românești.

Art. 8. – (1) Cultele recunoscute sunt persoane juridice de utilitate publică. Ele se organizează și funcționează în baza prevederilor constituționale și ale prezentei legi, în mod autonom, potrivit propriilor statute sau coduri canonice.

(2) De asemenea, **sunt persoane juridice și părțile componente ale cultelor**, așa cum sunt menționate în statutele sau codurile canonice proprii, dacă îndeplinesc cerințele prevăzute în acestea.

(3) Cultele funcționează cu respectarea prevederilor legale și în conformitate cu propriile **statute sau coduri canonice, ale căror prevederi sunt aplicabile propriilor credincioși.**

(4) Denumirea unui cult nu poate fi identică cu cea a altui cult recunoscut în România.

Art. 9. – (1) În România nu există religie de stat; statul este neutru față de orice credință religioasă sau ideologie atee.

(2) Cultele sunt egale în fața legii și a autorităților publice. Statul, prin autoritățile sale, nu va promova și nu va favoriza acordarea de privilegii sau crearea de discriminări față de vreun cult.

(3) Autoritățile publice cooperează cu cultele în domeniile de interes comun și sprijină activitatea acestora.

(4) Statul român, prin autoritățile publice abilitate, sprijină activitatea spiritual-culturală și socială în străinătate a cultelor recunoscute în România.

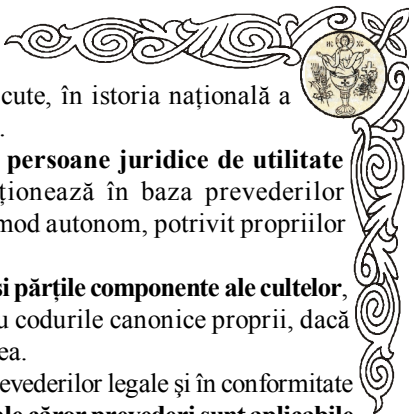
(5) Autoritățile publice centrale pot încheia cu cultele recunoscute parteneriate în domeniile de interes comun, cât și acorduri pentru reglementarea unor aspecte specifice tradiției cultelor, care se supun aprobării prin lege.

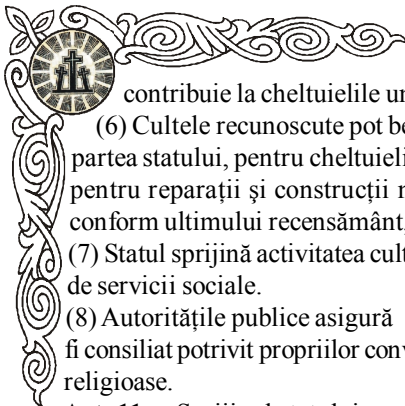
Art. 10. – (1) Cheltuielile pentru întreținerea cultelor și desfășurarea activităților lor se vor acoperi, în primul rând, din veniturile proprii ale cultelor, create și administrate în conformitate cu statutele lor.

(2) Cultele pot stabili contribuții din partea credincioșilor lor pentru susținerea activităților pe care le desfășoară.

(3) Statul promovează sprijinul acordat de cetățeni cultelor prin deduceri din impozitul pe venit și încurajează sponsorizările către culte, în condițiile legii.

(4) Statul sprijină, la cerere, prin contribuții, în raport cu numărul credincioșilor cetățeni români și cu nevoile reale de subzistență și activitate, salarizarea personalului clerical și neclerical aparținând cultelor recunoscute. Statul sprijină cu contribuții în quantum mai mare salarizarea personalului de cult al unităților de cult cu venituri reduse, în condițiile stabilite prin lege.

(5) Nimeni nu poate fi constrâns prin acte administrative sau prin alte metode să contribuie la cheltuielile unui cult religios.

(6) Culele recunoscute pot beneficia, la cerere, de sprijin material din partea statului, pentru cheltuielile privind funcționarea unităților de cult, pentru reparații și construcții noi, în raport cu numărul credincioșilor, conform ultimului recensământ, și cu nevoile reale.

(7) Statul sprijină activitatea cultelor recunoscute și în calitate de furnizori de servicii sociale.

(8) Autoritățile publice asigură oricăror persoane, la cerere, dreptul de a fi consiliat potrivit propriilor convingeri religioase prin înlesnirea asistenței religioase.

Art. 11. – Sprijinul statului constă și în acordarea de facilități fiscale, în condițiile legii.

Art. 12. – Utilizarea fondurilor bănești primite de la bugetul de stat sau bugetele locale, precum și respectarea destinației bunurilor primite în proprietate sau folosință de la autoritățile publice locale sau centrale se supun controlului statului.

Art. 13. – (1) Raporturile dintre culte, precum și cele dintre asociații și grupuri religioase se desfășoară pe baza înțelegerii și a respectului reciproc.

(2) În România sunt interzise orice forme, mijloace, acte sau acțiuni de defăimare și învrăjbire religioasă, precum și ofensa publică adusă simbolurilor religioase.

(3) Împiedicarea sau tulburarea libertății de exercitare a unei activități religioase, care se desfășoară potrivit legii, se pedepsește conform dispozițiilor legii penale.

Art. 14. – (1) Fiecare cult trebuie să aibă un organism național de conducere sau de reprezentare.

(2) Unitățile de cult, inclusiv filialele lor fără personalitate juridică, se înființează și se organizează de către culte potrivit propriilor statute, regulamente și coduri canonice.

(3) Înființarea unității de cult trebuie să fie comunicată, spre evidență, Ministerului Culturii și Cultelor.

(4) Unitățile de cult nou înființate ca persoane juridice pot solicita și primi sprijin financiar, în condițiile legii.

Art. 15. – Sigiliile și ștampilele folosite de către un cult sau de către o unitate locală de cult trebuie să conțină și denumirea oficială sub care cultul a fost recunoscut, sau inițialele acestuia.

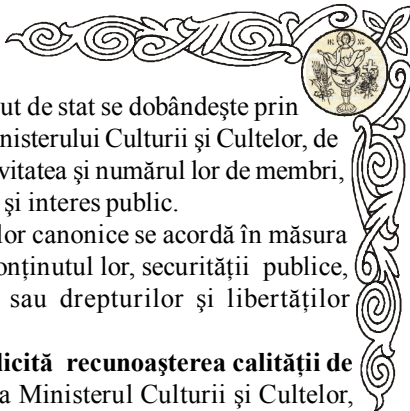
Art. 16. – (1) Culele recunoscute pot folosi, în desfășurarea activităților lor, orice limbă consideră de cuviință. Evidența financiar-contabilă se va ține și în limba română.

(2) În relațiile oficiale cu autoritățile statului, cultele recunoscute folosesc limba română.

Secțiunea a 2-a

Recunoașterea calității de cult

Art. 17. – (1) Calitatea de cult recunoscut de stat se dobândește prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Ministerului Culturii și Cultelor, de către asociațiile religioase care, prin activitatea și numărul lor de membri, oferă garanții de durabilitate, stabilitate și interes public.

(2) Recunoașterea statutelor și a codurilor canonice se acordă în măsura în care acestea nu aduc atingere, prin conținutul lor, securității publice, ordinii, sănătății și moralei publice sau drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Art. 18. – **Asociația religioasă care solicită recunoașterea calității de cult** va formula o cerere în acest sens la Ministerul Culturii și Cultelor, însoțită de următoarea documentație:

- a) dovada că este constituită legal și funcționează neîntrerupt pe teritoriul României ca asociație religioasă de cel puțin **12 ani**;
- b) listele originale cuprinzând adeziunile unui număr de membri cetățeni români cu domiciliul în România cel puțin egal cu **0,1% din populația României**, conform ultimului recensământ;
- c) mărturisirea de credință proprie și statutul de organizare și funcționare, care să cuprindă: denumirea cultului, structura sa de organizare centrală și locală, modul de conducere, administrare și control, organele de reprezentare, modul de înființare și desființare a unităților de cult, statutul personalului propriu, precum și prevederile specifice cultului respectiv.

Art. 19. – (1) În termen de 60 de zile de la data depunerii cererii, Ministerul Culturii și Cultelor înaintează Guvernului documentația de recunoaștere a cultului, însoțită de avizul său consultativ, întocmit pe baza documentației depuse.

(2) Dacă documentația este incompletă sau statutele conțin prevederi contrare legii, acestea se restituie motivat spre completare sau modificare, iar termenul de soluționare se prelungește corespunzător.

Art. 20. – (1) În termen de 60 de zile de la primirea avizului, Guvernul se pronunță asupra cererii, prin hotărâre de recunoaștere sau de respingere motivată.

(2) Hotărârea Guvernului se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I și poate fi atacată în justiție, conform legii.

(3) În caz de respingere a cererii, asociația religioasă poate solicita reluarea procedurii de recunoaștere a calității de cult, numai dacă prezintă dovezi din care să rezulte că au încetat temeiurile care au dus la soluția de respingere.

(4) Drepturile și obligațiile aferente calității de cult recunoscut se pot exercita de la data intrării în vigoare a hotărârii Guvernului de recunoaștere a acestuia.

Art. 21. – Guvernul, prin hotărâre, la propunerea Ministerului Culturii și Cultelor, poate retrage calitatea de cult recunoscut atunci când, prin activitatea sa, cultul aduce atingeri grave securității publice, ordinii, sănătății sau moralei publice ori drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Art. 22. – (1) Modificarea și completarea statutelor de organizare și funcționare sau codurilor canonice ale cultelor se comunică, spre recunoaștere, Ministerului Culturii și Cultelor.

(2) Actele administrative emise în temeiul prevederilor prezentei secțiuni, precum și neemiterea acestora în termenele prevăzute pot fi atacate în justiție, în condițiile legii.

Secțiunea a 3-a

Personalul cultelor

Art. 23. – (1) Culele își aleg, numesc, angajează sau revocă personalul potrivit propriilor statute, coduri canonice sau reglementări.

(2) Personalul cultelor poate fi sancționat disciplinar pentru încălcarea principiilor doctrinare sau morale ale cultului, potrivit propriilor statute, coduri canonice sau reglementări.

(3) Personalul clerical și cel asimilat al cultelor recunoscute nu poate fi obligat să dezvăluie faptele încredințate sau de care a luat cunoștință în considerarea statutului lor.

(4) Exerțarea funcției de preot sau orice altă funcție care presupune exercitarea atribuțiilor de preot fără autorizația sau acordul expres dat de structurile religioase, cu sau fără personalitate juridică, se sancționează potrivit legii penale.

Art. 24. – (1) Salariații și asigurații cultelor ale căror case de pensii sunt integrate în sistemul asigurărilor sociale de stat vor fi supuși prevederilor legislației privind asigurările sociale de stat.

(2) Salariații și asigurații cultelor care dispun de case de pensii sau fonduri de pensii proprii se supun regulamentelor adoptate de către organele de conducere ale cultelor, în conformitate cu statutele acestora și în acord cu principiile generale ale legislației privind asigurările sociale de stat.

Art. 25. – Personalul clerical și cel asimilat, precum și personalul monahal aparținând cultelor recunoscute este scutit de îndeplinirea serviciului militar.

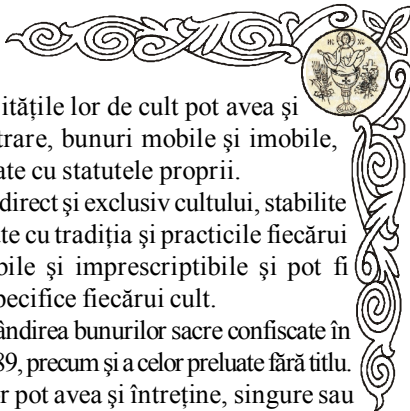
Art. 26. – (1) Culele pot avea organe proprii de judecată religioasă pentru problemele de disciplină internă, conform statutelor și reglementărilor proprii.

(2) Pentru problemele de disciplină internă sunt aplicabile în mod exclusiv prevederile statute și canonice.

(3) Existența organelor proprii de judecată nu înlătură aplicarea legislației cu privire la contravenții și infracțiuni în sistemul jurisdicțional.

Secțiunea a 4-a

Patrimoniul cultelor

Art. 27. – (1) Cultele recunoscute și unitățile lor de cult pot avea și dobândi, în proprietate sau în administrare, bunuri mobile și imobile, asupra cărora pot dispune în conformitate cu statutele proprii.

(2) Bunurile sacre, respectiv cele afectate direct și exclusiv cultului, stabilite conform statutelor proprii în conformitate cu tradiția și practicile fiecărui cult, dobândite cu titlu, sunt insesizabile și imprescriptibile și pot fi înstrăinate doar în condițiile statutare specifice fiecărui cult.

(3) Prevederile alin. (2) nu afectează redobândirea bunurilor sacre confiscate în mod abuziv de către stat în perioada 1940-1989, precum și a celor preluate fără titlu.

Art. 28. – (1) Unitățile locale ale cultelor pot avea și întreține, singure sau în asociere cu alte culte, cimitire confesionale pentru credincioșii lor.

Cimitirele confesionale se administrează potrivit regulamentelor cultului deținător. Identitatea confesională a cimitirelor istorice este protejată de lege.

(2) În localitățile în care nu există cimitire comunale și unele culte nu au cimitire proprii, persoanele decedate care aparțineau cultelor respective pot fi înhumate potrivit ritului propriu, în cimitirele existente în funcțiune.

(3) Prevederile alin. (2) nu se aplică cimitirelor aparținând cultelor mozaic și musulman.

(4) Autoritățile administrației publice locale au obligația de a înființa cimitire comunale și orășenești în fiecare localitate.

(5) Cimitirele comunale sau orășenești se organizează astfel încât să aibă sectoare corespunzătoare pentru fiecare cult recunoscut, la cererea cultelor ce funcționează în localitatea respectivă.

Art. 29. – (1) Cultele au dreptul exclusiv de a produce și valorifica obiectele și bunurile necesare activității de cult, în condițiile legii.

(2) Utilizarea operelor muzicale în activitatea cultelor recunoscute se face fără plata taxelor către organele de gestiune colectivă a drepturilor de autor.

Art. 30. – Bunurile bisericești sau similare din străinătate, proprietate a statului român sau a cultelor din România, pot constitui obiectul unor acorduri bilaterale semnate de statul român, la solicitarea celor interesați.

Art. 31. – (1) Bunurile care fac obiectul aporturilor de orice fel – contribuții, donații, succesiuni – precum și orice alte bunuri intrate în mod legal în patrimoniul unui cult nu pot face obiectul revendicării lor ulterioare.

(2) Persoanele care părăsesc un cult recunoscut nu pot emite pretenții asupra patrimoniului cultului respectiv.

(3) Disputele patrimoniale dintre cultele recunoscute se soluționează pe cale amiabilă, iar, în caz contrar, potrivit dreptului comun.

(4) În cazul retragerii calității de cult recunoscut potrivit prevederilor prezentei legi sau al dizolvării, destinația patrimoniului este cea stabilită prin statutul acestuia.

Secțiunea a 5-a

Învățământul organizat de culte

Art. 32. – (1) În învățământul de stat și particular, predarea religiei este asigurată prin lege cultelor recunoscute.

(2) Personalul didactic care predă religia în școlile de stat se numește cu acordul cultului pe care îl reprezintă, în condițiile legii.

(3) În cazul în care un cadru didactic săvârșește abateri grave de la doctrina sau morala cultului, cultul îi poate retrage acordul de a predă religia, fapt ce duce la desfacerea contractului individual de muncă.

(4) La cerere, în situația în care conducerea școlii nu poate asigura profesori de religie aparținând cultului din care fac parte elevii, aceștia pot face dovada studierii religiei proprii cu atestat din partea cultului căruia îi aparțin.

Art. 33. – (1) Cultele au dreptul să înființeze și să administreze unități de învățământ pentru pregătirea personalului de cult, a profesorilor de religie, precum și a altor specialiști necesari activității religioase a fiecărui cult, în condițiile prevăzute de lege.

(2) Fiecare cult este liber să își stabilească forma, nivelul, numărul și planul de școlarizare pentru instituțiile de învățământ proprii, în condițiile prevăzute de lege.

Art. 34. – (1) Cultele își elaborează planurile și programele de învățământ pentru învățământul teologic preuniversitar și programele pentru predarea religiei. Acestea se avizează de către Ministerul Culturii și Cultelor și se aprobă de către Ministerul Educației și Cercetării.

(2) Pentru învățământul superior, planurile și programele de învățământ se elaborează de instituțiile de învățământ, cu acordul cultului respectiv și se aprobă de senatele universitare.

Art. 35. – (1) Personalul didactic din unitățile de învățământ teologic integrate în învățământul de stat se recunoaște de către Ministerul Educației și Cercetării, în condițiile prevăzute de lege, cu acordul prealabil al organelor statutare ale cultelor religioase în cauză.

(2) Personalul didactic din unitățile de învățământ teologic neintegrate în învățământul de stat se numește de către organele statutare ale cultelor, în conformitate cu statutele acestora. Personalul didactic care predă religia în școli, trebuie să îndeplinească prevederile Legii privind Statutul personalului didactic nr. 128/1997, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 36. – (1) În centrele de plasament organizate de instituțiile publice, particulare sau aparținând cultelor, educația religioasă a copiilor se face conform apartenenței lor religioase.

(2) În centrele de plasament, indiferent de finanțator, educația religioasă a copiilor cărora nu li se cunoaște religia se face doar cu acordul persoanelor stabilite prin actele normative incidente în acest domeniu.

Art. 37. – Salarizarea personalului didactic și administrativ din unitățile de învățământ teologic neintegrate în învățământul de stat se asigură de către culte. La cererea cultelor, statul, prin Ministerul Culturii și Cultelor, poate asigura o contribuție la salariu, proporțional, în raport de numărul membrilor acestora.

Art. 38. – Echivalarea și recunoașterea diplomelor și a certificatelor de studii teologice obținute în străinătate se fac în condițiile prevăzute de lege.

Art. 39. – (1) Cultele recunoscute au dreptul de a înființa și administra forme de învățământ confesional de toate nivelurile, profilurile și specializările, în condițiile legii.

(2) Diplomele pentru absolvenții unităților și instituțiilor de învățământ particular, confesional, organizate de către cultele religioase se eliberează potrivit legislației în vigoare.

(3) Statul va susține financiar învățământul confesional, în condițiile legii.

(4) Unitățile de învățământ confesional dispun de autonomie organizatorică și funcțională, potrivit statutelor și canoanelor lor, în concordanță cu prevederile legale ale sistemului național de învățământ.

(5) În învățământul confesional se pot înscrie elevi sau studenți, indiferent de religie sau confesiune, garantându-se libertatea educației religioase a acestora, corespunzătoare propriei religii sau confesiuni.

CAPITOLUL III

Asociațiile religioase

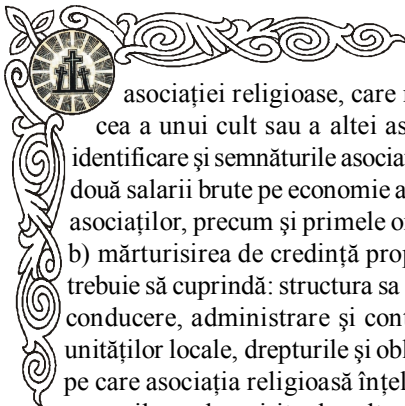
Art. 40. – (1) Libertatea religioasă se poate exercita și în cadrul **asociațiilor religioase, care sunt persoane juridice alcătuite din cel puțin 300 de persoane**, cetățeni români sau rezidenți în România, care se asociază în vederea manifestării unei credințe religioase.

(2) Asociația religioasă dobândește personalitate juridică prin înscrierea în Registrul asociațiilor religioase, care se instituie la grefa judecătoriei în a cărei circumscripție teritorială își are sediul.

Art. 41. – (1) Oricare dintre asociați, pe baza împuternicirii date de ceilalți, poate formula o cerere de înscriere a asociației în Registrul asociațiilor religioase.

(2) Cererea de înscriere va fi însoțită de următoarele documente:

- a) actul constitutiv, în formă autentică, în care se vor arăta obligatoriu denumirea asociației religioase, care nu poate fi identică sau asemănătoare cu cea a unui cult sau a altei asociații religioase recunoscute, datele de identificare și semnăturile asociațiilor, sediul, patrimoniul inițial de cel puțin două salarii brute pe economie alcătuit din aportul în natură sau în bani al asociațiilor, precum și primele organe de conducere;
- b) mărturisirea de credință proprie și statutul asociației religioase, care trebuie să cuprindă: structura sa de organizare centrală și locală, modul de conducere, administrare și control, modul de înființare și desființare a unităților locale, drepturile și obligațiile membrilor, principalele activități pe care asociația religioasă înțelege să le desfășoare, în vederea atingerii scopurilor sale spirituale; alte prevederi specifice asociației religioase respective;
- c) actele doveditoare ale sediului și patrimoniului inițial;
- d) avizul consultativ al Ministerului Culturii și Cultelor;
- e) dovada privind disponibilitatea denumirii, eliberată de către Ministerul Justiției.

Art. 42. – (1) În termen de 3 zile de la depunerea cererii de înscriere și a documentelor prevăzute la art.41 alin.(2), judecătorul desemnat de președintele instanței verifică legalitatea acestora și dispune, prin încheiere, înscrierea asociației în Registrul asociațiilor religioase.

(2) Odată cu efectuarea înscrierii, încheierea prin care s-a dispus înscrierea se comunică, din oficiu, organului financiar local în a cărui rază teritorială se află sediul asociației religioase, pentru evidența fiscală, cu menționarea numărului de înscriere în Registrul asociațiilor religioase.

Art. 43. – Asociațiile religioase pot înființa filiale cu personalitate juridică, în conformitate cu statutele lor, potrivit procedurii prevăzute la art. 41 și 42.

Art. 44. – (1) Asociațiile religioase beneficiază de facilități fiscale legate de activitatea lor religioasă, în conformitate cu Legea nr.571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Asociațiilor religioase li se aplică în mod corespunzător și prevederile art.10 alin.(2), art.15, 16 și 28 din prezenta lege.

Art. 45. – Dizolvarea asociației religioase se pronunță de instanța competentă atunci când, prin activitatea sa, asociația religioasă aduce atingeri grave securității publice, ordinii, sănătății sau moralei publice, drepturilor și libertăților fundamentale ale omului sau când asociația religioasă urmărește alt scop decât cel pentru care s-a constituit.

Art. 46. – Prevederile prezentului capitol se completează cu dispozițiile Ordonanței Guvernului nr.26/2000 cu privire la asociații și fundații, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.246/2005.

Art. 47. – (1) Asociațiile existente, constituite în conformitate cu reglementările legale privind asociațiile și fundațiile, care au ca obiect de activitate principal exercitarea unei credințe religioase, și care doresc să dobândească statutul de asociație religioasă, vor depune la judecătoria unde sunt înregistrate o cerere de transformare a asociației și de radiere a ei din Registrul asociațiilor și fundațiilor și de înregistrare în Registrul asociațiilor religioase ținut de grefa aceleiași judecătorii, însoțită de documentația prevăzută la art.41.

(2) Cererea va fi semnată de organele statutare de conducere ale asociației, arătându-se expres dorința transformării asociației inițiale în asociație religioasă.

(3) Judecătorul delegat se va pronunța atât asupra transformării asociației, cât și asupra înregistrării asociației religioase, stabilind și perioada în care asociația a avut ca obiect de activitate exercitarea unei credințe religioase.

(4) Perioada stabilită de instanță va fi luată în considerare și se va adăuga perioadei de funcționare a asociației religioase, în vederea dobândirii calității de cult recunoscut.

□ **Art. 48. – (1)** În toate cererile și acțiunile în justiție privitoare la dobândirea sau pierderea calității de asociație religioasă, judecata se face cu prezența procurorului și cu citarea reprezentantului Ministerului Culturii și Cultelor.

(2) Încheierile sau hotărârile pronunțate de către instanță în cauzele privitoare la asociațiile religioase pot fi atacate cu recurs, în termen de 15 zile de la pronunțare, la tribunal.

CAPITOLUL IV

Dispoziții tranzitorii și finale

Art. 49. – (1) La data intrării în vigoare a prezentei legi, în România funcționează 18 culte recunoscute, conform anexei care face parte integrantă din prezenta lege.

(2) În termen de 12 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, cultele din România prevăzute în anexa la prezenta lege vor prezenta statutele și codurile canonice Ministerului Culturii și Cultelor, pentru recunoașterea lor.

(3) Recunoașterea se realizează prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Ministerului Culturii și Cultelor și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Dispozițiile art.17 alin.(2) se aplică în mod corespunzător.

Art. 50. – (1) Orice modificare sau completare a prezentei legi se realizează cu consultarea prealabilă a cultelor recunoscute și cu respectarea normelor legale privind transparența decizională.

(2) Reprezentanții cultelor religioase au dreptul de a participa ca invitați la dezbaterile în Parlament și în comisiile acestuia a proiectelor de acte

normative privitoare la viața religioasă, la activitatea cultelor, de educație și de învățământ confesional, de asistență socială și de patrimoniu național privind cultele.

Art. 51. – La data intrării în vigoare a prezentei legi, Decretul nr. 177/1948 pentru regimul general al cultelor religioase, publicat în Monitorul Oficial al României, nr. 178 din 4 august 1948, cu modificările și completările ulterioare, precum și orice alte dispoziții contrare, se abrogă.

Anexă

Lista cultelor recunoscute în România

1. Biserica Ortodoxă Română
2. Episcopia Ortodoxă Sârbă de Timișoara
3. Biserica Romano-Catolică
4. Biserica Română Unită cu Roma, Greco-Catolică
5. Arhiepiscopia Bisericii Armene
6. Biserica Creștină Rusă
- DE RIT VECHI DIN ROMÂNIA
7. Biserica Reformată din România
8. Biserica Evanghelică C.A. din România
9. Biserica Evanghelică Lutherană din România
10. Biserica Unitariană din Transilvania
11. Uniunea Bisericilor Creștine Baptiste din România
12. Biserica Creștină după Evanghelie din România-
Uniunea Bisericilor Creștine după Evanghelie din România
13. Biserica Evanghelică Română
14. Uniunea Penticostală - Biserica lui Dumnezeu
Apostolică din România
15. Biserica Creștină Adventistă de Ziua a Șaptea din România
16. Federația Comunităților Evreiești din România
17. Cultul Musulman
18. Organizația Religioasă Martorii lui Iehova

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (1) din Constituția României, republicată.

PREȘEDINTELE
SENATULUI

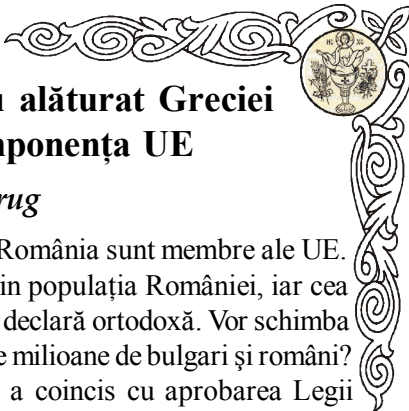
Bogdan Olteanu

(sublinierile aparțin redacției)

p. PREȘEDINTELE
CAMEREI DEPUTAȚILOR

Doru Ioan Tărcilă

România și Bulgaria s-au alăturat Greciei și Ciprului în componența UE

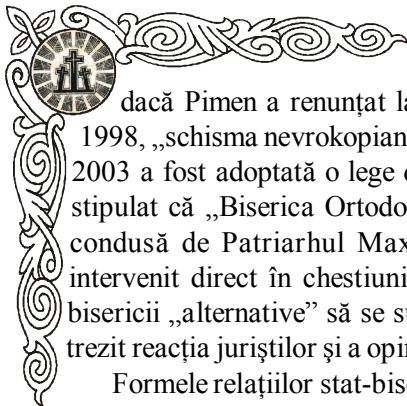
Pavel Krug

De la 1 ianuarie Bulgaria și România sunt membre ale UE. Conform unor date recente, 86,8% din populația României, iar cea a Bulgariei în proporție de 82,6 %, se declară ortodoxă. Vor schimba aspectul confesional al UE acele 25 de milioane de bulgari și români?

În **România** intrarea în UE a coincis cu aprobarea Legii despre cultele și organizațiile religioase. Legea aceasta, care prevede noi regulamente pentru înregistrarea organizațiilor confesionale, a fost aprobată în data de 13 decembrie. Președintele **Traian Băsescu** a ratificat-o în 27 decembrie, cu 4 zile înaintea aderării la UE. Graba asta nu poate fi explicată altfel decât prin necesitatea de a avea o legislație confesională modernă. Până la finele anului trecut, în România a funcționat oficial Decretul Nr. 177, emis de autoritățile comuniste în anul 1948. Chiar dacă anumite dispoziții ale acestuia au fost anulate odată cu proclamarea Constituției, care garantează libertatea confesională, Decretul asigura controlul statului asupra sferei religioase. Dar și noua lege, venită în locul decretului din 1948, este considerată de juriști drept „cel mai dur cadru legal din Europa” [n.red.: o apreciere subiectivă, urmărind anumite interese]. Ea conferă BOR un statut privilegiat și permite articularea unei ierarhii a organizațiilor religioase. O lege similară a fost promulgată în Serbia în luna mai a anului trecut. Ca și în Serbia, în România minoritățile religioase și-au simțit drepturile strâmtorate și lezate. Printre aceștia, greco-catolicii care, conform statisticilor, numără în România cca. 790.000 de persoane, dar și adventiștii, bapțiștii, iehoviștii, bahai ș.a.

În comparație cu România, **Bulgaria** a conferit un statut special ortodoxiei încă din anul 1991 prin introducerea în articolul 13 al Constituției a punctului 3, care proclamă: „*Religia tradițională în Republica Bulgaria este religia ortodoxă răsăriteană*”. Pentru dreptul de a se folosi de acest privilegiu constituțional multă vreme s-au înfruntat două ierarhii bisericești:– Biserica Ortodoxă Bulgară, în frunte cu **Patriarhul Maxim** (Minkov), și Biserica

la Nevrokop, avându-l ca Întâistătător pe **Patriarhul Pimen** (Enev). Chiar dacă Pimen a renunțat la pretențiile sale de patriarh încă din 1998, „schisma nevrokopiană” a reizbucnit între 2000-2002. Iar în 2003 a fost adoptată o lege despre libertatea confesională, care a stipulat că „Biserica Ortodoxă Bulgară” se poate numi doar cea condusă de Patriarhul Maxim. La vremea respectivă statul a intervenit direct în chestiunile bisericii, forțând pe simpatizanții bisericii „alternative” să se supună noii legislații. Acest amestec a trezit reacția juriștilor și a opiniei publice.

Formele relațiilor stat-biserică în România și Bulgaria diferă de cele deja constituite în Grecia și Cipru. **Grecia**, de pildă, își poate permite să răsplătească efortul slujitorilor Bisericii Ortodoxe Elene din contul bugetului de stat (BOE este proclamată biserică de stat). Dar și aici își spune cuvântul procesul de secularizare, care se manifestă prin egalizarea drepturilor religiei tradiționale (ortodoxiei) cu celelalte confesiuni. Printre altele, în parlamentul elen, s-a discutat de curând problema asigurării unui salariu pentru imami, și e în plină desfășurare o campanie publică pentru construirea la Athena a unei moschei metropolitane. Comunitatea evreiască își manifestă dorința de a se remunera din bugetul de stat și rabinii greci. BOE își poate pierde în scurt timp privilegiile sale exclusive, dar, îndubitabil, va păstra în societatea greacă autoritatea Bisericii dominante. Căpetenia ei, Arhiepiscopul **Hristodul** (Paraskevaidis), subliniază cu orice ocazie acest rol.

Situația **Ciprului** are un caracter cu totul distinct. Această țară a furnizat istoriei noi a Europei un exemplu singular de unificare a puterii religioase cu cea laică, în persoana Arhiepiscopului **Makarie al III-lea** (Muskos), cel care a fost și primul președinte al Republicii Cipru în perioada 1960-1977. Situația politic-religioasă din această insulă este tensionată de scindarea Ciprului pe criterii etno-religioase. Noul Arhiepiscop, **Hrisostom al II-lea** (Dimitriu), uns la finele anului trecut, activează într-un mod energic. În ianuarie, acesta a declarat că este gata să se întâlnească la masa tratativelor cu liderii musulmani ai Ciprului de Nord (la care, Muftiul Ciprului de Nord, Ahmet Enluer, a răspuns cu un refuz). Hrisostom al II-lea a realizat o serie de reforme în Biserica Cipriotă. La sfârșitul lunii noiembrie, la inițiativa lui, a fost înhumată inima Arhiepiscopului Makarie al III-lea, păstrată în taină în formă

îmbălsămată la sediul arhiepiscopiei din Nikosia. Însă, propunerea lui Hrisostom al II-lea de a întări rolul Bisericii în sistemul de învățământ, s-a lovit de opoziția președintelui **Tassos Papadopoulos**, care a respins-o.

Într-un anume sens, se poate vorbi despre apariția în interiorul Uniunii Europene a unui „*bloc ortodox*”. Accederea în UE a Ciprului, Bulgariei și României pune sub semnul întrebării teoria „ciocnirii civilizațiilor” (*Clash of Civilizations*). Evenimentele în cauză „nu se înscriu” nicidecum în logica autorului acesteia, profesorul **Samuel P. Huntington**, cel care a numit la începutul anilor ’90 Grecia pravoslavnică drept o „anomalie” în Europa catolic-protestantă. De bună seamă, în pofida acestei afirmații, UE demonstrează din nou capacitatea sa de a adopta tradiții culturale distincte. Potrivit aceluiași Huntington, cultura este religie și limbă. Drept urmare, prin intrarea Bulgariei în UE în actele oficiale ale acestei organizații și-a făcut apariția scrierea chirilică. Frațiunea creștin-democrată a Parlamentului European își înmulțește rândurile din contul numărului de deputați ai țărilor-novice, care sistematic amintesc de rădăcinile creștine ale civilizației europene. Dar deveneau, oare, acestea toate cu putință fără același secularism european, pe care astăzi reprezentanții organizațiilor religioase îl contestă atât de necruțător? (Sursa: http://religion.ng.ru/politic/2007-02-07/4_kvartet.html; Traducător: Vladimir Bulat)

Uniunea Europeană va fi creștină sau nu va fi deloc!

Ioan Cișmileanu

Pentru un politician, principiul toleranței și al coexistenței (religiilor, minorităților de tot soiul ș.a.) sunt principii în care creștinii se pot regăsi. Aceste principii izvorăsc din drepturile omului: dreptul la libertate (politică, religioasă, personală), dreptul fiecărei persoane la un venit care să-i asigure un trai decent, dreptul la demnitate, egalitate între toți oamenii, bărbați și femei, albi și negri, copii și adulți, homosexuali și heterosexuali.

Pentru un creștin însă, *“principiile care guvernează oficial Europa la ora actuală sunt anticreștine și antidemocratice în sensul că nu îl zidesc pe om, ci îl distrug”* (ÎPS Serafim).

De unde apare această diferență de opinii? Din simplul fapt că, pentru un politician actual, egalitatea e dusă la extrem, ceea ce duce la ștergerea identității, a personalității. **Valorile mari (credința, neamul, familia) se sting**, prin propaganda manipulatorie și chiar prin interzicerea manifestării lor în spațiul public. Religia, națiunea și chiar familia sunt văzute ca *izvoare de conflicte* și deci trebuie desființate (dar chiar și o biserică, Biserica Anglicană, ne spune, prin reprezentantul ei, că pentru a eradica violența din familie, trebuie desființată familia!!!). **Nonvalorile și valorile mici (sectarismul, minoritățile de tot soiul) se afirmă**, prin ridicarea lor de la starea de “tolerate” (acceptate, dar dacă respectă pe cel ce le acceptă) la starea cu “drepturi egale”. Adică, *mai puțin binele* sau chiar *răul* este egal în drepturi cu *binele* (astfel, democratic, am ajuns să fim conduși de oamenii cei mai corupți, dar care respectă principiile egalității duse la extrem și ale corectitudinii politice), iar *păcatul* este egal cu *virtutea*, până la a nu le mai deosebi.

În aceste condiții, majoritatea creștinilor văd semnele lepădării de credință (apostaziei), ale venirii lui antihrist și apoi a celei de-a doua veniri a Domnului Hristos. Dar nu toți!

Deși statisticile arătau o scădere a conflictelor motivate religios, ceea ce era un semn că politica iluministă dădea rezultate, revoluția iraniană (condusă de clerici) și apoi evenimentele din 11 septembrie 2001 au impus reincluderea religiei în teoria relațiilor internaționale. Dar, de

data aceasta, nu numai ca izvor de conflicte, ci și ca factor stabilizator, de pace. Însă, rămâne de văzut în ce măsură se vor ridica politicienii la măsurile și principiile religiei sau vor coborî clericii la măsurile și principiile politicii (acest din urmă caz ducând tocmai la grăbirea venirii lui antihrist!).

Optimist, antropologul Rene Girard ne spune că *“vom trăi în curând într-o lume care va părea și va fi la fel de creștină cum pare azi de dominată de știință și secularism... Lumea se îndreaptă spre o reconsiderare a valorilor care conduc societatea noastră, astfel că, în comparație cu ce va urma, Renașterea va părea un nimic... Ideologiile sunt virtual decedate, teoriile politice sunt considerate depășite. A fost depășită și ideea că știința poate să ia cu succes locul religiei. Există în lume o nevoie nouă și crescândă de religie... Creștinismul demonstrează clar faptul că limitele impuse de fiecare om semenului său servesc la **evitarea unor conflicte grave** [și asta pentru că], în creștinism, adevărul și iubirea reprezintă unul și același lucru”*(din cartea “Adevăr sau Credință șubredă: Un dialog despre Creștinism și Relativism”). Așa să ne ajute Dumnezeu!

Viața

Bătrânețea e grea, cu boli și dureri
Înghiți mereu leacuri ca să nu pieri
Îți pui zilnic problema câte zile mai ai?
Ca foarte liniștit în fața morții să stai.

Nu mi-e frică de moarte, ea trebuie să vie
Căci numai prin ea, ajungi la veșnicie!
Eu nu mi-aș dori să îmbătrânesc prea tare,
Dorința de a muri este cu mult mai mare.

Doar Tatăl ceresc hotărăște acea zi,
Când în fața tronului prezent vei fi,
Vei da o socoteală cum viața ți-ai trăit
Iar El va spune: „du-te” sau „bine ai venit!”

Voi întâlni acolo pe Domnul meu Iisus
Pe care toată viața L-am iubit nespus,
Sper să îmi spună: „aici e locul tău,
Alături de Mine. Tu ești copilul meu!”

Amin!

Eugenia Iuli Maria

